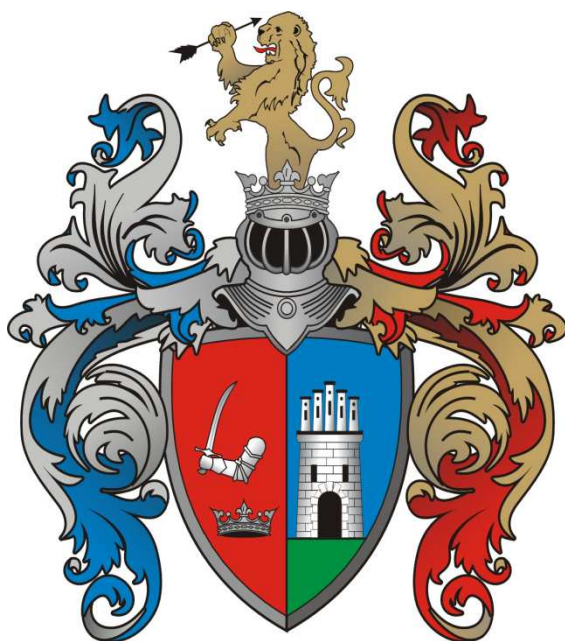

Szociális Szolgáltatástervezési Kon koncepció

Hajdúhadház Város Önkormányzata

2016.

TARTALOMJEGYZÉK

I. Bevezetés.....	3
II. A szolgáltatástervezési koncepció célja és feladata.....	3
III. Hajdúhadház bemutatása.....	4
3.1. Hajdúhadház helyzetét bemutató általános adatok.....	4
3.2. Demográfiai adatok.....	6
3.3. Hajdúhadház munkaerő-piaci helyzete.....	10
3.3.1 Nyilvántartott álláskeresők számának és összetételének alakulása.....	10
3.3.2. A foglalkoztató képesség változásai.....	12
3.3.3. Foglalkoztatáspolitikai eszközök és munkaerő-piaci programok.....	12
3.3.4. Közfoglalkoztatás.....	14
3.3.5. „Közfoglalkoztatásból a versenyszférába” segítő központi munkaerő-piaci program.....	14
3.4. Szociális bérlakások helyzete Hajdúhadházon.....	15
3.5. Hajdúhadház szegregátumainak és a szegregáció által veszélyeztetett területeinek bemutatása...17	
3.5.1. A szegregátumok összehasonlító elemzése.....	17
3.5.2. Az elmúlt években megvalósított, a szegregátumokat érintő beavatkozások.....	24
3.6. Szociális Városrehabilitációs pályázat Hajdúhadházon.....	25
3.7. Egészségfejlesztési Iroda bemutatása.....	30
IV. Szociális ellátórendszer Hajdúhadházon.....	32
4.1. Pénzbeli és természetbeni ellátások.....	32
4.2. Személyes gondoskodást nyújtó ellátások Hajdúhadházon.....	44
4.2.1. A Hajdúhadházi Mikrotérsvégi Szociális Gondozási Központ szakmai tevékenysége.....	46
4.2.2. A Hajdúhadházi Mikrotérsvégi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat és a jogutód Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai tevékenysége.....	58
4.2.3. Feladat-ellátási szerződés útján biztosított szociális szolgáltatások – a Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ szakmai tevékenysége.....	84
V. A szolgáltatások működtetésének finanszírozása.....	99
5.1. Pénzbeli és természetbeni ellátások fedezete.....	99
5.2. Személyes gondoskodást nyújtó ellátások fedezete.....	99
VI. A korábbi koncepció megalkotása óta elért eredmények	101
VII. Hajdúhadház Város szociális ellátórendszerének fejlesztési feladatai.....	102
7.1. SWOT analízis.....	102
7. 2. Ellátórendszerrel kapcsolatos célok, fejlesztési irányok.....	103
7.3. Jövőbeli pályázati célok.....	106
VIII. További várható eredmények és a megvalósítás nehézségei.....	109
IX. Összegzés.....	110

Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció

I. Bevezetés

Összhangban a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben foglalt rendelkezésekkel, Hajdúhadház Város Önkormányzata a településen élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatokat Szociális Szolgáltatástervezési Koncepcióban rögzíti.

Hajdúhadház Város Önkormányzata jelenleg egy 2009. évben elkészített Szociális Szolgáltatástervezési Koncepcióval rendelkezik, mely a 2004. évben elkészített szociálpolitikai alapidokumentum felülvizsgálatát, aktualizálását célozta.

Jelen **2016-2018. évekre** szóló Szolgáltatástervezési Koncepció elkészítésének célja, hogy a különböző szolgáltatások fejlesztése a szükséges tárgyi- személyi feltételek biztosítása, a szakmai feladatok ellátása és teljesítése egy átgondolt, megalapozott, aktualizált koncepcióra épüljön. Ez a felülvizsgált dokumentum az alapkoncepcióval együtt értelmezhető, használható, de az eltéréseknél jelen koncepció a mérvadó.

Hajdúhadház Város Önkormányzata vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Szociális Szolgáltatástervezési Koncepcióval összehangolja Hajdúhadház Város más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy a Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét.

Jelen helyzetelemzés a Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció megalapozását szolgálja.

II. A szolgáltatástervezési koncepció célja és feladata

A koncepció célja:

- meghatározni a szociális szolgáltatások fejlesztésének alapelveit, irányait, céljait, amelyeket a település a szociális szolgáltatások biztosítása, fejlesztése során követ, illetve amelyekkel orientálni kívánja a szociális szolgáltatások fejlesztésének további szereplőit;
- részletezni azokat a konkrét célkitűzéseket, amelyeket a szociális szolgáltatások biztosítása során az önkormányzat érvényesíteni kíván;
- elősegíteni a szociális, illetve a gyermekvédelmi törvény által szabályozott különböző típusú intézmények magasabb szintű, szükségletekhez igazodó feladatainak ellátását.

A koncepció feladata:

- elősegíteni egy egységes szociális szolgáltató politika kialakítását a településen;
- információkat biztosítani egyéb fejlesztési koncepciók, tervek kidolgozásához és megvalósításához;
- információt adni a különböző szolgáltatást igénylők részére, illetve a szolgáltatást biztosító intézmények, szervezetek számára.

III. Hajdúhadház bemutatása

3.1. Hajdúhadház helyzetét bemutató általános adatok

Hajdúhadház Hajdú-Bihar megye északi, sűrűbb textúrájú, dinamikusabb, fejlettebb részén helyezkedik el. Olyan területen fekszik, ahol a sajátos történelmi múlt következtében a városok szinte összefüggő, folyamatos urbanizációs övezetet képeznek. Hajdúhadház Város közigazgatási területének nagysága 8882 ha, lakónépessége 12.857 fő. A település Debrecentől észak-keletre 18 km távolságra helyezkedik el, a 4-es számú főközlekedési út és a Budapest-Záhony vasútvonal mentén, Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye határán. A város a kelet-nyugati irányú országos és nemzetközi térszerkezeti vonal, és az ennek forgalmát átvezető 4-es főút, valamint az erre csatlakozó regionális térszerkezeti vonalak (47-es, 471-es, 35-ös utak) mentén fekszik.

A várost Téglás, Bököny, Hajdúsámson, Bocskai kert, Debrecen, Hajdúböszörmény, valamint Hajdúvid települések határolják.

A külterületet főként erdők borítják: akác, tölgy, nyár, fiatal és középkorú kemény és lágy lombos fenyőerdő. A környék erdői kiváló kirándulókörül szolgál. Hajdúhadház 200 ha természetvédelmi területtel rendelkezik.

A város neve a legrégibb okmányokban, sőt még a múlt század jegyzőkönyveiben is a következő változatos alakokban fordult elő: Hothház, Hottház, Hothas, Hothaz, Hattház, Hathház és Hatház, csupán egy-két oklevél őrizte meg Hadház alakban.

A községet a Guth-Kelend, a Dózsa család, Zsigmond király, majd 1477-ben Szilágyi Erzsébet birtokolta. A városnak 1572-ben kb. 500-600 lakosa volt.

A XVI. század végére Hadház nagy része elpusztult.

Bocskai István 1605. december 12-én Korponán kelt levelében letelepítette a hajdúkat Hadházra és városi rangot adományozott a településnek. Bocskai hajdúi közül kb. ezren telepedtek meg a városban. Hajdúhadház 1872-ig volt szabad hajdúváros. 1876-ban Hajdúhadház - mint rendezett tanácsú város - Hajdú vármegyébe kapott besorolást.

1891-től nagyközség, 1924-ben visszanyerte városi rangját. Erre az időszakra esik a város fejlődésének leglátványosabb időszaka: kiépül az elektromos hálózat, mély artézi kutakat fúrnak, tanyai iskolát és műutat építenek. Ekkoriban erős kisiparos és polgári réteg szerveződik újra, amely a további fejlődésben is meghatározó szerepet vállal. 1924-1926 között újra rendezett tanácsú város volt közigazgatásilag, majd 1935-ig város.

A település a közterhek megnövekedésével feladni kényszerült városi rangját, 1936-tól 1984-ig ismét nagyközség volt. Ekkor - mivel már korábban észak felé kezdett bővülni, beépülni - egyesítették a tőle 3 kilométerre fekvő Téglással. Az egyesített település lakossága a Bocskai kerttel együtt csaknem elérte a 20 ezret, s 1989-ben városi rangot kapott. 1989. március 1-től Hajdúhadház és Téglás községek egyesítésével Hadháztéglás néven újra várossá nyilvánították, majd 1991. május 1. napján az egyesítést megszüntették – a lakosság akaratának megfelelően megtörtént a különválás - és a két település külön-külön városi címet kapott. 1993. október 15-i határidővel Bocskai kert is kiszakadt a településből, de Hajdúhadház továbbra is megőrizte városi rangját.

A város 2004-től tagja a hajdúhadházi mikrotérségnek.

Hajdúhadházon jelentős a munkanélküliség, ezért a foglalkoztatottság minőségi javítása és a hajdúhadházi gyerekek jövőjének minél sokrétűbb biztosítása érdekében az önkormányzat komoly gondot fordít az oktatásra. A városban egy bölcsőde, három önkormányzati fenntartású és egy egyházi fenntartású óvoda működik, s az onnan kikerülő gyerekek tehetségüknek és érdeklődésüknek megfelelően kezdhetik meg tanulmányaikat a **Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános és Alapfokú Művészeti Iskolában** (ahol művészeti oktatás és két tanítási nyelvű oktatás folyik) vagy a református egyház fenntartásában működő **Rózsai Tivadar Református Általános Iskola és Óvodában**. A Berettyóújfalui Szakképzési Centrum **Szilágyi Dániel Gimnáziuma és Szakképző Iskolájába** (4242 Hajdúhadház, Bocskai tér 6. szám) a hajdúhadházi gyerekek mellett a környező településekről is járnak be tanulók.

A kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (IV.23.) Korm. rendelet 2. számú melléklete alapján Hajdúhadház a társadalmi- gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett és jelentős munkanélküliséggel sújtott település, így a kedvezményezett települések közé tartozik.

A város területe a mezőgazdasági termelés és az ehhez kapcsolódó élelmiszeripar számára megfelelő adottságokkal rendelkezik, mind éghajlati és talajviszonyait, mind az itt élő lakosság szakértelmét tekintve.

Az éghajlat elsősorban a szőlő- és gyümölcsös telepítésnek kedvez. A helyi lakosság mezőgazdasági haszonnövények termesztésével, valamint zöldség- és gyümölcstermesztéssel foglalkozik. Gyümölcstermesztés szempontjából meghatározó az alma, meggy és cseresznyetermesztés, piacképes új fajtákkal. Az állattenyésztési ágazatban szarvasmarha és juhtartás a meghatározó.

Hajdúhadház gazdasági életében meghatározó szerepet játszik a megyeszékhely, Debrecen város közelsége: a település ún. bolygóvárosi gyűrű agglomerációhoz tartozik, a megyének azon részén helyezkedik el, melyben a mezőgazdasági termelés, feldolgozás és kereskedelem, valamint az innovatív fejlesztés lehetőségei egyaránt adóttak.

A település területén intézményfenntartó társulás formájában valósul meg a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, az idősek nappali ellátása, a támogató szolgáltatás, és a bölcsődei feladatellátás (gyermek napközbeni ellátása).

2013. január 01. napján jött létre a Hajdúhadházi Járás, melynek székhelye Hajdúhadház. A Hajdúhadházi Járás illetékességi területe Hajdúhadház, Téglás és Bocskai kert területére terjed ki.

Társadalom

Hajdúhadház társadalmi fejlettsége és a népességmegtartó képessége a társadalmi mutatók közül a népességszám alakulása, a népesség korösszetétele, végzettségi viszonyai, illetve foglalkoztatási jellemzői alapján közelíthető meg legjobban.

3.2. Demográfiai adatok

Hajdúhadházon a népesség csökkenése volt megfigyelhető a hetvenes-nyolcvanas évek során a természetes szaporodás ellenére, a nagyarányú (közel 10%-os) elvándorlásnak köszönhetően. A kilencvenes években az elvándorlás hirtelen visszaesésének (1%) következményeként a lakónépesség gyors növekedése figyelhető meg.

Az állandó és lakónépesség alakulása Hajdúhadházon 1970-2001. között

Állandó népesség				Lakónépesség			
1970	1980	1990	2001	1970	1980	1990	2001
13.244	13.144	12.228	12.747	12.592	12.489	11.948	12.709

Forrás: VÁTI-TEIR adatbázis, Népszámlálási adatok

Lakónépesség száma az év végén

	lakónépesség
2007 (fő)	12735 fő
2008 (fő)	12650 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,33 %
2009 (fő)	12506 fő
Lakónépesség számának változása (%)	98,86 %
2010 (fő)	12409 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,22 %
2011 (fő)	12458 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100,39 %
2012 (fő)	12867 fő
Lakónépesség számának változása (%)	103,28 %
2013 (fő)	12903 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100,27%
2014 (fő)	12857 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,64 %
2015 (fő)	12889 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100,24 %

Forrás:TeIR KSH-TSTAR, Helyi adatgyűjtés

Hajdúhadház lakónépessége 2011-től 2013-ig emelkedett. A legnagyobb mértékű emelkedés a 2012. évben volt tapasztalható, hiszen a lakónépesség a 2011. évi létszámhoz képest 409 fővel, azaz 2,89 %-kal növekedett. 2014-ben a lakónépesség számában visszaesés volt tapasztalható. 2015-ben a lakónépesség száma emelkedett és megközelítette a 2013. évi lakónépesség számot.

Az állandó népesség alakulása Hajdúhadházon 1997-2012. között

Forrás: VÁTI-TEIR adatbázis, KSH adatok 2000-2012., önkormányzati adatok

Hajdúhadház állandó lakosságának száma 2004-ig folyamatosan emelkedett, 2005-2010-ig csökkent, 2011-től 2013-ig emelkedik. 2014-ben visszaesés, míg 2015-ben ismét emelkedés volt tapasztalható.

Állandó népesség 2012-2015. évben

állandó népesség száma	2012. évben	2013. évben	2014. évben	2015. évben
	13258 fő	13381 fő	13367 fő	13422 fő
nő	6726 fő 50,73 %	6789 fő 50,73 %	6754 fő 50,52%	6767 fő 50,41 %
férfi	6532 fő 49,26 %	6592 fő 49,26 %	6613 fő 49,47 %	6655 fő 49,58 %
0-2 évesek	573 fő 4,32 %	598 fő 4,46 %	601 fő 4,49 %	625 fő 4,65 %
0-14 éves nők	1445 fő 10,9 %	1458 fő 10,89 %	1443 fő 10,79%	1431 fő 10,66 %
0-14 éves férfiak	1535 fő 11,57 %	1538 fő 11,49 %	1522 fő 11,38%	1508 fő 11,23 %
15-17 éves nők	322 fő 2,42 %	323 fő 2,41 %	313 fő 2,34 %	300 fő 2,23 %
15-17 éves férfiak	332 fő 2,5 %	315 fő 2,35 %	308 fő 2,30%	353 fő 2,63 %
18-59 éves nők	3709 fő 27,9 %	3748 fő 28 %	3713 fő 27,77%	3711 fő 27,64 %
18-59 éves férfiak	3904 fő	3957 fő	3958 fő	3949 fő

	29,44 %	29,57 %	29,61%	29,42 %
60-64 éves nők	326 fő	332 fő	341 fő	359 fő
	2,45 %	2,48 %	2,55%	2,67 %
60-64 éves férfiak	281 fő	290 fő	326 fő	343 fő
	2,11 %	2,16 %	2,43%	2,55 %
65 év feletti nők	924 fő	928 fő	944 fő	966 fő
	6,96 %	6,93%	7,06%	7,19 %
65 év feletti férfiak	480 fő	492 fő	499 fő	502 fő
	3,62 %	3,67 %	3,73%	3,74 %

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Hajdúhadház állandó népességének száma 2013-ban 123 fővel emelkedett, 2014-ben 14 fővel csökkent, 2015-ben 55 fővel emelkedett.

Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2008	1437	3137	45,80
2009	1436	3076	46,68
2010	1436	3018	47,58
2011	1426	2986	47,75
2012	1404	2980	47,11
2013	1420	2996	47,39
2014	1443	2965	48,66
2015	1468	2939	49,94

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Helyi adatgyűjtés

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli jut. Hajdúhadház öregedési indexe 2013-tól emelkedő tendenciát mutat, 2014-ben 49,94 %-os, mely az országos adatokhoz viszonyítva így is kedvező. Országos tendencia, hogy a lakosság általánosan öregedő, tehát 100 fiatal lakosra több mint 100 idősebb jut. Hajdúhadházon a fiatalabb korosztály jóval meghaladja a legidősebb korcsoportba tartozók számát.

A fiatalos népességszerkezetből adódóan, Hajdúhadházon a fiatalokra és a gyermekes családokra irányuló szolgáltatások fejlesztése és működtetése az egyik legjelentősebb feladat.

Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	196	317	-121
2009	182	288	-106
2010	187	247	-60
2011	200	251	-51
2012	196	239	-43
2013	223	201	22
2014	204	298	-94

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az elmúlt évek vándorlási egyenlegét vizsgálva látható, hogy a településről való elvándorlás 2013-ig csökkenő tendenciát mutatott. A legtöbbben 2014-ben vándoroltak el. A táblázat adataiból látható, hogy 2013-ban a településre vándorlók száma magasabb volt, mint az elvándorlók száma, így a belföldi vándorlások egyenlege 2013-ban pozitív egyenleget mutatott. 2014-ben a településről való elvándorlások száma magasabb volt, mint az idevándorlók száma, így a vándorlási egyenleg ismét negatívvá vált.

**Az élve születések és halálozások számának alakulása Hajdúhadházon 1970-2011. között
(népszámlálási adatok alapján)**

Évek	1970-1980 között	1980-1990 között	1990-2001. között	2001-2011. között
Élve születések száma	2743	2140	2556	2157
Halálozások száma	1381	1588	1631	1515
Egyenleg	1362	552	925	642

Forrás: VÁTI-TEIR adatbázis, Népszámlálási adatok

A település lakosságának fiatalodása hosszú évek óta zajló folyamat. A természetes szaporodás mutatója 2000-ben mutatja a legmagasabb értéket, ekkor 118 fővel nőtt a lakosságszám az élve születések és halálozások pozitív különbözeteként.

Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás (fő)
2000	255	137	118
2001	215	135	80
2002	221	151	70
2003	196	160	36
2004	235	121	114
2005	209	158	51
2006	192	151	41
2007	214	136	78
2008	195	130	65
2009	183	144	39
2010	177	144	33
2011	196	130	66
2012	200	135	65
2013	211	121	90
2014	209	130	79

Forrás: TEIR, KSH-TSTAR

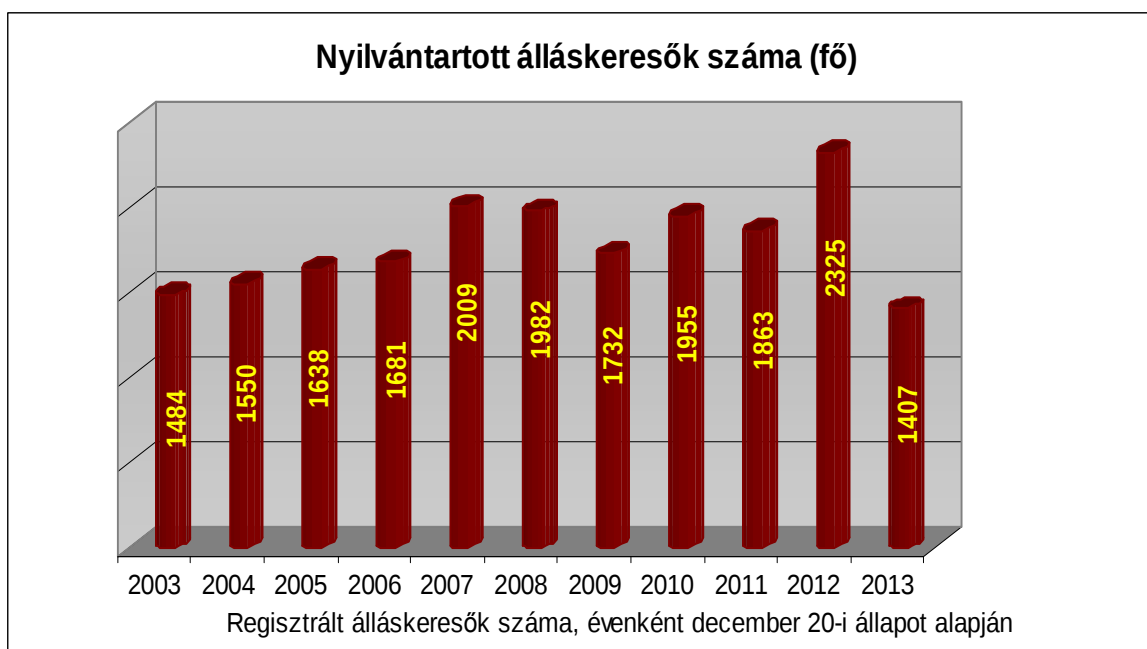
A táblázat adatai kedvezőek, hiszen a természetes szaporodás mutatója pozitív értéket mutat, az élve születések száma magasabb a halálozások számánál. 2000-ben volt a legmagasabb az élve születések száma 255 fő, a legalacsonyabb a 2010-es évben 177 fő. A halálozások száma 2003-ban volt a legmagasabb 160 fő, a legalacsonyabb 2004-ben és 2013-ban 121-121 fő.

3.3. Hajdúhadház munkaerő-piaci helyzete

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztálya által készített tájékoztató alapján az alábbiakban Hajdúhadház munkaerő-piaci helyzetét kívánjuk bemutatni.

3.3.1 Nyilvántartott állás keresők számának és összetételének alakulása

Amint az a lenti ábrán megfigyelhető a 2012. december 20-i állapot alapján 2325 fő hajdúhadházi állás keresőt tartottak nyilván. A 2003-as adatokhoz képest ez 36 %-os növekedést jelent. Folyamatos növekedés jellemző az évek során, kiugró növekedés történt az állás keresők számában a 2007-es évben, ezt követően 2 évig kis mértékben csökkent a nyilvántartottak száma, majd a 2010-es és 2011-es adatok újra emelkedést mutatnak. A 2013. decemberben regisztrált 1407 fő az elmúlt évek legalacsonyabb értéke.

Forrás: TEIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége Hajdúhadház munkaerő-piaci helyzetét bemutató tájékoztatója alapján Hajdúhadház városában 2013. évben átlagosan 2043 fő regisztrált állás kereső szerepelt a nyilvántartásban, míg 2014. évben 1680 fő. A Hajdúhadházi járásban 2014. évben átlagosan 2448 fő regisztrált állás kereső szerepelt a nyilvántartásban, míg 2015-ben 2367 fő. A hajdúhadházi állás keresők 2014. évben a járási szinten nyilvántartottak mintegy 68,6 %-át tették ki, 2015. évben pedig 68,8 %-át.

Hajdúhadházon a 2013. évben 937 fő nőt tartottak nyilván állás keresőként, 2014. évben már csak 777 főt.

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya Hajdúhadház vonatkozásában 2014. évben 428 fő 25 évnél fiatalabb állás keresőt tartott nyilván, mely létszám a hajdúhadházi állás keresőkön belül 25,4 %-os arányt képviselt. Ezzel szemben 2015. évben

már csak 345 fő 25 évnél fiatalabb álláskereső szerepelt a nyilvántartásukban, mely a hajdúhadházi regisztráltakhoz viszonyítva 22,9 %-os arányt jelentett.

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya Hajdúhadház vonatkozásában 2015. évben havi átlagban 804 fő szakképzetlen álláskeresőt tartott nyilván, mely létszám a hajdúhadházi álláskeresőkön belüli 53,3 %-os arányt képviselt.

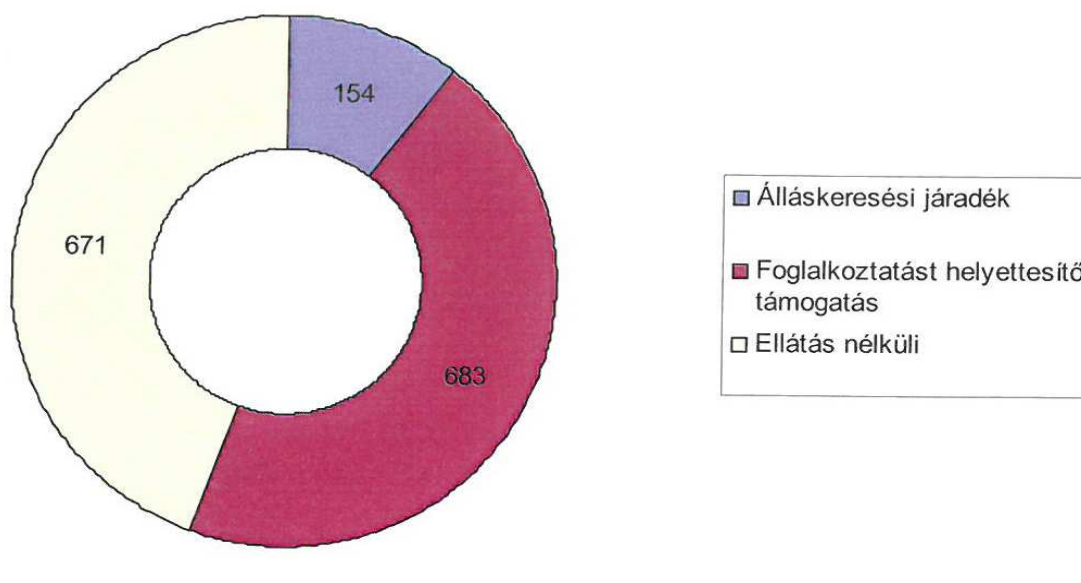
Hajdúhadház vonatkozásában 2013-ban havi átlagban 1088 fő tartós álláskeresőt tartottak nyilván, mely létszám a hajdúhadházi álláskeresőkön belüli 53,2 %-os arányt képviselt. Ezzel szemben 2014-ben 510 fő tartós álláskereső szerepelt a nyilvántartásban, mely a hajdúhadházi regisztráltakhoz viszonyítva 30,3 %-os arányt jelentett.

2015. évben a Hajdúhadházi Járás területén 631 fő volt a tartósan álláskeresők száma.

Hajdúhadházon 2013-ban 62 fő, 2014-ben 54 fő részesült járadék típusú ellátásban. Segély típusú ellátásban 2013-ban 10 fő, 2014-ben 16 fő részesült.

2013-ban havi átlagban 867 fő részesült foglalkoztatást helyettesítő támogatásban, mely létszám a hajdúhadházi álláskeresőkön belüli 42,4 %-os arányt képviselt. Ezzel szemben 2014-ben 709 fő részesült foglalkoztatást helyettesítő támogatásban, mely a hajdúhadházi regisztráltakhoz viszonyítva 42,2 %-os arányt jelentett.

**Hajdúhadházi regisztrált álláskeresők ellátás szerinti megoszlása
2015.12.20. állapot szerint**

3.3.2. A foglalkoztató képesség változásai

Hajdúhadház vonatkozásában 2013. évben 1286 db új álláshelyet jelentettek be a foglalkoztatók, melyből 1220 db volt a támogatott és 66 db álláshely a nem támogatott. Hajdúhadház tekintetében 2014. évben 1881 db új álláshelyet jelentettek be, melyből 1843 db volt a támogatással egybekötött és 38 db a támogatás nélküli álláshely. (Hajdúhadházi Járás tekintetében 2014. évben 2544 új álláshely, melyből 2479 támogatott és 65 nem támogatott álláshely).

A Hajdúhadházi Járás tekintetében 2015. évben 2017 új állásbejelentés érkezett, melyből 1915 db volt a támogatott és 102 db a nem támogatott álláshely. Az elmúlt egy évben jelentősen növekedett a nem támogatással érintett álláshelyek száma.

3.3.3. Foglalkoztatáspolitikai eszközök és munkaerő-piaci programok

Képzések elősegítése

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztályának a 2015. évben

- a TÁMOP 1.1.2-11/1-2012-0001. „A hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása (Decentralizált programok a konvergencia régiókban)”,
 - a TÁMOP 2.1.6-12/1-2012-0001-12/1-2012-0001 „Újra tanulok”,
 - az Ifjúsági Garancia Rendszer keretében megvalósuló Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program 5.2.1-14, valamint
 - az „Út a munkaerőpiacra” (GINOP-5.1.1-15) kiemelt projekt
- munkaerőpiaci forrásaiból volt lehetősége az álláskereső képzését támogatni.

Képzési támogatásként adható (kivéve TÁMOP 2.1.6-12/1-2012-0001-12/1-2012-0001 „Újra tanulok”):

- képzési (oktatási) költség 100%-ban történő támogatása
- keresetpótló juttatás (annak, aki álláskeresői járadékban nem részesül),
- utazási kedvezmény (bérlet) kiadása a képzés idejére, a lakóhely és a képzés helye között.

Az ügyfelek a térségben jellemző foglalkoztatási ágakban való elhelyezkedési lehetőséget nyújtó szakképzéseket keresik elsősorban. A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztálya szerint ezen túlmenően az idegen nyelvi képzések iránt is vannak érdeklődők és sokan keresik a „C” „D” „C+E” kategóriás gépjárművezetői képzéseket.

Foglalkoztatás bővítését szolgáló bértámogatás

A foglalkoztatás bővítését szolgáló bértámogatás célja, hogy elősegítse azon hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatását, akik életkoruk, képzettségük, a megfelelő munkatapasztalat hiánya, megváltozott munkaképességük és más tartós hátrányból adódóan ezen támogatás nélkül a munkaerőpiacon nem, vagy csak a többi munkavállalóhoz képest nehezebben találnának munkát.

Önfoglalkoztatás támogatása

Amennyiben az álláskeresőnek vállalkozási szándéka van, mert önmaga foglalkoztatását így kívánja megoldani és rendelkezik a vállalkozás beindításához a beruházás bruttó költségének legalább 20 %-át elérő saját forrással, továbbá anyagi biztosítékkal, akkor az önfoglalkoztatás támogatása a segítségére lehet.

Vállalkozóvá válás támogatása

Ez a támogatási forma azoknak az álláskeresőnek javasolt, akiknek vállalkozási szándéka van, mert önmaguk foglalkoztatását így szeretnék megoldani és kérelmüket megfelelően kidolgozott üzleti tervvel támasztják alá.

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztálya 2015. évben 11 fő vállalkozó válását támogatta.

Munkahelymegőrző támogatás

Munkahelymegőrző támogatás nyújtható a meglévő munkahelyek megtartásához, a foglalkoztatási szerkezetátalakítás elősegítéséhez, valamint a munkaerő szakmasztruktúrájának korszerűsítéséhez fűződő foglalkoztatáspolitikai célok elérése érdekében. Munkahelymegőrző támogatás annak az Mt. 33. §-ában meghatározott munkaadónak nyújtható, aki működésével összefüggő okból a munkavállaló munkaviszonyát felmondással kívánja megszüntetni.

A munkahelymegőrző támogatás eljárásban érintettek (a fent meghatározott munkaadókon túlmenően) azok a munkavállalók, akiknek a munkaadó a munkaviszonyát a működésével összefüggő okból e támogatás nélkül felmondással megszüntetné.

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztálya 2015. évben 35 fő munkahelyének megtartásához nyújtott munkahelymegőrző támogatást.

„A nyári diákmunka elősegítése” elnevezésű munkaerőpiaci program

Első alkalommal 2013-ban került bevezetésre ez a program, melynek célja, hogy az inaktív fiatalok száma ne növekedjen tovább. A program ennek megfelelően – prevenciós jelleggel – már diákkorban elő kívánja segíteni a fiatalok munkához jutását és ezzel a korai munkatapasztalat mellett a jövedelemszerzés lehetőségét. A munka révén szerzett korai sikerélmény elősegíti – különösen a halmozottan hátrányos családban élők körében – a későbbi munkaszocializációs folyamatot is.

A program ezen felül biztosítani kívánja az önkormányzatoknál és a 100%-ban önkormányzati fenntartású intézményekben a nyári szabadságolási időszakban jelentkező kisegítő munkaerő igényének kielégítését is.

A program célcsoportjába azok a fiatalok tartoznak, akik:

- nappali tagozaton tanuló diákok,
- a program kezdő időpontjában idősebbek 16 évnél, de a program befejezésekor sem töltik még be a 25. életévüket,
- közvetítést kérőként kérték nyilvántartásba vételüket,
- foglalkoztatásra irányuló, vagy vállalkozási jogviszonnyal nem rendelkeznek.

A program keretében 2015. évben 97 hajdúhadházi diák került bevonásra.

Lakhatási támogatás

A lakhatási támogatás bevezetésének célja annak megkönnyítése, hogy az álláskeresők munkaerőpiaci helyzetük javítása érdekében olyan munkalehetőséget is elfogadjanak, amely esetében a munkavégzés helye az állandó lakóhelyüktől távol van.

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztálya 2015. évben 4 hajdúhadházi lakos részére állapított meg lakhatási támogatást.

A Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya a 2015. évben a TÁMOP 1.1.2-11/1-2012-0001 projekt keretében 11 fő képzését és 89 fő foglalkoztatását támogatta. A program 2015. október 31. lezárult.

3.3.4. Közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás korábbi rendszerét 2011. évtől kezdődően a Nemzeti Közfoglalkoztatás Programja váltotta fel, amelynek legfőbb célja, hogy minél több munkára képes és kész aktív korú szociálisan rászoruló ember számára biztosítson munkalehetőséget.

Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztálya 2015. évben járási szinten átlagban 8 órás foglalkoztatást támogatott. 2015. december 31. napjáig 42 kérelemre állapítottak meg támogatást, így a hatósági szerződésben meghatározott 1272 fő jutott munkalehetőséghez. A 2015. évben 917 hajdúhadházi lakos vett részt a közfoglalkoztatásban.

Kistérségi Startmunka mintaprojektek

Hajdúhadház Város Önkormányzata 2015. évben 2 Startmunka projektet indított 180 fő részvételével, a támogatás mértéke 100 %-os.

Országos közfoglalkoztatási program támogatása

Az országos közfoglalkoztatási programok révén 2015. évben 140 fő hajdúhadházi lakos elhelyezkedése valósult meg.

3.3.5. „Közfoglalkoztatásból a versenyszférába” segítő központi munkaerő-piaci program

2016. évben új támogatási formaként jelent meg a „Közfoglalkoztatásból a versenyszférába” segítő központi munkaerő-piaci program.

2015. november 10-én jelent meg a közfoglalkoztatottak elhelyezkedési juttatásáról szóló 328/2015. (XI.10.) Korm. rendelet. A támogatás a közfoglalkoztatottak ösztönzi a versenyszférában történő elhelyezkedésre oly módon, hogy a közfoglalkoztatási jogviszony időtartamának lejártát megelőzően történő elhelyezkedése esetén elhelyezkedési juttatásban részesül.

A program célja, hogy a kellő motivációval szakképzettséggel rendelkező, munkára kész és képes személyek ne a közfoglalkoztatásban vegyenek részt, hanem a versenyszférában helyezkedjenek el, ezzel is elősegítve a teljes foglalkoztatás elérését.

3. 4. Szociális bérlakások helyzete Hajdúhadházon

Lakás állomány Hajdúhadházon

Év	összes lakásállomány
2008	4203
2009	4221
2010	4229
2011	4218
2012	4187
2013	4217
2014	4217

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Bérlakás-állomány

Hajdúhadházon 1996-tól folyamatosan csökkent a fenntartott önkormányzati lakásbérlemények száma.

Fenntartott önkormányzati lakásbérlemények száma Hajdúhadházon 2000-2012. között

Központi Statisztikai Hivatal TSTAR adatbázisa, önkormányzati adatok alapján

Az önkormányzati lakásbérlemények száma 2013-2014. évben 21 volt, 2015-ben 18 db.

Valamennyi lakás a Hajdúhadház Városi Önkormányzat Városgondnoksága kezelésében működik.

2015. évben a 18 lakásbérleményből 15 kizárólag önkormányzati tulajdonú épületekben, 3 vegyes tulajdonú épületekben volt.

Az önkormányzati tulajdonú lakásállomány adatai 2015. év végén

Megnevezés			Érték
1	szobás lakások	száma (db)	13
1+1/2			
2			5
2+1/2			
3			
3-x			
Üres lakások az év végén			2
Az összes lakásbérlemények alapterülete		m ²	810

Az önkormányzati tulajdonú lakásállomány komfortfokozat szerint 2015. évben

	Megnevezés		Érték
1.	Összkomfortos	Lakások száma (db)	2
2.	Komfortos		3
3.	Félkomfortos		
4.	Komfort nélküli		13

Az önkormányzat tulajdonában álló lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérbeadásának és elidegenítésének helyi szabályairól szóló többször módosított 30/2006. (XII. 08.) sz. önkormányzati rendelet határozza meg a lakások bérbe adására vonatkozó főbb szabályokat. Ezen rendelet szabályozza a bérlakások kiutalásának rendjét is.

Az önkormányzat tulajdonában lévő lakások bérbeadásának három jogcíme van:

1. Szociális helyzet alapján való bérbeadás
2. Költségelven való bérbeadás
3. Piaci alapon való bérbeadás.

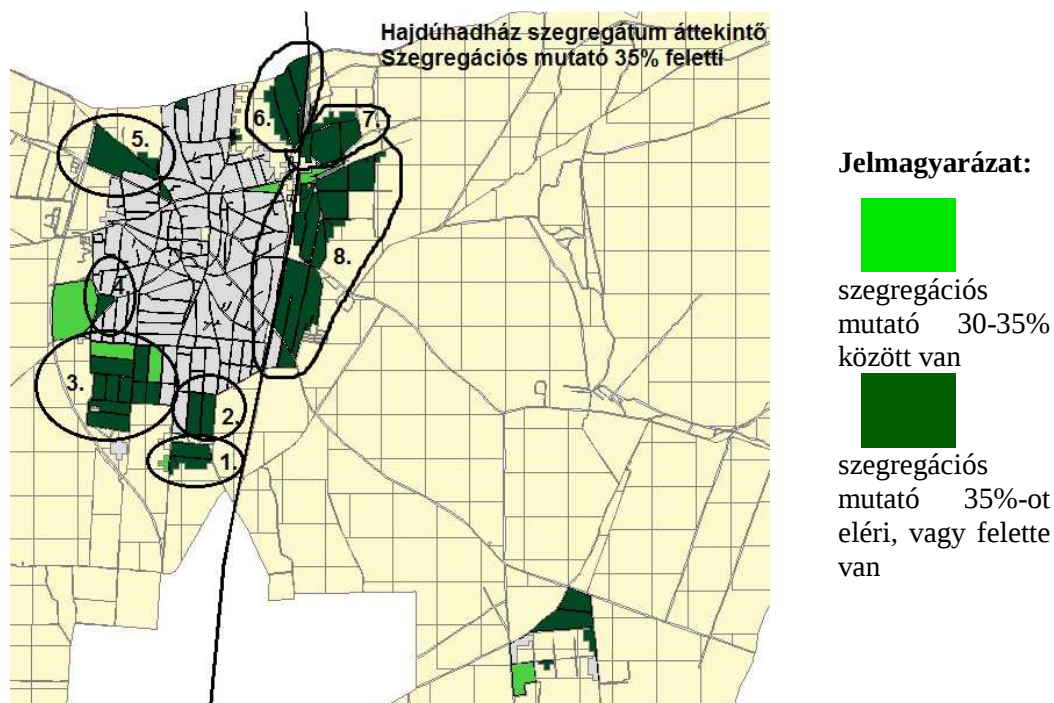
A szociális bérlakások száma 2010-ben 4 db volt, mely 2011-ben 5-re emelkedett, 2012-ben nem változott. A szociális bérlakások száma 2013-2014. években 6 db volt, mely **2015. évben 8-ra emelkedett.**

3.5. Hajdúhadház szegregátumainak és a szegregáció által veszélyeztetett területeinek bemutatása

A szegregátumok és a szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolását a 314/2012. (XI. 8.) a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló Kormány rendelet 10. mellékletében meghatározott módszertan szerint a KSH végezte el a 2011. évi népszámlálási adatok alapján, az ún. szegregációs mutató kiszámításával.

Járasközpont települések esetében azok a legalább 50 lakossal rendelkező területek tekinthetők szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül eléri, illetve meghaladja a 35%-ot, míg a szegregációval veszélyeztetett területek esetén az érték 30% és 35% közé esik.

Hajdúhadház szegregátumai a 2011. évi népszámlálási adatok alapján

Forrás: KSH, 2011

A térkép sötétzöld színnel, valamint számmal jelöli a szegregátumokat, míg a világoszöld színnel jelölt területek a szegregációval veszélyeztetett településrészeket. A statisztikai hivatal által készített térkép olyan területeket is megjelöl, amelyek eleget tesznek ugyan a szegregációs mutató kritériumának, de az alacsony népességszámuk miatt (50 fő alatti lakosságszám) mégsem tekinthetők valódi szegregátumoknak.

3.5.1. A szegregátumok összehasonlító elemzése

Elhelyezkedés

Hajdúhadházon nyolc szegregátum található. Elhelyezkedésüket tekintve a szegregátumok három területére koncentrálódnak. A város déli, dél-nyugati részén négy darab szegregátum (1., 2., 3., 4.), a

város keleti, észak-keleti részét három darab szegregátum (6., 7., 8.), a város észak-nyugati részén pedig egy darab szegregátum (5.) található. A szegregátumok megközelíthetősége a vasúton túli szegregátumok esetében problémás, valamint a szegregátumok területén sok esetben gondot jelent az úthálózat állapota.

Demográfia

A szegregátumok összlakossága 2001 és 2011 között 5%-kal csökkent. 2001-ben Hajdúhadház szegregátumaiban a település összlakosságának 35,34%-a, 4413 fő élt, 2011-ben a szegregátumokban a település népességének 33,22%-a, 4182 fő lakott.

A szegregátumok népessége a legtöbb esetben kis mértékben változott, ugyanakkor egyes esetekben a népesség változása igen jelentős volt. (A szegregátumok lakónépességének növekedését részben magyarázhatja az a statisztikai tényező, hogy 2001-ben a szegregátumok lehatárolásának a határértékeket magasabban állapították meg.). A legnagyobb népességű szegregátumok 2001-ben és 2011-ben is a város délnyugati részén, a 4-es főúttól keletre található, valamint a vasúttól keletre elhelyezkedő szegregátumok voltak.

Korcsoportok a szegregátumokban

A szegregátumok lakosságának korcsoportos megoszlása alapján több jellegzetesség is kirajzolódik:

- a fiatalok (0-14 évesek) aránya minden szegregátumban magasabb a városi átlagnál (23,1%),
- a fiatalok aránya három szegregátumban 40% felett van (1. szegregátumban (47,5), 4. szegregátumban (47,1%), 7. szegregátumban (41,4%)),
- az aktív korúak (15-59 évesek) aránya egyedül a 2. szegregátumban (64,6%) magasabb 61,2%-os a városi átlagnál (a szegregátumok közül itt a legalacsonyabb a fiatalok aránya),
- a 60 éven felüliek aránya minden szegregátumban 10% alatti (a városi átlag 15,7%).

Szociális mutatók

A szegregátumok egyes társadalmi, szociális mutatói között jelentős különbségek rajzolódnak ki, ugyanakkor megállapíthatjuk, hogy minden mutató tekintetében az összes szegregátum helyzete kedvezőtlenebb a városi átlagtól. A statisztikai mutatók alapján a 2. és 5. szegregátumot kedvezőbb helyzetű, az 1. és 4. szegregátumot kedvezőtlenebb helyzetű szegregátumnak tekinthetjük.

A szegregátumok lakosságának társadalmi, szociális jellemzői a 2011. évi népszámlálás alapján (%)

Mutató megnevezése	Hajdúhadhá z	1. szegregátum	2. szegregátum	3. szegregátum	4. szegregátum	5. szegregátum	6. szegregátum	7. szegregátum	8. szegregátum
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	38,5	59,4	57,2	69,4	66,7	58,3	63,8	68,7	68,5
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	5,5	1,3	1,3	0,4	0,0	2,2	1,7	1,7	0,6
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	57,8	82,2	70,2	78,3	82,1	74,8	82,0	78,0	78,9
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	28,8	52,5	43,3	59,4	53,8	51,5	56,0	56,0	56,2
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	39,9	17,5	29,4	20,3	17,1	24,1	17,5	21,2	20,3
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	49,2	72,0	55,2	59,8	61,1	62,0	68,6	60,6	64,8
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	52,9	55,6	76,9	73,5	85,7	69,2	78,6	78,8	74,2
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	63,5	78,9	68,8	78,7	81,2	66,5	73,2	77,9	77,6
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	27,9	58,1	37,5	42,1	56,3	55,9	61,3	47,6	46,1
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	14,4	23,3	16,3	20,3	18,8	23,7	34,3	31,7	23,9
Jelmagyarázat:		A legkedvezőtlenebb mutatókkal rendelkező szegregátumok							

Forrás: KSH (2011), Hajdúhadház Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája

Lakhatási körülmények

A lakások arányának megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy a lakónépesség megoszlásához képest a lakások kisebb aránya található a szegregátumokban, mint a város szegregátumokon kívüli területein. Az egy lakásra jutó lakónépesség száma a szegregátumokban átlagosan 4,46 fő, míg ez a mutató a városban 2,98 és a város szegregátumokon kívüli területein 2,56 fő. Lakásonként átlagosan 5 fő felett laknak a 4. szegregátumban (5,67 fő/lakás), a 6. szegregátumban (5,04 fő/lakás) és a 7.

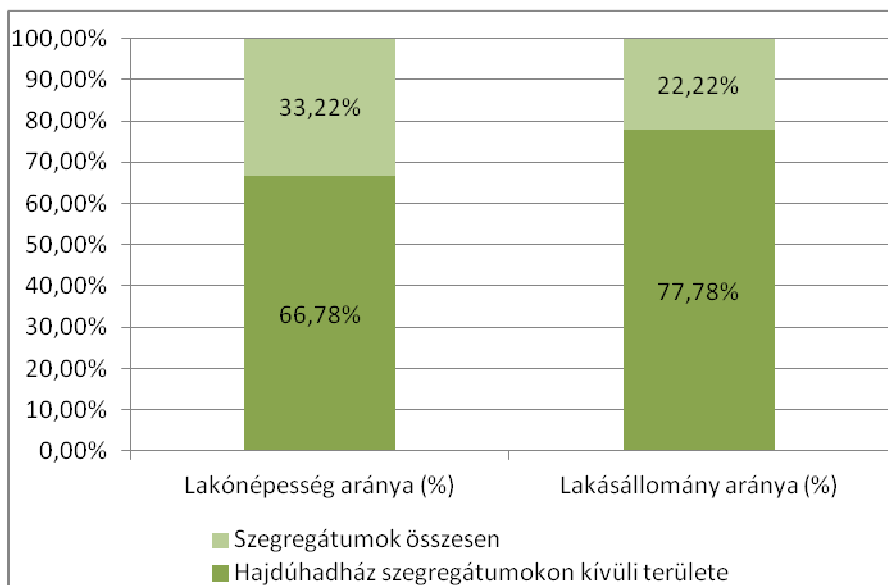
szegregátumban (5,28 fő/lakás). A szegregátumok lakásállományán belül magas az alacsony komfortfokozatú lakások aránya. A lakások helyzete a 4. szegregátumban a legkedvezőtlenebb, ahol a teljes lakásállomány alacsony komfortfokozatú, valamint a lakott lakásokon belül az egyszobás lakások aránya 66,7%.

Lakhatási mutatók Hajdúhadház szegregátumaiban (2011)

Mutató megnevezése	Lakásállomány (db)	Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül (%)	Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül (%)
Hajdúhadház	4217	21,3	19,3	9,5
1. szegregátum	46	47,8	42,5	32,5
2. szegregátum	83	39,8	38,0	10,1
3. szegregátum	214	41,6	42,3	19,2
4. szegregátum	15	100,0	100,0	66,7
5. szegregátum	46	37,0	36,6	7,3
6. szegregátum	134	42,5	40,3	7,8
7. szegregátum	54	37,0	33,3	13,7
8. szegregátum	345	44,6	42,5	11,4
Jelmagyarázat:	A legkedvezőtlenebb mutatókkal rendelkező szegregátumok			

Forrás: KSH (2011), Hajdúhadház Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája

A lakónépesség és a lakások számának megoszlása a szegregátumok és a szegregátumokon kívüli területek között, 2011

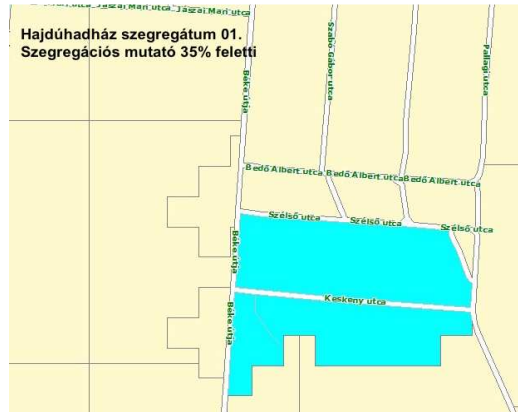

Forrás: KSH (2011), Hajdúhadház Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája

A szegregátumok területenkénti helyzetelemzése

Hajdúhadházon nyolc szegregátum található. Elhelyezkedésüket tekintve a szegregátumok három területére koncentrálódnak. A város déli, dél-nyugati részén négy darab szegregátum (1., 2., 3., 4.), a város keleti, észak-keleti részét három darab szegregátum (6., 7., 8.), a város észak-nyugati részén pedig egy darab szegregátum (5.) található.

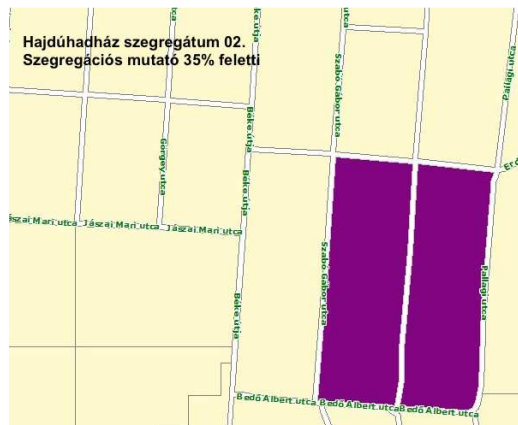
Az **1. szegregátum** a település kisebb kiterjedésű és lakónépességű szegregátumainak egyike. A lakónépessége 204 fő, Hajdúhadház népességének 1,62%-a. A szegregátum lakosainak 47,5%-a 0-14 év közötti fiatal. A szegregátumok az egyik legrosszabb szociális és lakhatási mutatókkal rendelkező terület a városban. Itt a legmagasabb az aktív korúakon belül a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya, valamint itt a legnagyobb a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya. Területén 46 db lakás található, amelyek többsége igen rossz állapotú.

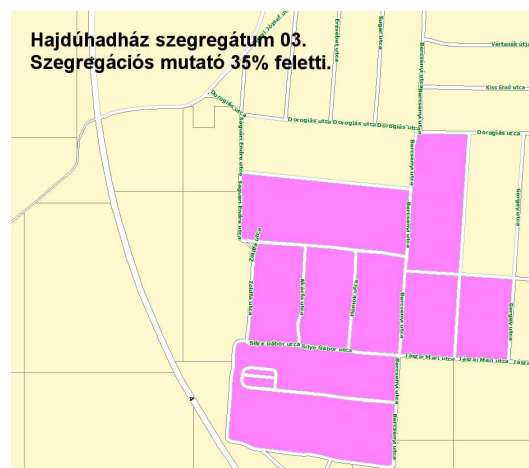
A terület elhelyezkedése: Béke útja - Szélső u. - Névtelen u. - Keskeny u. mindkét oldala

A **2. szegregátum** lakónépessége 333 fő, ami Hajdúhadház népességének 2,65%-a. A szegregátum a többi szegregátumhoz képest kedvezőbb szociális és gazdasági mutatókkal rendelkezik. Itt a legkisebb a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül, valamint a foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül itt a legmagasabb a szegregált területek között.

A terület elhelyezkedése: Móricz Zs. u. - Pallagi u. - Bedő A. u. - Szabó G. u.

A **3. szegregátum** a második legnagyobb népességgel rendelkező, egyik legnagyobb kiterjedésű szegregátum. Területén 949 fő él, ami a város népességének 7,54%-a. A szegregátumban a legmagasabb (59,4%) a szegregációs mutató, vagyis az aktív korúakon belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya. A terület elhelyezkedése: Pély - Nagy G. u. - Bercsényi u. - Dorogiás u. - Munkácsy M. u. - Radnóti M. u. - Görgey u. - Jászai M. u. - Bercsényi u. - Névtelen u. Ny - nak, majd É - nak - Zöldfa u. - Ságvári E. u.

A terület elhelyezkedése: Irinyi J. u. K - nek, majd D - nek, majd DNy - nak, végül É - nak

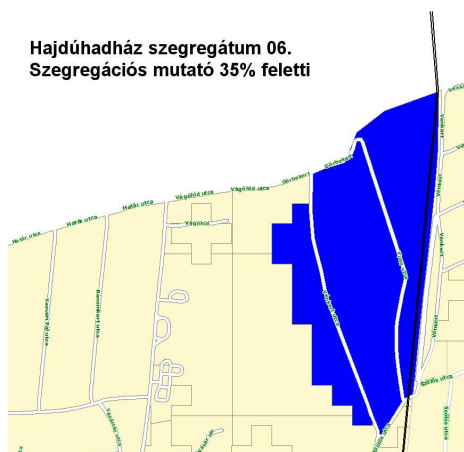
A teljes lakásállomány alacsony komfortfokozatú, valamint a lakott lakásokon belül a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya 100%, az egyszobás lakások aránya 66,7%. Az egy lakásra jutó lakosok száma 5,67 fő (2,99 fő/lakás a városi átlag). A 15-64 éves népességen belül itt a legalacsonyabb a foglalkoztatottak aránya (17,1%), valamint a legmagasabb az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya. A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül 81,2%. A szegregátumban senki se rendelkezik felsőfokú végzettséggel.

A terület elhelyezkedése: 4-es főút - Névtelen u. DK-nek - Dorogi u. mindkét oldala - Tompa M. u. - Városház u. - Arany J. u.

Az **5. szegregátum** lakónépessége 176 fő, ami Hajdúhadház népességének 1,4%-a. A szegregátum a 2. szegregátumhoz hasonlóan, a többi szegregátumhoz képest kedvezőbb szociális és gazdasági mutatókkal rendelkezik. A szegregátumok között itt a legmagasabb a felsőfokú végzettséggel rendelkező lakosok aránya. A lakónépességen belül a gazdaságilag nem aktív népesség aránya a szegregátumok között itt a legkisebb. A szegregátum lakásállományának állapota a szegregátumok között kedvezőnek tekinthető. Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül (7,1%) a városi átlagnál (9,5%) alacsonyabb. Az alacsony komfort fokozatú lakások aránya itt és a 7. szegregátumban a legalacsonyabb (37%).

A **6. szegregátum** lakónépessége 675 fő, ami Hajdúhadház népességének 5,36%-a. A szegregátum szociális és gazdasági statisztikai mutatóit vizsgálva megállapíthatjuk, hogy itt a legrosszabbak a lakosság foglalkoztatottsági mutatói. A szegregátumban 82%-os a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül, a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya a szegregátumok között az egyik legmagasabb (68,6%). A szegregátumban a munkanélküliségi ráta 61,3%-os, a tartósan munkanélküliek aránya 34,3%. A szegregátum lakásállományának állapota a szegregátumok között

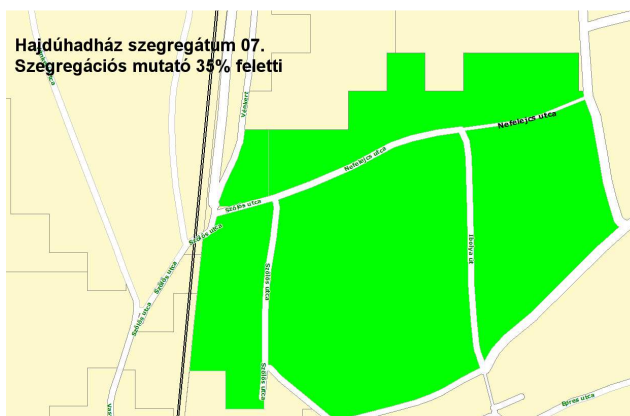
átlagosnak mondható. Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül (7,8%) a városi átlagnál (9,5%) alacsonyabb, ugyanakkor az egy lakásra jutó lakosok száma igen magas, 5,06 fő (2,99 fő/lakás a városi átlag).

A terület elhelyezkedése: vasútvonal (Vénkert) - Szőlős u. - Vénkert u. mindkét oldala - Görbekert - településhatár

A **7. szegregátum** Hajdúhadház újonnan kialakult szegregált területe. Lakónépessége 285 fő, ami Hajdúhadház népességének 2,26%-a. A szegregátum lakosainak 41,4%-a 0-14 év közötti fiatal. A szegregátum elhelyezkedését tekintve megállapíthatjuk, hogy két szegregált terület (6. és 8. szegregátum) között alakult ki, így a város északi, északkeleti és keleti része a város szegregáció által leginkább érintett területének tekinthető.

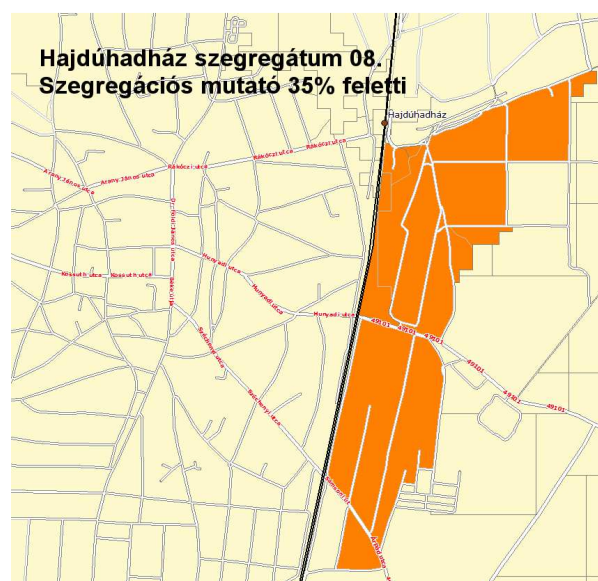
A szegregátum megközelíthetőségét nehezíti, hogy a területet a város központjától a 100-as (Szolnok-Debrecen-Nyíregyháza-Záhony) vasútvonal elválasztja, a terület gépjárművel történő megközelítése a város központjából egy útvonalon, a Szőlős utcán keresztül lehetséges. A szociális és foglalkoztatottsági mutatókat tekintve a szegregátumban igen magas az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak (78,8%), valamint a tartós munkanélküliek (31,7%) aránya

A szegregátum lakásállományának állapota a szegregátumok között jónak mondható. Az alacsony komfort fokozatú lakások aránya itt és az 5. szegregátumban a legalacsonyabb (37%). A komfort nélküli, félkomfortos és szükségülakások aránya a lakott lakásokon belül 33,3%, ami a szegregátumok között a legkedvezőbb mutató. Az egy lakásra jutó lakosok száma (5,28 fő) magasnak tekinthető (2,99 fő/lakás a városi átlag).

A terület elhelyezkedése: Nefelejcs u., Ibolya út, Szőlős u. mindkét oldala

A **8. szegregátum** Hajdúhadház legnagyobb kiterjedésű és legnagyobb népességszámú szegregátuma. A terület lakónépessége 1475 fő, ami Hajdúhadház népességének 11,72%-a. A szegregátum a 7. szegregátumhoz hasonlóan a 100-as (Szolnok-Debrecen-Nyíregyháza-Záhony) vasútvonaltól keletre helyezkedik el, így a megközelíthetősége a város központjából csak a főbb útvonalakon (Hunyadi u., Széchenyi u.) keresztül lehetséges. A szociális, gazdasági mutatókat tekintve a szegregátumban a második legmagasabb (56,2%) a szegregációs mutató, vagyis az aktív korúakon belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya.

A terület elhelyezkedése: Epres u. - Kunkert (D - Ny - D) - Diófa u., Temető u., Árpád u., Nap u. mindkét oldala - Árpád u. - Erdőalja u. - Nap u. - Sámsoni út - vasútvonal

3.5.2. Az elmúlt években megvalósított, a szegregátumokat érintő beavatkozások

Hajdúhadház Város Önkormányzata az elmúlt években több konkrét intézkedést tett a szegregációs folyamatok lassítása, megakadályozása érdekében:

Szociális célú városrehabilitációs projekt keretében kijelölt akcióterület a vonatkozó KSH adatok alapján szegregátumnak minősül, itt nagy értékű infrastrukturális beruházások történtek: közösségi épület, valamint sportlétesítmény került megépítésre. Az épületekben helyet kapó szolgáltatások fő célcsoportja a hátrányos helyzetű lakosság volt.

3.6. Szociális célú városrehabilitációs projekt Hajdúhadházon – A Sport, mely egyenlővé tesz

1. Hajdúhadház Város Önkormányzata közel 400 millió forint Európai Unió támogatásban részesült az ÉAOP-5.1.1/A-12-2013-0013 kódszámú, „Szociális célú városrehabilitációs projekt Hajdúhadházon – A Sport, mely egyenlővé tesz” elnevezésű projekt keretében.

A pályázat célja közösségi funkciókat szolgáló tevékenységek megvalósítása és közösségi terek kialakítása volt.

A Szociális célú városrehabilitációs projekt keretében **a vasútállomás környéke, a Veszprémy tér, és a Szederjes egykori területe újult meg teljesen.** A Veszprémy téren térkővel burkolt sétány és parkosítás történt. A megújult Veszprémy tér 2015. június 4-én került átadásra.

A projekt keretében a Vénkert utcán található Önkormányzati tulajdonú telkekre közösségi célt szolgáló építmények létesültek. A megépült **Közösségi Házban** irodák, illetve egy nagyobb méretű, konferenciák megtartására alkalmas terem is kialakításra került. A Közösségi Ház ünnepélyes átadására 2015. szeptember 25-én került sor.

A Közösségi Ház mellé egy sportkomplexum épült, mely szabadtéri, füves labdarúgó pályát, aszfaltozott kosárlabda pályát és futópályát, játszóteret, kondiparkot, fedett vívótermet foglal magában. Az új létesítményekhez vezető utakat, a Vasút és Vásártér utcákat teljes hosszukban aszfaltburkolattal láttuk el.

A beruházás a város szociálisan leszakadt városrészén valósult meg, a pályázat előkészítése során a lakossági felmérés egyértelműen alátámasztotta, hogy a fejlesztendő területen igény mutatkozik különböző sportolási lehetőségeknek helyet adó létesítmények kialakítására. A Vívóterem, edzőterem, kosárlabda pálya, kis előfüves focipálya, szabadtéri kondipark kialakításával **biztosítjuk az akcióterületen élő, túlnyomórészt hátrányos helyzetű lakosság számára a megfelelő sportlétesítményeket, melyek erősítik a helyi lakosság szociális kohézióját.**

A vívóterem kivitelezés teljes költsége közel 121 millió forint volt, melyből 108 millió forint Európai Unió forrásból kerül finanszírozásra. A kivitelezés további költségeit 12 millió forint összegben a Magyar Vívó Szövetség támogatta, így az Önkormányzat esetében nem volt szükséges saját forrás biztosítására. A Magyar Vívó Szövetség további 3 millió forint létesítmény fenntartási támogatást biztosított, így tovább javult az épület felszereltsége.

A Sportkomplexum ünnepélyes átadására 2015. szeptember 26-án került sor a Hadházi Káposztás Napok gasztronómiai rendezvény alkalmával.

A város célja a látványos fejlesztési elem megvalósításával, hogy pozitív hatással bírjon a helyi hátrányos helyzetű lakosság életminőségére, szociális, társadalmi helyzetének javítására, társadalmi integrációjára.

„A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósult meg.”

Közreműködő szervezet neve: Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft. ROP KSZ

2. „Hajdúhadház – út a jövőbe” projektem

Az ÉAOP-5.1.1/A-12-2013-0013 kódszámú, „Szociális célú városrehabilitációs projekt Hajdúhadházon – A Sport, mely egyenlővé tesz” elnevezésű projekt keretében valósult meg a „Hajdúhadház – út a jövőbe” projektem.

Az ÉAOP-5.1.1/A-12-2013-0013 kódszámú, „Szociális célú városrehabilitációs projekt Hajdúhadházon – A Sport, mely egyenlővé tesz” elnevezésű projekt keretében Hajdúhadház Város Önkormányzata 2014. március 14-én megbízási szerződést kötött a Hajdúvitéz Kft-vel (4242 Hajdúhadház, Bocskai tér 14. szám) az alábbi tevékenységek megvalósítására:

- az érintett lakosság bevonását, a város rehabilitációs tevékenységek helyi elfogadását célzó akciók, a helyi kötődést és identitást erősítő akciók szervezése,
- munkaerő-piaci beilleszkedést és a hátrányos helyzetű gyermekek iskolai felzárkózását elősegítő tevékenységek, képzési, oktatási programok.

A „Hajdúhadház – út a jövőbe” című rendezvény megvalósítására 2015. május 22-én került sor.

A város számos kiegészítő – a fejlesztések hatását és fenntarthatóságát elősegítő beavatkozást, úgynevezett „soft elemet” valósított meg.

A programalapon kívüli „soft” tevékenységek keretében megvalósításra került feladatoknak a fejlesztési célokhoz való kötődése biztosított volt. **A cél az volt, hogy olyan programokat szervezzünk, a lakosság számára, melyek a helyi identitás érzetét segítik elő.** Ettől a kezdeményezéstől várjuk, hogy **pozitív irányba mozduljon el Hajdúhadház megítélése városunkon kívül is, valamint a hajdúhadházi lakosok közösségformálásának felélénkítését, társadalmi integrációjának előre lendülését és a helyi kötődést segítjük.**

A „Hajdúhadház – út a jövőbe” címmel jelentős, hasonló helyzetű városok küldötteivel való tapasztalatcserét lehetővé tévő rendezvényt szerveztünk, a település helyi értékeit bemutató kiállítással egybekötve. A rendezvény fő célja a településről a köztudatban élő kép javítása, a település pozitív üzenetének eljuttatása a megyében élők felé: „Hajdúhadház a lehetőségek városa.”

A rendezvényre nemcsak Hajdúhadházzal, hanem a környező településekről is érkeztek látogatók, összesen 105 fő jelent meg.

A rendezvény alkalmával jelent meg a „Hajdúhadház – út a jövőbe – Hajdúhadház helyi értékei” című kötet is.

3. „Munkaerő-piaci beilleszkedést segítő programok” projektem

Az ÉAOP-5.1.1/A-12-2013-0013 kódszámú, „Szociális célú városrehabilitációs projekt Hajdúhadházon – A Sport, mely egyenlővé tesz” elnevezésű projekt keretében valósult meg a „Munkaerő-piaci beilleszkedést segítő programok” projektem.

A program közvetlen célcsoportja a pályázat akcióterületén élő, alacsony iskolai végzettségű, vagy elavult, nem piacképes szakképzettséggel rendelkező munkanélküli emberek voltak, akiknek sem érettségi bizonyítványa, sem szakközépiskolában, szakmunkásképző iskolában, szakiskolában szerzett szakképzettsége nincs, vagy szakképzettségüknek megfelelő vagy azzal rokon munkakörben nem volt munkaviszonyuk. A célcsoporton belül kiemelten kezeltük azokat az eseteket, ahol a családban már több generáció is a munkanélküliség.

A program során feltártuk a programba jelentkezők alap képességeit, készségeit, személyiségjegyeit, amelyre alapozva személyre szabott fejlesztési szolgáltatásokat tudtunk megvalósítani. A személyre szabott szolgáltatások nagyobb lehetőséget adtak a fejlődésre, ezáltal a programban résztvevő nagyobb biztonsággal fog tudni érvényesülni a munkaerőpiacon. A résztvevők kiválasztásánál szem előtt tartottuk az esélyegyenlőség biztosítását, a szolgáltatások elérhetőségét, de közülük is különösen a

- 45 év feletti nők, 50 év feletti férfiak,

- a fogyatékkal élő, illetve megváltozott munkaképességűek,
- a hátrányos helyzetű, az iskolarendszertől lemorzsolódott fiatalok, pályakezdők,
- a gyógyult vagy gyógyulófélben lévő szenvedélybetegek,
- tartós munkanélküli emberek lettek előtérbe helyezve, akik a projektbe való jelentkezés időpontjában a megyei munkaügyi központok kirendeltségein legalább 12 (fiatalok esetén 6) hónapja nyilvántartott (regisztrált) munkanélküli emberek, köztük elsősorban pályakezdők és/vagy romák bevonása volt a cél.

Előkészítő szakasz megvalósulása:

a) A program a **partnerek és a munkatársak felkészítésével kezdődött** 6 elméleti és 6 gyakorlati óra keretében. A felkészítés tartalma a következő volt:

- szervezési feladatok és gyakorlatok,
- ütemezett projektmegvalósítási terv elkészítése,
- együttműködési keretek, szabályok megalkotása,
- csapatépítés.

b) A **célcsoport felkutatása, bevonása és motiválása** érdekében a célcsoport által látogatott intézményekben illetve a nyilvánosság számára is információs napokat tartottunk, szóróanyagokat, plakátokat helyeztünk el. Személyesen is felkerestük az érintett akcióterületen élőket. A személyes megkeresés bizonyult a leghatékonyabb elérési, motiválási formának. A személyes kapcsolat létrejötte után a kiírásban szereplő kritériumok alapján kiválasztottuk a program résztvevőit, majd együttműködési megállapodást kötöttünk a projektben való részvételről.

c) Ezt követően **egyéni állapot-, helyzet- képesség és szükségletfelmérést végeztünk**. Interjú készítésével és különböző tesztekkel feltártuk a munkanélküli ügyfél (elhelyezkedési-) problémáit, jelenlegi helyzetét, képességét, készségét és személyiségjegyeit, motivációját, valamint külső környezeti adottságokat (erőforrás, gátló tényező).

d) A felmérés eredményeit alapul véve személyre szabott egyéni személyes fejlesztési tervet és rövid távú élet pályatervet készítettünk. A projektben való részvétel önkéntes volt.

A projekt keretében szervezett képzések megvalósulása:

1. Felzárkóztató, reintegráló tréning

A tréning célja a programban résztvevők felzárkóztatása volt, hogy alkalmassá váljanak a szakképzettség megszerzésére. A képzés időtartama 50 óra volt. Formája intenzív, csoportos.

Témakörei:

- Csoportismeret,
- Önismeret, emberismeret,
- Hatékony kommunikáció,
- Metakommunikáció fontossága
- Tanulástechnikák,
- Konfliktuskezelés, problémamegoldás,
- Stresszkezelés,
- Mentálhigiéné.

2. Tréning középkorú munkanélkülieknek

A tréning célja az volt, hogy gyakorlati ismereteket adjon a programban résztvevő tagok számára. Segítse a munkanélküliséggel járó kudarcélmények, traumák feldolgozását. Helyes önismeretre tegyenek szert a résztvevők, javuljon az önbecsülésük, a kommunikációs képességük. A képzés segítse

az asszertivitásukat, a résztvevők lássanak rá a környezetükben található forrásokra és legyenek képesek tudatosan élni velük. A tréning időtartama: 30 óra. Formája intenzív, csoportos volt.

Témakörei:

- Munkaerő-piaci ismeretek,
- Munkahelyi kommunikáció,
- Önéletrajz,
- Motivációs levél,
- Álláskeresési technikák.

3. Tréning pályakezdő munkanélkülieknek

A tréning célja az volt, hogy gyakorlati ismereteket adjon a programban résztvevők számára. Helyes önismeretre tegyenek szert a résztvevők, javuljon az önbecsülésük, a kommunikációs képességük. A képzés segítse az asszertivitásukat, a résztvevők lássanak rá a környezetükben található forrásokra és legyenek képesek tudatosan élni velük. A tréning időtartama 40 óra volt, formája intenzív, csoportos.

Témakörei:

- Munkaerő-piaci ismeretek,
- Munkahelyi kommunikáció,
- Önéletrajz,
- Motivációs levél,
- Álláskeresési technikák.

4. Tréning munkatársaknak:

A tréning célja az volt, hogy a programot megvalósító munkatársak képesek legyenek képességeiket, ismereteiket integráltan használni ügyfeleik érdekében. A tréning időtartama 20 óra volt, formája intenzív, csoportos.

Témakörei:

- Munkaerő-piaci ismeretek,
- Munkanélküliség, munkakeresés szociológiája,
- Munkanélküliség pszichés, szociális, testi hatásai,
- Munkanélküliség pszicho dinamikája, szakaszai, ismertető jelei
- Munkanélküliség problémájának kezelése,
- Rendelkezésre álló forrás rendszerek
- Felmérési és intervenció technikák alkalmazása,
- Adatlapok, nyilvántartások, időbeli ütemezések készítése,
- Szituációs gyakorlatok, esetmegbeszélések,
- Segítő beszélgetés technikája,
- Hatékony kommunikáció
- Metakommunikáció,
- Konzultációs technikák.

5. Számítógép felhasználói tanfolyam

Az alapvető számítástechnikai ismeretek elsajátítása 2 csoportban illetve egyénileg történt.

Tematika:

- a) Windows: 12 óra
- b) Szövegszerkesztés: 12 óra
- c) Táblázatkezelés: 14 óra
- d) Prezentáció: 6 óra
- e) Az Internet használata: 12 óra.

4. „Munkaerő-piaci képzések megvalósítása” projekt

Az ÉAOP-5.1.1/A-12-2013-0013 kódszámú, „Szociális célú városrehabilitációs projekt Hajdúhadházon – A Sport, mely egyenlővé tesz” elnevezésű projekt keretében valósult meg a „Munkaerő-piaci képzések megvalósítása” projekt.

A „Munkaerő-piaci képzések megvalósítása” projekt keretében OKJ-s végzettséget nyújtó szaktanfolyamokon vehettek részt az előkészítő szakaszban részt vevő lakosok, Targoncavezető, Földmunka-, rakodó-, és számítógép kezelő, valamint Parkgondozó szakmákban.

A képzésbe bevonásra került 9 fő targoncavezető, 7 fő földmunka-szállító és rakodógépes, valamint 6 fő parkgondozó hallgató. A hallgatók a Szakmai és Vizsgakövetelményeknek megfelelő bemeneti kompetenciákkal rendelkeztek.

Az elméleti képzés során elsajátították a munkavégzéshez elengedhetetlenül szükséges műszaki és biztonság-technikai alapismereteket.

A sikeres modulzáró vizsgát követően, az elméleti ismeretek birtokában megkezdődtek a gyakorlati képzések. A földmunkagép kezelő és targoncavezető képzés gyakorlati foglalkozásai Hajdúhadházon a volt Unifa Kft. telepén zajlottak, kiscsoportos foglalkozási módszerek alkalmazásával. A képzés során a hallgatók elsajátították az adott gépek biztonságos kezelését és az azokkal történő munkavégzést.

A parkgondozó képzés esetén a hallgatók oktatása az általános alapozó ismeretekkel kezdődött. Ennek során megismerkedtek az alapvető talajtani, éghajlati, talajművelési, tápanyaggazdálkodási, növényvédelmi, öntözési ismeretekkel. Megismerhették a növénytermesztési és kertészeti alapfogalmakat, és azok helyes használatát. Az általános ismeretek után részletes szakmai ismereteket sajátítottak el.

A megszerzett képzettség elsajátításával a bevontak képesek lesznek önállóan a parkokban kialakítandó díszítőelemek megtermelésére, esetleges pótlására és azok éven belüli vagy éven túli ápolására.

A növénytermesztési ismeretek mellett alapvető munkavédelmi, környezetvédelmi, és gépészeti ismereteket is szereztek, megismerték a biztonságos munkavégzés alapvető szabályait, valamint a munkabaleset bekövetkezésekor kötelező teendőket. Kiemelt volt a környezetvédelem és a környezeti fenntarthatóság. A gépészeti ismeretek között megtanulták használni mindazokat a munkagépeket, amelyekkel a parkfenntartói munkájuk során találkozhatnak.

A sikeres modulzáró vizsgát követően a hallgatók állami vizsgát tettek. A Targoncavezető és a Földmunka rakodó- és szállítógép kezelő képzések vizsgáztatása 2015. szeptember 21-én sikeres OKJ-s vizsgával zárult. 14 hallgató sikeres vizsgát tett.

A Parkgondozó képzés 2015. szeptember 23-án írásbeli, 2015. szeptember 29-én szóbeli vizsgával zárult. 5 személy sikeres vizsgát tett.

Utógondozás

A program céljának még eredményesebbé tétele érdekében az új szakmát elsajátított résztvevők körében fontosnak tartottuk az utógondozás megvalósítását. A vizsga után újabb kiscsoportos tréninget szerveztünk számukra, ahol a csoportmódszer segítségével feldolgozhatták az elmúlt időszak történéseit, változásait, a tanulással, az iskolai sikerrel kapcsolatos élményeiket. A tréning során a csoporttagok közösen kutatták fel azokat a hibákat, amelyeket a kollektív céljaik elérése során, illetve a feladatok kiválasztásában és megoldásában elkövettek. A foglalkozáson az új szakmai ismeret birtokában a csoportvezető segítségével reális terveket készítettek maguknak a résztvevők. Mindezek a technikák segítettek felépíteni bennük a helyes önismeret irányát. Így fokozatosan jutnak el oda, hogy a sikert már nem a véletlennek, hanem a saját kompetenciáiknak, képességeiknek tulajdonítják – ez a

motiváció helyes gyakorlata, amikor az önismeret, önbecsüléssé alakul. A résztvevők a tréningen megerősítést nyertek, hogy képességeik sokat fejlődtek és azok tovább is fejleszthetőek. A tréning jó alkalom volt arra is, hogy visszajelzést kapjunk a program egyes elemeinek hasznosságáról, hatékonyságáról a résztvevők szemszögéből megvilágítva.

A tréning fő célja a munkába állás motiválása volt a résztvevők körében. Teszteket és kérdőíveket töltöttek ki, amelyek segítettek az egyéni motivációs tényezőket feltárni, azokat rangsorolni.

A tréning után az utógondozás keretében még egy évig szakmai segítséget nyújtunk a programban résztvevőknek, amelynek keretében segítjük egyéni álláskeresésüket, új munkahelyük megtartását.

3.7. Egészségfejlesztési Iroda bemutatása

Hajdúhadház Város Önkormányzata vissza nem térítendő támogatásban részesült a **TÁMOP 6.1.2/LHH/11-B-2012-0001** kódszámú „**Tegyünk többet egészségünkért**” **Egészségfejlesztési programok a Hajdúhadházi Kistérségben elnevezésű projekt** megvalósításához. A projekt elsődleges célja a betegségek megelőzése és ehhez kapcsolódó programok megvalósítása a kistérség településein (*Bocskai kert, Fülöp, Hajdúhadház, Hajdúsámson, Nyíradony, Nyíracsad, Nyírábrány, Nyírmártonfalva, Téglás, Újléta, Vámospércs*).

A program részeként Egészségfejlesztési Iroda (a továbbiakban: EFI) került kialakításra a Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal épületében.

Az EFI szolgáltatásait a település minden lakosa ingyenesen vehette igénybe nemre, korra, iskolai végzettségre, illetve etnikai hovatartozásra való tekintet nélkül.

2013. október 01. napjától 3 célcsoport számára betegklubok alakultak (cukorbeteg klubja, szív-érrendszeri betegek klubja, túlsúlyos betegek klubja), valamint további programok, foglalkozások beindítására vált lehetőség.

- Alkohol-megelőzés területén szervezett programok: Anonim alkoholisták csoportja, Film klub, "Hogy vagy csoport?", Hozzá tartozók klubja, Játékterápiás csoport, Önismereti és személyiségfejlesztő tréning szenvedélybetegek részére, Szocioterápiás program alkoholfüggő betegek részére.
- Rendszeres testmozgásra ösztönző programok: Testsúlycsökkentő torna, Csoportos gyógytorna, Senior torna, Jóga, Kerékpár klub.
- Léleki egészség területén szervezett programok: Baba-mama-apa klub, Tinédzser szülők klubja, Egyedülálló-magányosok klubja, Önismereti és személyiségfejlesztő tréning depressziósoknak, Léleki betérő.
- Életmódváltással, egészséges táplálkozással kapcsolatos programjaink: Életmód klub, reform klub.

2013. októbertől az EFI munkatársai végzik a lakosság szűrését (vérnyomásmérés, vércukorszint mérés, koleszterinszint mérés, testsúlymérés, testtömegindex-számítás, egészségfejlesztési tesztek kitöltése), illetve az állapotuknak megfelelő betegklubokba irányítását.

A program iránt érdeklődő lakosoknak lehetősége volt a programba való belépésre, amely a fent részletezett egészségi állapotfelmérésből (szűrővizsgálat és állapotfelmérő lap kitöltéséből) áll.

A programba bevont személyek számára a projekt ideje alatt (2013. 10.01.-2015.05.31.) előre egyeztetett időpontokban, kéthavonta ismételt állapotfelmérésre került sor az Egészségfejlesztési Irodában, az egészségi állapot nyomon követése érdekében.

Hajdúhadház településen számos nagyrendezvény is lebonyolításra került. Több egészségnap, füstmentes nap, két hetes életmód tábor, illetve 3 napos egészség-expo megrendezését is maga mögött tudhatja a város. Ezen nagyrendezvények alkalmával utcai szűréseken, illetve az esti órákban szakértő előadók által tartott előadásokon, valamint különböző szekciókon vehettek részt az érdeklődők.

Folyamatos kapcsolattartás alakult ki a program ideje alatt a területileg illetékes Népegészségügyi Szakigazgatási Szervvel, így részt vettünk a népegészségügyi szűrések népszerűsítésében, szervezésében, mozgósításban.

A projekt számszerűsíthető eredményei a programba bevont személyek számát illetően 3480 fő. A tervezett létszámot sikerült meghaladnunk.

A programok zárásának időpontjában 2015. május 31-én az indikátor értéke: 9055 fő. Az EFI-ben életmódváltó programba bevont kliensek száma 240 fő, a húsz hónap alatt 257 főt tudtunk rendszeresen nyomon követni.

Állapotuk felmérése érdekében a programba belépett személyekkel állapotfelmérő tesztek, kérdőívek kitöltésére nyílt lehetőség, illetve különböző vizsgálatok készülhettek az Egészségfejlesztési Irodában. **Az EFI-ben életmódváltó programba bevontak közül pozitív eredményt felmutató kliensek száma 168 fő, melyet szintén sikerült túlteljesítenünk, így az indikátor értéke 172 fő.**

2015. június hónaptól 2015. december 31. napjáig **az Emberi Erőforrások Minisztériumával kötött 40217-1/2015/EIFF számú Támogatási szerződés keretében folytatódott az Egészségfejlesztési program fenntartása.**

A fenntartás ideje alatt összesen 6 egészségnapot szerveztünk a **Hajdúhadházi Járás településein, Hajdúhadház, Bocskai kert és Téglás városában.**

Az egészségnapok célja, hogy a tömegrendezvény adta lehetőségeket kihasználva ezrek számára adhassunk információt az egészségmegőrzés és betegségmegelőzés fontosságáról. Szűrővizsgálatokat végezve segítünk idejében felfedezni a kezdődő betegségeket, széles körben erősítjük az egészségtudatos szemlélet kialakulását és a szűrővizsgálatok fontosságának szerepét. A tervezésnél igyekeztünk olyan programokat összeállítani, amely felkelti a lakosság érdeklődését.

Az EFI fenntartási időszaka alatt a tervezett programok mindegyikét sikerült megvalósítani.

Hajdúhadházon a következő programok valósultak meg.

Betegklubok:

- 1) Cukorbeteg klubja
- 2) Szív- és érrendszeri betegek klubja
- 3) Életmód programok (Életmódklub)
- 4) Időseket célzó tevékenységek, szolgáltatások (Senior torna, Csoportos gyógytorna)
- 5) Szenvedélybetegeket célzó szolgáltatások (AA csoport, Hogy vagy? csoport, Szocioterápiás program, Hozzá tartozók klubja)
- 6) Krízishelyzetbe kerülőket, lelki problémákkal küzdőket célzó program (Lelki betérő)

A klubfoglalkozások kétheti és havi rendszerességgel kerültek megtartásra, mely során összesen 164 főt sikerült elérni. A megvalósult egészségnapok alkalmával 377 fő vette igénybe az Egészségfejlesztési Iroda szolgáltatásait. Egyéni állapotfelmérésen összesen 170 kliens vett részt.

IV. Szociális ellátórendszer Hajdúhadházon

4.1. Pénzbeli és természetbeni ellátások

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) és a gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) meghatározza a települések számára a kötelezően biztosítandó pénzbeli és természetbeni ellátások formáit.

A járásek és a járási hivatalok a fővárosi és megyei kormányhivatalok szervezeti egységeiként 2013. január 1-jével kerültek felállításra. A járási kormányhivatalok legfontosabb feladata a megyei szintnél alacsonyabb szinten intézendő államigazgatási feladatok ellátása. Ennek alapján a Hajdúhadházi Járási Hivatalhoz kerültek a jegyző – kivételesen a polgármester, – hatáskörébe tartozó államigazgatási ügyek.

Az Önkormányzattól 2013. január 1-jétől a Hajdúhadházi Járási Hivatalhoz került szociális igazgatási feladatok:

- idősorúak járadéka megállapítása, felülvizsgálata, folyósítása
- ápolási díj(normatív) megállapítása, felülvizsgálata, folyósítása
- alanyi és normatív alapon járó közgyógyellátásra való jogosultság megállapítása
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság megállapítása, erről hatósági bizonyítvány kiállítása.

Az átmeneti segély, a temetési segély és a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás összevonásával létrejött önkormányzati segély megállapításának szabályait Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 7/2012. (III.08.) önkormányzati rendeletében rögzítette. **Az önkormányzati segélyre vonatkozó rendelkezések 2014. január 1. napjától 2015. február 28. napjáig voltak hatályban.**

Az Szt-ben és a Gyvt-ben meghatározott anyagi támogatások rendszere **2015. március 1-jétől jelentősen átalakult.**

Korábban a támogatások nagy részénél a jogosultsági feltételek konkrétan kidolgozásra kerültek, más ellátások esetében – mint pl. az önkormányzati segély – csekély mértékű eltérés volt engedélyezve.

Az Szt. és a Gyvt. módosításával az Országgyűlés elsődleges célja az volt, hogy megújítsa a rászorulókat támogatási rendszerét. E módosításoknak megfelelően az új szociális támogatási rendszer igazságosabb és átláthatóbb, emellett elejét veszi a korábban gyakran tapasztalt, segélyekkel való visszaéléseknek. Jövőbeni cél, hogy azok kapjanak támogatást, akik valóban rászorulnak.

Az állam által biztosított támogatási formákon túl az emberek szociális támogatással való ellátása viszont az önkormányzatok feladata. Ez széles körű szabályozási lehetőséget biztosít az önkormányzatok számára, biztosítva annak lehetőségét, hogy a rászorultsági szintek a helyi viszonyok alapján kerüljenek meghatározásra. A helyi közösségek rendelkeznek ugyanis leginkább azzal a tudással, amely alapján eldönthetik: ki jogosult támogatásra és ki nem.

Az Szt.-ben az állami szabályozási hatáskörben nyújtott és az önkormányzatok segélyezéssel kapcsolatos feladatai elválasztásra kerültek. Az Szt. 2015. március 1-jétől csak a kötelező ellátásokra vonatkozó szabályokat tartalmazza. E körbe tartozik az idősorúak járadéka, a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás, az alanyi jogon nyújtott ápolási díj, az alanyi és normatív közgyógyellátás, valamint az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság. E támogatások közül az idősorúak járadéka, az alanyi jogon nyújtott ápolási díj, az alanyi és normatív közgyógyellátás, valamint az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság már

2013. január 1-je óta a járási hivatalok hatáskörébe tartozik. Ezekhez csatlakozott 2015. március 1-jétől a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, valamint az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (ez a támogatás váltotta fel a korábbi rendszeres szociális segélyt), így ezeket a támogatásokat az önkormányzat a helyi rendeletében nem szabályozta.

Az Szt.-ből a kötelező segélyek közül 2015. március 1-i hatállyal kikerült a lakásfenntartási támogatás és az adósságkezelési szolgáltatás. Az Szt. módosításának hatálybalépésekor már megállapított ellátásokat a módosítás hatálybalépése előtti szabályok szerint továbbra is nyújtani kellett, azonban 2015. január 1-jét követően lakásfenntartási támogatás már csak 2015. február 28-ig volt megállapítható. A 2014-ben egy évre megállapított lakásfenntartási támogatások kifizetésre kerültek. Az Szt.-ből 2015. március 1-i hatállyal kikerült a méltányossági közgyógyellátás és a méltányossági ápolási díj.

Az önkormányzatok által biztosított ellátás neve 2015. március 1-től egységesen települési támogatás lett.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályait 2015. március 1. napjától a 2/2015.(II.13.) önkormányzati rendeletében állapította meg.

A jelentősebb pénzbeli és természetbeni támogatások adatait az alábbi táblázatok mutatják be.

Rendszeres szociális segély

Rendszeres szociális segélyre jogosultak száma a tárgyév december 31-én					
	Egészségkárosodott	A reá irányadó nyugdíjkorhatárt 5 éven belül betölti	14 éven aluli gyermeket nevel	Helyi rendelet alapján RSZS-re jogosult	Összesen:
2011. év	56	141	6	40	243
2012. év	59	64	5	53	181
2013. év	72	53	0	83	208
2014. év	64	56	0	103	223

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Rendszeres szociális segélyre 2015. február 28. napján 221 fő volt jogosult, ebből 62 fő egészségkárosodott, 56 fő a reá irányadó nyugdíjkorhatárt 5 éven belül betölti és 103 fő a helyi rendelet alapján volt jogosult a rendszeres szociális segélyre.

A 2015. év január-február hónapban fennálló jogosultságok alapján 12.055.000,- Ft került felhasználásra.

A rendszeres szociális segély 2015. március 1-jétől ebben a formában nem része a szociális ellátórendszernek, a jogosulti kör más ellátásokra válhat jogosulttá.

Azon személyek aktív korúak ellátására való jogosultságát, akik részére 2015. március 1-jét megelőzően rendszeres szociális segélyre való jogosultság került megállapításra, a jegyzőnek 2015. január 1. és 2015. február 28. között felül kellett vizsgálnia. A felülvizsgálat eredményeként vagy foglalkoztatást helyettesítő támogatásra, vagy egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra lettek jogosultak, az egyéb jogosultsági feltételeknek való megfelelés esetén.

Amennyiben a jogosultsági feltételek nem álltak fenn, az ellátásra való jogosultság 2015. február 28. napjával megszüntetésre került.

Foglalkoztatást helyettesítő támogatás

Foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak száma a tárgyév december 31-én	
2011. év	1478
2012. év	1634
2013. év	1571
2014. év	1435

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Foglalkoztatást helyettesítő támogatásra 2015. február 28. napján 1446 fő volt jogosult.

A 2015. év január-február hónapban fennálló jogosultságok alapján 47.738.000,- Ft került felhasználásra.

2015. március 1. napjától a foglalkoztatást helyettesítő támogatás megállapítása a járási hivatal hatáskörébe került.

Ápolási díj méltányossági alapon

Ápolási díjra jogosultak száma a tárgyév december 31-én	
2011. év	38
2012. év	30
2013. év	26
2014. év	20
2015. év	19

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az ellátás szabályai 2015. március 1-jétől kikerülnek a Szt-ből. A 2015. év január-február hónapban fennálló jogosultságok alapján 897.000,- Ft került felhasználásra.

Lakásfenntartási támogatás

Lakásfenntartási támogatásra jogosultak száma a tárgyév december 31-én	
2012. év	1455
2013. év	1435
2014. év	1322

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Ezen ellátás 2015. március 1. napjától kikerült a Szocvtv.-ből, így biztosítása nem kötelező. A 2015. január 1-jén lakásfenntartási támogatás megállapítása iránt folyamatban lévő, valamint a 2014. december 31-ét követően lakásfenntartási támogatás megállapítása iránt benyújtott kérelem alapján indult ügyekben a lakásfenntartási támogatás legfeljebb a 2015. február 28-áig terjedő időtartamra volt állapítható meg. A 2015. évben 29 fő részére került megállapításra lakásfenntartási támogatás. Azonban azok részére, akik a kérelmüket 2014. év decemberében benyújtották és azok jogerős elbírálására legkésőbb 2014. december 31. napjáig sor került, a jogosultság egy éves időtartamra került megállapításra.

A 2015. évben fennálló jogosultságok alapján a lakásfenntartási támogatásra 58.028.000, Ft került felhasználásra, melyből 15.928.000,- Ft természetbeni ellátásra (előrefizetés fogyasztásmérő készülék) került felhasználásra.

Az önkormányzat a továbbiakban a települési támogatás keretében biztosít támogatást a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez.

Átmeneti segély 2013. december 31-ig

Átmeneti segélyben részesítettek száma				
	2012. évben		2013. évben	
	pénzbeli	természetbeni	pénzbeli	természetbeni
Egyszer részesült segélyben	381	725	304	120
Kétszer részesült segélyben	425	81	280	0
Háromszor vagy többször részesült segélyben	249	0	75	0
Összesen:	1055	806	659	120

Az átmeneti segély, mint önálló ellátási forma 2014. január 01. napjától megszűnt, de 2015. február 28. napjáig "tovább élt" az átmeneti segély, a temetési segély és a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás összevonásával létrejött önkormányzati segély formájában.

Temetési segély 2013. december 31-ig

Temetési segély		
	Támogatásban részesítettek száma	Felhasznált összeg (E Ft, kerekítve)
2012. év	55	990
2013. év	47	846

A temetési segély, mint önálló ellátási forma 2014. január 01. napjától megszűnt, de 2015. február 28. napjáig "tovább élt" az átmeneti segély, a temetési segély és a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás összevonásával létrejött önkormányzati segély formájában.

Köztemetés

Köztemetés		
	Támogatásban részesítettek száma	Felhasznált összeg (E Ft, kerekítve)
2012. év	16	1643
2013. év	29	3124
2014. év	21	2482
2015. év	19	2456

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma
2008	2721	n.a.	n.a.	n.a.	45
2009	2712	n.a.	n.a.	n.a.	65
2010	2859	n.a.	n.a.	n.a.	89
2011	2904	n.a.	0	n.a.	83
2012	2997	9	0	n.a.	136
2013	2982	17	0	0	163
2014	2913	26	0	0	
2015	2930	16			

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A táblázat adatai szerint egyre magasabb a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesített gyermekek száma Hajdúhadházon.

A 2015. évben fennálló jogosultságok alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre 31.134.000,-Ft került felhasználásra.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma 2015-ben

	- 6	7 - 14	15 - 18	19 -	Összesen	Ebből: 18. életévét betöltött
Gyermekek száma	883	1263	668	116	2930	177
Ebből tartósan beteg, fogyatékos	7	9			16	16

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult családok száma a gyermekek száma szerint 2015. december 31-én

	1	2	3	4 vagy 5	6 vagy annál több	Összesen
	gyermekes családok száma					
Családok száma	157	201	173	165	117	813
Ebből: egyedülálló szülő	56	87	84	75	48	350

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás 2013. december 31-ig

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás 2013-ban 163 esetben került megállapításra. A támogatás leggyakrabban a gyermek gyógykezelése, gyógyszereinek megvásárlása, gyógyszerművegének vásárlása, az átmeneti nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartása érdekében került megállapításra.

A Gyvt. rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra vonatkozó szabályai 2013. december 31. napjáig voltak hatályban. A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, mint önálló ellátási forma 2014. január 01. napjától megszűnt, de 2015. február 28. napjáig "tovább élt" az átmeneti segély, a temetési segély és a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás összevonásával létrejött önkormányzati segély formájában.

Óvodáztatási támogatás

Hajdúhadház Város Önkormányzata Jegyzője 2013-ban 296 főt, 2014-ben 475 főt, 2015-ben 277 főt részesített óvodáztatási támogatásban.

Az óvodáztatási támogatásra vonatkozó rendelkezések a kötelező óvodáztatás bevezetésével összefüggésben 2015. szeptember 1-jével hatályon kívül helyezésre kerültek a Gyvt-ből.

Kérelmet 2015. június 4. napja után már nem lehetett benyújtani. A 2015. június 5-én folyamatban lévő ügyekben a támogatást a 2015. október 31-ig terjedő időtartamra kellett megállapítani. A 2015. június 5-ét megelőzően megállapított támogatást 2015. október 31. napjával meg kellett szüntetni.

Önkormányzati segély 2014. január 01-től 2015. február 28-ig

Az átmeneti segély, a temetési segély és a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás összevonásával létrejött önkormányzati segély megállapításának szabályait Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 7/2012. (III.08.) önkormányzati rendeletében rögzítette. **Az önkormányzati segélyre vonatkozó rendelkezések 2014. január 1. napjától 2015. február 28. napjáig voltak hatályban.**

Az önkormányzati segély a létfenntartását veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére volt nyújtható, ha családjukban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladta meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át.

Az önkormányzati rendelet alapján

1. Létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzet különösen:

- a) hirtelen fellépő betegség, baleset, gyógyászati segédeszköz beszerzése
- b) hozzátartozó halála
- c) ellátatlan marad (munkaviszony megszűnése, NYUFI, önkormányzat, MÁK által folyósított ellátás megszűnése)
- d) a lakhatás körülményeiben elemi csapás, vagy humanitárius katasztrófa miatt bekövetkezett körülmény, mely a kérelmező vagy családtagja, családtagjai életét, egészségét, kiskorú gyermekének egészséges értelmi, érzelmi fejlődését veszélyezteti
- e) kérelmező sérelmére elkövetett bűncselekmény, szabálysértés miatti élethelyzet
- f) szociális válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartása, a gyermek fogadásának előkészítéséhez kapcsolódó kiadások.

2. Időszakosan bekövetkező, vagy tartósan fennálló létfenntartási gond különösen:

- a) krónikus betegség miatti gyógykezelés, gyógyászati segédeszköz beszerzése, gyógyszereszköz szükséglet
- b) közüzemi szolgáltatás éves elszámoló számla kifizetése, kikapcsolt közüzemi szolgáltatás újra üzembe helyezése
- c) nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásának, illetőleg a gyermek családba való visszakerülésének elősegítése.

Az önkormányzati segély formái:

- a) alkalmanként adott segély pénzbeli ellátásként
- b) természetben nyújtott ellátásként élelmiszerre, tankönyvre, tüzelőre, a közüzemi díjakra, illetve a gyermekintézmények térítési díjának kifizetésére, valamint a család szükségletét szolgáló gazdálkodást segítő támogatásra
- c) az elhunyt személy eltemettetésének költségeihez való hozzájárulásként nyújtott önkormányzati segély
- d) rendkívüli gyógyszersegély.

Az a), b) és d) pontokban meghatározott segély egy alkalommal folyósított összege, természetben nyújtott ellátás esetén annak pénzbeli ellenértéke nem lehetett kevesebb az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 10%-ánál.

2014. évben összesen 495 személy részesült önkormányzati segélyben 637 esetben. 2014-ben 143 fő kapott kiskorú részére támogatást (szemüvegvásárlás, orvosi kezelés, tápszer, kapcsolattartás, gyógyszer, iskolai tanulmányokkal kapcsolatos költségek).

Önkormányzati segély 2014. évben			
	Támogatásban részesített személyek száma (pénzbeli)	Támogatási esetek (pénzbeli)	Felhasznált összeg (E Ft, kerekítve)
Egyszer részesült segélyben	375	375	1313
Kétszer részesült támogatásban	98	196	1174
Háromszor vagy többször részesült segélyben	22	66	603
Összesen	495	637	3090

Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális, Családvédelmi és Egészségügyi Bizottságának összesen 610 fő kérelmét kellett elutasítani, melyből

- 38 fő esetében a családban az egy főre jutó havi nettó jövedelem meghaladta a vonatkozó helyi rendeletben rögzített jövedelemhatárt,
- 572 fő esetében pedig a hatáskörrel rendelkező szerv megállapította a jogosultságot a jövedelem alapján, azonban ezen személyek nem voltak létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetben.

Az önkormányzati segély 2015. január-február hónapra vonatkozó adatai alapján összesen 126 fő részesült pénzbeli formában önkormányzati segélyben, melyre összesen 596.000,- Ft került felhasználásra.

Települési támogatás 2015. március 1-től

Az önkormányzatok által biztosított ellátás neve **2015. március 1-től** egységesen települési támogatás lett. E támogatás keretében az önkormányzatok az általuk támogatandónak ítélt, rendeletükben szabályozott élethelyzetekre nyújthatnak támogatást.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályait a 2/2015.(II.13.) önkormányzati rendeletében állapította meg.

Az önkormányzati rendeletben foglaltak szerint a települési támogatás keretében igényelhető támogatások:

- a) Lakhatási támogatás
- b) Gyógyszertámogatás
- c) Rendkívüli települési támogatás.

A gyógyszertámogatás kizárólag pénzbeli formában, míg a lakhatási támogatás és a rendkívüli települési támogatás természetbeni és pénzbeli formában is nyújtható, az eljáró hatóság döntése alapján.

A települési támogatás adatai							
2015. március 1 – 2015. december 31. közötti időszakban							
		Támogatásban részesített személyek száma		Támogatási esetek száma		Felhasznált összeg (E Ft, kerekítve)	
		Pénzbeli	Természetbeni	Pénzbeli	Természetbeni	Pénzbeli	Természetbeni
Egyszer részesült		229	0	229	0	1878	0
Kétszer részesült		12	0	24	0	120	0
Havi rendszerességgel részesült		895	0	1504	0	7565	
Összesen:		1136	0	1757	0	9563	0
Ebből:	Lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez	881	0	1430	0	7150	0
	Gyógyszerkiadások viseléséhez	14		74		415	
	Rendkívüli települési támogatás	241	0	253	0	1998	0

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló 2/2015.(II.13.) önkormányzati rendelet hatályos rendelkezései alapján rendkívüli települési támogatásban az a személy részesülhet, aki létfenntartást veszélyeztető, rendkívüli élethelyzetbe került, időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzd, és emiatt önmaga, illetve családja létfenntartásáról más módon nem tud gondoskodni.

A hatályos önkormányzati rendelet alapján rendkívüli települési támogatásra az jogosult, akinek háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem

- a) egyszemélyes háztartás esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250 %-át,
 - b) kétszemélyes háztartás esetén a 180 %-át,
 - c) három, illetve több személyes háztartás esetén a 150 %-át.
- nem haladja meg.

A hatályos önkormányzati rendelet alapján a rendkívüli települési támogatás formái:

- a) alkalmanként adott segély pénzbeli ellátásként,
- b) természetben nyújtott ellátásként adható a család szükségletét szolgáló gazdálkodást segítő támogatás,
- c) az elhunyt hozzátartozó eltemettetésének költségeihez való hozzájárulásként nyújtott támogatás,
- d) rendkívüli gyógyszersegély,

e) természetben nyújtott ellátásként adható az oltással és transzponderrel nem rendelkező ebek tulajdonosai számára az oltás és a transzponder beültetés költsége. A támogatás egy eb esetében egyszer – a transzponder beültetéssel egy időben – igényelhető. Az e) pontban foglalt támogatási forma 2016. március 1. napjától került bevezetésre.

A támogatást kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adat a rossz anyagi helyzet. Hajdúhadházon a támogatott családok többsége munkanélküli ellátásokból él illetve nem rendelkezik semmilyen jövedelemmel, ezért egy-egy váratlan kiadás, betegség, magasabb közüzemi számla létfenntartási gondokat okozhat.

Egyéb támogatások a 2015. évben

Fiatalok lakáshoz jutásának helyi támogatása

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a fiatalok lakáshoz jutása helyi támogatásának szabályait a 15/2015.(III.26.) önkormányzati rendeletében állapította meg. A rendelet 2015. április 01. napján lépett hatályba.

A Rendelet megalkotásával az önkormányzat a Hajdúhadházon élő, illetve az ide települni szándékozó szociálisan rászoruló fiatalok számára nyújt anyagi támogatást lakásvásárláshoz, valamint építkezéshez Hajdúhadház Város közigazgatási területén. A rendelet lehetőséget biztosít az arra jogosultak számára az ide településhez, illetve a helyben maradáshoz. A rendeletnek kedvező társadalmi hatása abban érhető tetten, hogy az önkormányzat vissza nem térítendő pénzbeli támogatást nyújt a fiatal szociálisan rászoruló egyének és családok részére lakhatási gondjaik megoldásához. Az ide települők várhatóan itt vállalnak munkát, ezáltal bekapcsolódhatnak a gazdaság vérkeringésébe. Emellett megélénkül az ingatlanforgalom.

A 2015. évben az Önkormányzat 20 fiatalnak tudott segíteni, a kérelmezőnként 500.000 forintot jelentő fiatalok lakáshoz jutását segítő támogatásával.

Kistermelővé válás helyi támogatása

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a kistermelővé válás helyi támogatásának szabályait a 16/2015.(III.26.) önkormányzati rendeletében állapította meg. A rendelet 2015. április 01. napján lépett hatályba.

A Rendelet megalkotásával az Önkormányzat a Hajdúhadházon élő, bejelentett állandó lakóhellyel rendelkező, szociálisan rászoruló, önmagukat és családjukat kistermelői tevékenységből eltartani szándékozók számára nyújt anyagi támogatást. Ezen támogatás célja, hogy az önkormányzat anyagi segítséget nyújtson a kistermelővé válás feltételeinek a megteremtéséhez. A rendelet lehetőséget biztosít az arra jogosultak számára az öngondoskodás révén történő létfenntartásra. A támogatás gazdasági hatása abban érhető tetten, hogy a támogatást igénybe vevők bekapcsolódnak a gazdaság vérkeringésébe az általuk megtermelt és feldolgozott termékek értékesítésével.

A hatálybalépést követő időszakban 7 fő nyújtotta be a kistermelővé válás helyi támogatása iránti kérelmét. 6 kérelmező esetében a maximális 350.000 forintos összeget állapította meg a Szociális, Családvédelmi és Egészségügyi Bizottság. Egy kérelmező esetében az önkormányzati rendelet 5.§-ába ütköző adótartozás került megállapításra, ezért kérelme nem volt támogatható. Csak olyan személyek igényelhették a támogatást, akik – családtagjukat is beleértve – nem rendelkeztek kistermelői engedéllyel.

A támogatottak esetében 2 fő sertésfeldolgozásra, 2 fő szárasztészta készítésre, 1 fő szarvasmarha tartásra, tej értékesítésre, 1 fő sajtos tallér készítésre fordította a támogatási összeget. A megvalósításra, illetve az illetékes hatóság által kiállított kistermelői engedély megszerzésére 1 év áll

rendelkezésre. Ennek letelte 2016. május 15. és 2016. augusztus 28. közötti időszak, mely egyben az ellenőrzések időpontja is. Amennyiben nem teljesült a fenti feltétel, vagy 5 éven belül kiderül, hogy a támogatott valótlan adatok közlése alapján jutott a támogatáshoz, akkor visszafizetési kötelezettség keletkezik.

Szociális Földprogram

1. Hajdúhadház Város Önkormányzata 2014. évben az Emberi Erőforrás Támogatáskezelőhöz benyújtott, „Háztáji gazdálkodás elősegítése Hajdúhadházon” című **SZOC-FP-14-C-0017 kódszámú pályázata** kedvező elbírálásban részesült. A szociális földprogramok megvalósítására kiírt projekt keretein belül Hajdúhadház Város Önkormányzata 1.050.000 Ft összegű, vissza nem térítendő támogatást nyert el.

A 2015. április 30-áig megvalósult program célja a bevont résztvevők megélhetésének segítése, életminőségének javítása, a saját háztartásuk, gazdaságuk, kertkultúrájuk művelésében történő munkatapasztalat kialakításának elősegítése volt.

A 2015. április 30-ig megvalósult szociális földprogramban az a személy vehetett részt, aki:

- akinek legalább egy éve bejelentett lakóhelye vagy tartózkodási helye van Hajdúhadházon, állattartásra és konyhakerti növénytermesztésre alkalmas feltételekkel és udvarral rendelkezik, valamint
- rendszeres szociális segélyben, vagy
- foglalkoztatást helyettesítő támogatásban, vagy
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
- olyan megváltozott munkaképességű, akinek egészségügyi állapota a programban való részvételét lehetővé teszi, vagy
- azon nyugdíjszerű ellátásban részesülő személy, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200%-át.

A szociális földprogramban résztvevők köteles volt szakmai képzésen részt venni, udvarában a használatába adott állat tartásáról és a növények neveléséről a jó gazda módjára gondoskodni, továbbá a programban szerzett tapasztalatait saját, illetve családja megélhetésének javítása érdekében a jövőben is hasznosítani.

A pályázati programba bevont családok részére takarmányt és előnevelt csirkét, valamint zöldség vetőmagokat és palántákat juttattunk.

A program hosszú távú célja az volt, hogy a bevont családok annak befejezése után is folytassák ezt a tevékenységet és alkalmazzák az előadásokon és gyakorlati órákon elsajátított tudásanyagot.

A családok önellátásán túl további cél, hogy minél többen a helyi piacra léphessenek és a megszerzett szakmai ismereteket felhasználva magasabb minőségű zöldséget, gyümölcsöt, esetleg feldolgozott terméket legyenek képesek előállítani, amelyek révén a családok csatlakozhatnak a helyi termékek oltalmát szolgáló „Hadháztáji” védjegy-rendszerhez és rendszeres megélhetéshez juthatnak.

A pályázat keretein belül támogatott 30 család bevonásán túl, a program hosszú távú pozitív hatásait figyelembe véve, Hajdúhadház Város Önkormányzata a 2015. évi költségvetése terhére további 60 családot vont be a programba.

2. Hajdúhadház Város Önkormányzata a 2015. évben pályázatot nyújtott be az Emberi Erőforrások Minisztériuma által „A Szociális Agrárgazdálkodási-Szociális Földprogram megvalósításának támogatására (SZOC-AP-15) kiírt felhívásra.

Hajdúhadház Város Önkormányzata „Háztáji gazdálkodás elősegítése Hajdúhadházon 2015.” pályázata 900.000,- Ft összegű támogatásban részesült.

A szociális földprogram a mezőgazdasági termelésre alkalmas környezetben élő, azonban mezőgazdasági termelésre alkalmas feltételekkel nem, vagy azzal nem elégséges mértékben rendelkező és azt hatékonyan kihasználni nem tudó, szociálisan hátrányos helyzetű emberek megélhetésének segítését, életminőségének javítását, önálló egzisztenciateremtési esélyeinek növelését célozta.

A cél a háztartás, mint szociális és gazdasági egység jövedelemszerző képességének erősítése, a szociálisan hátrányos helyzetű inaktív, vagy tartósan alacsony jövedelmű emberek gazdasági aktivizálása, tevékenységük bővítése értékteremtő munka lehetőségének biztosításával.

Hajdúhadház Város Önkormányzata a program keretében 33 szociálisan rászoruló családot vont be. A pályázati programba bevont családok részére takarmányt és előnevelt csirkét, valamint zöldség vetőmagokat és palántákat juttattunk.

A programban résztvevők az általuk megtermelt terményeket természetbeni juttatásként saját létfenntartásukra fordíthatták.

3. Hajdúhadház Város Önkormányzata 2016. évben is biztosítja a szociálisan rászorulóknak részére a Szociális Földprogramban való részvételt.

A szociális földprogramban az a személy vehet részt,

- a) akinek legalább egy éve bejelentett lakóhelye vagy tartózkodási helye van Hajdúhadházon, állattartásra és konyhakerti növénytermesztésre alkalmas feltételekkel és udvarral rendelkezik, valamint
- b) egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás
- c) foglalkoztatást helyettesítő támogatásban, vagy
- d) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül.
- e) olyan megváltozott munkaképességű, akinek egészségügyi állapota a programban való részvételét lehetővé teszi vagy
- f) azon nyugdíjszerű ellátásban részesülő személy, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 350%-át.

A támogató az állattartásra és konyhakerti növénytermesztésre alkalmas feltételek fennállását előzetes helyszíni szemle megtartásával vizsgálta.

A 2016. évi Szociális Földprogramba 229 szociálisan rászoruló személy került bevonásra.

A pályázati programba bevont személyek részére takarmányt és előnevelt csirkét, valamint zöldség vetőmagokat és palántákat juttattunk.

A szociális földprogram keretében megtermelt növények, hús és tojás mennyiség, továbbá a kishaszonállatok szaporulata teljes egészében a szociális földprogramban résztvevőt illeti meg, melyet köteles saját szükségletei kielégítésére fordítani.

BURSA Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat

1. Hajdúhadház Város Önkormányzata 2014-ben benyújtotta csatlakozási kérelmét az Emberi Erőforrások Minisztériuma megbízásából az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő által nyílt pályázat keretében meghirdetett Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer 2015. évi pályázati fordulójára a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatási tanulmányainak támogatására.

Az ösztöndíj időtartama

„A” típusú pályázat esetén 10 hónap, azaz két egymást követő tanulmányi félév (a 2014/2015. tanév második féléve és a 2015/2016. tanév első féléve)

„B” típusú pályázat esetén 3x10 hónap, azaz hat egymást követő tanulmányi félév (a 2015/2016. tanév, a 2016/2017. tanév, és a 2017/2018. tanév)

Az ösztöndíjban kizárólag a települési önkormányzat területén állandó lakóhellyel rendelkező, hátrányos szociális helyzetű pályázók részesülhetnek.

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer **2015. évi fordulójában összesen 31 fő** (28 fő „A” típusú pályázat és 3 fő „B” típusú pályázat) hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatal felsőoktatási tanulmányait támogatta az Önkormányzat, mely támogatásra 2015. évben 1.240.000,- Ft került felhasználásra.

2. Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 172/2015. (X.01.) HÖ. számú határozatában úgy határozott, hogy csatlakozik az Emberi Erőforrások Minisztériuma megbízásából az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő által nyílt pályázat keretében meghirdetett **Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer 2016. évi pályázati fordulójához.**

Az ösztöndíj időtartama

„A” típusú pályázat esetén 10 hónap, azaz két egymást követő tanulmányi félév (a 2015/2016. tanév második féléve és a 2016/2017. tanév első féléve)

„B” típusú pályázat esetén 3x10 hónap, azaz hat egymást követő tanulmányi félév (a 2016/2017. tanév, a 2017/2018. tanév és a 2018/2019. tanév)

Az ösztöndíjban kizárólag a települési önkormányzat területén állandó lakóhellyel rendelkező, hátrányos szociális helyzetű pályázók részesülhetnek.

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer **2016. évi fordulójában összesen 21 fő** (19 fő „A” típusú pályázat és 2 fő „B” típusú pályázat) hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatal felsőoktatási tanulmányait támogatja az Önkormányzat.

4.2. Személyes gondoskodást nyújtó ellátások Hajdúhadházon

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 56. § (1) bekezdése alapján a szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják.

Az Szt. 56. § (2) bekezdése szerint a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat.

Az Szt. 57. § (1) bekezdése alapján szociális alapszolgáltatások:

- a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás,
- az étkeztetés,
- a házi segítségnyújtás,
- a családsegítés,
- a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- a közösségi ellátások,
- a támogató szolgáltatás,
- az utcai szociális munka,
- a nappali ellátás.

Az Szt. 57. § (2) bekezdése alapján a személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátást

- a) az ápolást, gondozást nyújtó intézmény,
- b) a rehabilitációs intézmény,
- c) a lakóotthon (a továbbiakban a)-c) pont együtt: tartós bentlakásos intézmény),
- d) az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény (a továbbiakban a)-d) pont együtt: bentlakásos intézmény),
- e) a támogatott lakhatás,
- f) az egyéb speciális szociális intézmény nyújtja.

Az Szt. 86. § (1) bekezdése alapján **a települési önkormányzat köteles biztosítani**

- a) a **családsegítést**, ha polgármesteri hivatalt működtet vagy a közös önkormányzati hivatal székhelye a településen van,
- b) **étkeztetést**,
- c) **házi segítségnyújtást**,
- d) **állandó lakosainak számától függően a (2) bekezdés szerinti szociális szolgáltatásokat**,
- e) az a)-d) pontban **nem említett szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést**.

Hajdúhadház Város állandó lakosainak száma 2016. január 1-jén 13.422 fő volt, így a fentiekén túl, az állandó lakosainak számától függően a feladat-ellátási kötelezettsége az alábbiak szerint alakul:

Az Szt. 86. § (2) bekezdésében foglaltak szerint az a települési önkormányzat, amelyiknek területén

- **háromezer főnél több** állandó lakos él **az idők nappali ellátását**,
- **tízezer főnél több** állandó lakos él, **az idők nappali ellátását és az előző pontban nem említett nappali ellátást** (nappali melegedő, demens személyek nappali ellátása, pszichiátriai betegek nappali ellátása, szenvedélybetegek nappali ellátása, fogyatékos személyek nappali ellátása) köteles biztosítani.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. által szabályozott személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások helyi szabályait a 37/2013.(X.28.) önkormányzati rendeletében rögzítette.

Hajdúhadház Város Önkormányzata a személyes gondoskodást igénybe vevők számára a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében:

- a) étkeztetés,
- b) házi segítségnyújtás,
- c) családsegítés,
- d) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- e) szenvedélybetegek közösségi ellátása,
- f) támogató szolgáltatás,
- g) utcai szociális munka,
- h) idősek nappali ellátása,
- i) szenvedélybetegek nappali ellátása,
- j) fogyatékosok nappali ellátása,
- k) pszichiátriai betegek nappali ellátása,
- l) közösségi pszichiátriai ellátás

személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatást nyújt.

Hajdúhadház Város Önkormányzata a **Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Intézményfenntartó Társulás** (4242 Hajdúhadház, Bocskai tér 1. szám) útján biztosítja a szociálisan rászorulóknak részére a személyes gondoskodás keretébe tartozó

- a) étkeztetést
- b) házi segítségnyújtást
- c) jelzőrendszeres házi segítségnyújtást
- d) támogató szolgáltatást
- e) idősek nappali ellátását.

Hajdúhadház Város Önkormányzata **2015. december 31. napjáig a Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás útján** biztosította, **2016. január 1. napjától** a fenntartásában működő **Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ** (4242 Hajdúhadház, Béke utca 54/B. szám) útján biztosítja a szociálisan rászorulóknak részére a személyes gondoskodás keretébe tartozó **családsegítést** (és a Gyvt. szerinti gyermekjóléti szolgáltatást).

Hajdúhadház Város Önkormányzata a **Hajdú Gondoskodó Szervező, Ellátó Nonprofit Kft., mint szociális szolgáltató útján, feladat-ellátási szerződés alapján biztosítja** a szociálisan rászorulóknak részére a személyes gondoskodás keretébe tartozó

- a) szenvedélybetegek közösségi ellátását,
- b) szenvedélybetegek nappali ellátását,
- c) utcai szociális munkát,
- d) fogyatékosok nappali ellátását,
- e) pszichiátriai betegek nappali ellátását,
- f) közösségi pszichiátriai ellátást.

Hajdúhadházon nem működik ápolást, gondozást nyújtó intézmény, rehabilitációs intézmény, lakóotthon, átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény.

4.2.1. A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ szakmai tevékenysége

Hajdúhadház Város Önkormányzata és Téglás Város Önkormányzata, mint a Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Intézményfenntartó Társulás (4242 Hajdúhadház, Bocskai tér 1. szám) tagjai, a Társulás útján közösen látják el az alábbi szociális alapszolgáltatásokat:

a) szociális étkeztetés

ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe

b) házi segítségnyújtás

ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe

c) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás és Bocskai kert közigazgatási területe,

d) támogató szolgáltatás

ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás és Bocskai kert közigazgatási területe

e) nappali ellátás (idősek klubja)

ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe.

A feladatellátás a Társulás fenntartásában működő **Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ** (4242 Hajdúhadház, Kossuth u. 11/A.) útján történik.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ székhelye Hajdúhadházon, a Kossuth u. 11/A. szám alatt, az ellátottak számára nyitva álló helyisége (Támogató Szolgálat) Hajdúhadházon, a Kazinczy u. 2. szám alatt, telephelye Tégláson, a Sipos Sándor u. 3. szám alatt működik.

Az intézmény két önálló szakmai, szervezeti egységből áll.

- 1.) Szociális Gondozási Központ Szakmai Egység (étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása).
- 2.) Támogató Szolgálat Szakmai Egység (támogató szolgáltatás)

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény értelmében, olyan alapszolgáltatást nyújtó intézmény, mely Hajdúhadház Város, Téglás Város és Bocskai kert Község időskorú, vagy szociális és egészségi okok miatt rászoruló lakosainak személyes gondoskodást nyújtó ellátását biztosítja. Feladatellátása során célja az önálló életvitel fenntartásának biztosítása, egészségügyi, mentális, és egyéb okok miatt keletkezett problémáik megoldása, az önrendelkezésén alapuló, önálló életvitelének megkönnyítése érdekében.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ célja tevékenyen részt venni a helyi önkormányzatok feladatellátásában, a jelzőrendszer tagjaként eredményesen közreműködni a településeken felmerülő szociális problémák megoldásában. Továbbá célja, hogy az itt élő rászorulókat saját lakókörnyezetükben kapjanak segítséget ahhoz, hogy egészségi állapotuk, vagy szociális helyzetük során kialakult diszharmónia következtében külső segítséggel az egyensúly életükben visszaálljon.

A szolgáltatások biztosításával elérhető, hogy az ellátottak és családtagjaik hathatós és könnyen elérhető segítséget kapjanak egészségi és mentális állapotuk szinten tartásában és javításában, valamint, hogy a legteljesebb mértékben részt vehessenek a társadalmi élet minden szintjén.

A családtagok segítségével és gondozásba való bevonásával az intézmény hozzájárul a természetes támogató erőforrások megújításához és megerősítéséhez, ezáltal segítve az integrációt, a társas kapcsolatok és helyi közösségek kialakítását és megőrzését.

1. Az intézmény személyi feltételei Hajdúhadházon

a) Szociális étkeztetés

	Létszám:	Beosztás:	Szakmai végzettség:
1.	½ fő	intézményvezető helyettes	Szociálpolitikus, szociális munkás Idős ellátás szakterületre vonatkozó szakvizsgával
2.	1 fő	Étkeztetési ügyintéző	szociális gondozó ápoló
3.	5 fő	Megbízási díjas gondozónő	

A szakmai létszám ezen a szakfeladaton nem felel meg az 1/2000. (I. 7.) SzCsM. rendelet 2. sz. mellékletében meghatározott szakmai létszám előírásnak. (Az említett rendelet 100 fő étkezőre vetítve 1 fő szociális segítőt ír elő)

Az étkeztetés és az étel kiszállítása a jelenlegi gondozói létszámmal, illetve a közhasznú foglalkoztatással megoldható és a jelentkező igényeket az intézmény megfelelően ki tudja elégíteni.

b) Házi segítségnyújtás

S.sz.:	Létszám:	Beosztás:	Szakmai végzettség:
1	1 fő	vezető gondozónő	Szoc. ped. főiskola
2	1 fő	Házi gondozó	Szoc. gond. ápoló érettségi
3	13 fő	Házi gondozó	Szoc. ápoló és gond.
4	1 fő	Házi gondozó	Felnőtt ápoló
5	1 fő	Segéd gondozó	Képesítés nélkül
Összesen: 17 fő			

A szakmai létszám ezen a szakfeladaton nem felel meg az 1/2000. (I. 7.) SzCsM. rendelet 2. sz. mellékletében meghatározott szakmai létszám előírásnak.

a) házi segítségnyújtás keretében végzett személyi gondozás során ellátottak száma szerint

(5 ellátottra vetítve)– szociális gondozó 1 fő

b) 10 vagy több főállású szociális gondozó esetén – vezető gondozó 1 fő.

Az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet 118. § (1) bekezdés a) pontja alapján ennek a szakmai létszám előírásnak 2016. december 31-ig kell megfelelni.

A vezető gondozói feladatokat a jelenlegi gyakorlatban megosztva végzi az intézményvezető, ill. 1 fő szociális asszisztens képesítéssel rendelkező gondozó. Hajdúhadházon a vezető gondozónő feladatát főiskolai végzettséggel rendelkező középvezető végzi.

c) Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.

Hajdúhadház város közigazgatási területén a jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban 4 fő szociális gondozó ápoló biztosít 24 órás ügyeletet heti megosztásban, Bocskai kertben 2 fő végzi ezt a tevékenységet.

d) Támogató szolgáltatás

A támogató szolgáltatás ellátás területe Bocskai kert község, Hajdúhadház és Téglás város illetékességi területe.

A támogató szolgáltatást 5 fő biztosítja (Szolgálat vezető: 1 fő, személyi segítő: 3 fő ebből Tégláson 1 fő, Hajdúhadházon 2 fő, gépkocsi vezető 1 fő).

e) Nappali ellátás: Idősek Klubja

Sor sz.	Létszám:	Beosztás:	Szakmai végzettség:
1,	1 /2 fő	intézményvezető helyettes	Szociálpolitikus, szociális munkás Idős ellátás szakterületre vonatkozó szakvizsgával
2,	1 fő	gondozónő	szociális gondozó

A létszám megfelel az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 2.sz. mellékletében foglalt szakmai létszámnormának.

2. Tárgyi feltételek Hajdúhadházon

A Hajdúhadházi Mikrotérési Szociális Gondozási Központ 4242 Hajdúhadház, Kossuth utca 11/A. szám alatti székhelyén a 2010. évi átalakítás kapcsán az épület akadálymentesítésére, csak részben volt lehetőség, a kerekesszékek közlekedők érdekében mozgó rámpát készíttettek a bejárat ajtóhoz. 2015. évben a balesetveszélyes betonjárdák cseréje térkő burkolatra történt meg. Az intézményi feltételek egyebekben megfelelnek az 1/2000. (I.7.) SzCSM rendelet 75. § (1) bekezdésében foglaltaknak. A berendezési tárgyak állagát óvják, minimális elhasználódás jellemző. A bútorok és egyéb felszerelési tárgyak megfelelőek, korszerűek.

A gondozónők által közlekedésre, ételszállításra, használt kerékpárok 2015. évben részben cserére kerültek.

Hajdúhadház közigazgatási területén a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás **26 jelzőkészülék** kihelyezésével biztosított, az alábbi megoszlás alapján:

Település neve	Készülék szám	Régi készülékek	Új készülékek	Tartalék készülék
Hajdúhadház	26	13	10	3

A készülékek szervizeltetése megtörtént, jelenleg valamennyi készülék biztonságosan és rendeltetésszerűen használható. Fejlesztésre, további készülékek vásárlására a felmerülő igények ellenére nincs lehetőség elsősorban anyagi okok, valamint a várható technikai és szervezeti változások körüli bizonytalanságok miatt.

A **Támogató Szolgálat**, mint ellátottak számára nyitva álló helyiség a **Hajdúhadház Kazinczy u. 2. szám** alatt található. A szállító szolgáltatás alapját biztosító KGB 565 forgalmi rendszámú Ford típusú, 8+1 személyes gépkocsi beszerzése 2006. március 26-án történt meg, 2006. április 01-től biztosítja a településeken az igénybevevők számára a szállítást. A tolokocsis szállításhoz szükséges rámpa és rögzítő heveder beszerzése 2007. évben történt meg.

A gépkocsi évenként teljesített km és feladategység kimutatása:

Év	Éves futott km	Teljesített feladategység/elszámolható km	Szállítási alkalom
2006	14288		321
2007	22856		660
2008	28602		854
2009	37514	5911 fe/ 29555km	995
2010	38305	6079 fe/ 30396 km	1128
2011	34028	5181 fe/ 25905 km	1090
2012	30541	4503 fe/ 22518 km	1033

2013	27374	4249 fe / 21245 km	806
2014	26258	4061 fe/ 20805 km	764
2015	23006	3016 fe/ 15080 km	762
Összesen:	282772	33000 fe/165504 km	8413

3. Szakmai munka bemutatása

a) Szociális étkeztetés:

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ Hajdúhadházi székhelyén 290 fő étkeztetése lehetséges.

Az ellátást igénybe vevők száma Hajdúhadházon

Szakfeladat	2010. fő	2011. fő	2012. fő	2013. fő	2014.	2015.
Szociális étkeztetés	272	274	258	228	246	222

Hajdúhadházon 2015. évben az étkezők száma: **222** fő volt, a 2015. év folyamán összesen **54.897** adag ebédet szolgáltak ki, ebből **23.845** adag ebédet kiszállítottak, **31.052** adag ebéd elviteléről az ellátottak maguk gondoskodtak.

A szolgáltatás biztosításával az igénybe vevők részére napi egyszeri meleg étkezés biztosításával az életminőség javítását, az igénylők egészségi és fizikai állapotának szinten tartását, illetve romlásának megelőzését szeretnék elérni.

Segítséget jelent az étkeztetés az alacsony jövedelműek számára, hiszen a helyi önkormányzati rendelet értelmében az intézményi térítési díjból a jövedelmi viszonyaikat, szociális körülményeiket figyelembe véve jelentős kedvezményt kaphatnak.

Az étkeztetés szervezése, lebonyolítása zökkenőmentesen megoldott. Az étkeztetés a lakosság szükségleteinek megfelelően megszervezhető az étel

- kiszolgálásával egyidejű helyben fogyasztással,
- elvitelének lehetővé tételével,
- lakásra szállításával.

Az étel házhoz szállítását Hajdúhadházon 10 fő kerékpárral végzi.

b) házi segítségnyújtás

Az idősek száma helyi társadalmunkban is egyre növekszik, egészségi állapotuk, fizikai erőnlétük a kor előrehaladtával egyre gyengébb. Az egészségügyi ellátásban történt átalakítások miatt gyakorlati tapasztalat, hogy a beavatkozásokat, esetleg roboráló kezeléseket követően rövid időn belül otthonukba bocsátják az időseket.

A házi gondozó feladatai ellátása során segítséget nyújt ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális, szociális szükséglete

- saját környezetében,
- életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően,
- meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével

biztosított legyen.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ a házi segítségnyújtás Hajdúhadházon történő ellátására 144 férőhellyel rendelkezik.

A szolgáltatást igénybe vevő átlagos száma 2013-ban és 2014-ben 144 fő volt, 2015. év I. félévében 136 fő volt.

A házi segítségnyújtás szakfeladatra vonatkozó 2015. év végén megjelent jogszabályváltozások jelentősen átalakították a szolgáltatásra való jogosultság feltételeit, adminisztrációs feladatait.

A 36/2007. (XII.22.) SZMM rendelet értelmében a gondozási szükséglet felülvizsgálata valamennyi ellátott esetében a megszabott határidőig megtörtént, az értékelés eredményei a KENYSZI rendszerben rögzítésre kerültek.

A felülvizsgálatot követően az ellátottak aránya fokozat és napi gondozási szükséglet szerint az alábbi:

Hajdúhadház (2016. 03.08-i állapot szerint)

Gondozási fokozat	Gondozási szükséglet (óra/nap)	Ellátottak száma:
O. fokozat	1 órát el nem érő	42
I. fokozat	1 óra	40
	2 óra	29
	3 óra	3
II. fokozat	4 óra	9
III. fokozat	4 órát meghaladó	11
Összesen:		134 fő

A fentebb említett szakmai létszámra vonatkozó előírások alapján a jelenlegi ellátotti létszám az alábbi szakmai létszám biztosítását indokolja:

Hajdúhadház: O fokozatú 1 órát el nem érő gondozási szükségletű személyek szociális segítségre jogosultak. Ellátásukat az 1/2000. (I.7.) SZCSM rendelet 27.§ (3) bekezdése értelmében társadalmi gondozók, közérdekű önkéntes tevékenységet végzők, közfoglalkoztatotti jogviszonyban álló személyek is végezhetik. **42 fő ellátásához =8 fő szükséges.**

Az I. II. III. fokozatú 92 fő ellátásához = 18 fő + 1 vezető gondozónő szükséges.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 2016. január 1. napjától hatályos 63. § (2) bekezdése alapján a házi segítségnyújtás keretében szociális segítséget vagy személyi gondozást kell nyújtani.

Az 1/2000. (I.7.) SZCSM rendelet 5. számú melléklete alapján a házi segítségnyújtás tevékenységei és résztevékenységei 2016. január 1. napjától a következők:

Szociális segítség keretében:

A lakóköznyezeti higiénia megtartásában való közreműködés körében:

- takarítás a lakás életvitelszerűen használt helyiségeiben (hálószobában, fürdőszobában, konyhában és illemhelyiségben)

–mosás

–vasalás

A háztartási tevékenységben való közreműködés körében:

–bevásárlás (személyes szükséglet mértékében)

- segítségnyújtás ételkészítésben és az étkezés előkészítésében
 - mosogatás
 - ruhajavítás
 - közkútról, fűtőkútról vízhozás
 - tüzelő behordása kályhához, egyedi fűtés beindítása (kivéve, ha ez a tevékenység egyéb szakmai kompetenciát igényel)
 - télen hó eltakarítás és síkosság-mentesítés a lakás bejárata előtt
 - kísérés
- Segítségnyújtás veszélyhelyzet kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában
- Szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítése

Személyi gondozás keretében:

Az ellátást igénybe vevővel segítő kapcsolat kialakítása és fenntartása körében:

- információnyújtás, tanácsadás és mentális támogatás
- családdal, ismerősökkel való kapcsolattartás segítése
- az egészség megőrzésére irányuló aktív szabadidős tevékenységben való közreműködés
- ügyintézés az ellátott érdekeinek védelmében

Gondozási és ápolási feladatok körében:

- mosdatás
- fürdetés
- öltöztetés
- ágyazás, ágyneműcsere
- inkontinens beteg ellátása, testfelület tisztítása, kezelése
- haj, arcszőrzet ápolás
- száj, fog és protézis ápolás
- körömápolás, bőrápolás
- folyadékpótlás, étkeztetés (segédeszköz nélkül)
- mozgatás ágyban
- decubitus megelőzés
- felületi sebkezelés
- sztómazsák cseréje
- gyógyszer kiváltása
- gyógyszer adagolása, gyógyszerelés monitorozása
- vérnyomás és vércukor mérése
- hely- és helyzetváltoztatás segítése lakáson belül és kívül
- kényelmi és gyógyászati segédeszközök beszerzésében való közreműködés,
- kényelmi és gyógyászati segédeszközök használatának betanítása, karbantartásában való segítségnyújtás
- a háziorvos írásos rendelésén alapuló terápia követése (a tevékenység elvégzéséhez való kompetencia határáig)

A gondozási tevékenység menete:

A biztonságos és minél hatékonyabb munkavégzés érdekében a város területét körzetekre osztva látják el a feladatokat. A szociális gondozók, személyi segítők, tiszteletdíjas gondozók kerékpárral jutnak el az ellátottakhoz. A gondozónők minden hónapban körzetet váltanak, amellyel megelőzhető a kiégés, a fokozott fizikai megterhelés és a túlzott egy személyhez való kötődés.

Az intézményben szűkösen ugyan, de biztosított a gondozónők adminisztrációs feladatainak elvégzéséhez a dokumentációk tárolásához, munkamegbeszélésekhez szükséges helyiség.

Naponta, munkakezdés előtt megbeszélést tartanak, majd mindenki a saját körzetében kezdi a munkát. A központtal telefonos kapcsolatban vannak a gondozók, segítségkérés, egyeztetés, tanácsadás a nap folyamán bármikor lehetséges.

Délután az adminisztrációs munka elvégzése közben újra megbeszélést tartanak.

A gondozónők szabadság és táppénz esetén egymást helyettesítik, ellátatlanul soha nem maradhat egy gondozásra szoruló sem.

Továbbra is megoldásra váró probléma, hogy a szolgáltatást hétvégén és ünnepnapokon anyagi feltételek hiányában nem tudják biztosítani. Szükségessé vált, hogy az indokolt esetekben ellássák a jelzett napokon egyedül élő időseket. (pelenkás betegek családi segítség nélkül).

c) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Hajdúhadházon a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a Hajdúhadházi Mikrotérési Szociális Gondozási Központ által 26 db jelzőkészülékkel biztosított. Amennyiben megüresedik egy férőhely azt azonnal be tudják tölteni.

Az intézmény a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás keretében 24 órás távfelügyeletet biztosít.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás keretében az intézmény biztosítja

- a) az ellátott személy segélyhívása esetén az ügyeletes gondozónak a helyszínre történő haladéktalan (max. 30 perc) megjelenését,
- b) a segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében szükséges azonnali intézkedés megtételét,
- c) szükség esetén további, az egészségügyi és szociális alap- és szakellátás körébe tartozó ellátás kezdeményezését.

A szolgáltatás biztosításával hosszabb ideig fenntarthatóak az ellátottak saját otthonában történő önálló és biztonságos életvitelének feltételei. A felmerülő krízishelyzetek gyorsan és szakszerűen elháríthatóak, oldódik a magány okozta feszültség, a félelem érzése, megelőzhető az izoláció.

Az ellátottakra jellemző a rendszer megfontolt, biztonságos használata. Indokolatlan, véletlen segélyhívások elvétve fordulnak elő. Az alábbi 2015. évi adatok elemzése is ezt bizonyítja.

Település	Segítségnyújtást igénylő riasztás	Teszt riasztás	Téves riasztás
Hajdúhadház	5	6	0

Segélyhívások alkalmával valamennyi esetben, időben tudták a megfelelő segítséget nyújtani az ellátottak számára.

Éjszakai riasztások alkalmával a polgárőrök szállítják a helyszínre a gondozónőket.

Problémát jelent, hogy a szolgáltatás finanszírozása olyan alacsony, hogy személyi térítési díj bevezetése ellenére sem tudják a feladatot ellátó gondozónők részére az elvégzett munkáért tisztességes juttatást biztosítani. (90.- Ft/ó tisztelet díjért látják el a feladatot).

d) támogató szolgáltatás

A Támogató szolgáltatás célja a fogyatékos személyek saját lakókörnyezetben történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása révén.

A Támogató Szolgálat által nyújtott szolgáltatások:

- Személyi segítő szolgálat
- Szállító Szolgálat

- Tanácsadás, információs szolgálat
- Speciális szolgáltatások.

Személyi segítő szolgálat

A személyi segítő szolgálat a fogyatékos személy aktív közreműködésével segítséget nyújt a fogyatékos ember személyi szükségleteinek kielégítéséhez, mely magába foglalja a higiénés, az életviteli, és az életfenntartási szükségleteket, támogatást nyújt a társadalmi életben való teljes jogú részvételhez, az önálló munkavégzéshez, tanulmányok folytatásához, szociális és egészségügyi szolgáltatások igénybevételéhez, kulturális, művészeti, sport, szabadidős tevékenységek végzéséhez.

A személyi segítő a feladatai ellátása során segítséget nyújt ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális és szociális szükségletei biztosítottak legyenek (képességfejlesztés, segítségnyújtás szolgáltatások igénybevételében, szabadidős tevékenységek támogatása). A segítségnyújtás mindig személyre szabottan, tervszerűen és a fejleszteni kívánt területre összpontosítva történik.

Szállító szolgálat

Az igényeknek megfelelően speciális személyszállítással biztosítja a sérültek számára a közszolgáltatásokhoz, az egészségügyi, szociális ellátásokhoz való hozzáfutást.

A szolgálat gépjárműve, (Ford Transit Kombi 2.0 TDI típusú) alkalmas az elektromos kerekés székes személy szállítására is, mivel rendelkezik rámpával és 4+3 pontos biztonsági rögzítéssel. A szállítási igényt 3 nappal előre kell jelezni a vezetőnél, aki a beérkező igényeket rangsorolja. A rendszeresen jelentkező igények (iskola, munka, gyógykezelés) előnyt élveznek, majd ezután következik a mindennapi életvitelhez szükséges szolgáltatások elérésének a segítése, illetve a rekreáció körébe tartozó és az alkalmi igények.

Tanácsadás, információs szolgálat

A szolgáltatás igénybevevői és potenciális igénybevevői esetében az információnyújtás meghatározó eleme a fogyatékossgal kapcsolatos ellátásokkal, szolgáltatásokkal kapcsolatos információk átadása, illetve aktív közreműködés ezen információk megszerzésében, felhasználásában. A fogyatékkal élő személyeket érintő eseményekről, szolgáltatásokról, juttatásokról információt szolgáltat a rendelkezésre álló és folyamatosan frissített és bővített adatbázisból a szolgálat vezetője. Amennyiben a szolgálatnak nem áll módjában információt szolgáltatni, úgy az ügyfél részére az illetékes szakemberrel való kapcsolatfelvételen segít.

Információnyújtás és tájékoztatás esetében alapvetően kérdés-válasz formában, adott, konkrét probléma megoldásához szükséges információcsoporthoz átadása történik meg.

Tanácsadás esetén egyéni, komplex probléma megbeszélése történik, a megoldáshoz szükséges elméleti és gyakorlati ismeretek átadása is része a folyamatnak. Feltétele a tanácsadó részéről az adott problématerület és a megoldásához szükséges szakterületek átfogó ismerete. Tanácsadás közvetlen személyes kontaktusban történik, első sorban szóbeli, másodsorban írásbeli vagy elektronikus adatközlés formájában.

Az **ügyintézés** az információs szolgáltatások és a személyi segítség közös területe, mely során a problémamegoldás folyamatában az információ szolgáltatója is aktívan részt vesz: vagy a klienssel együtt, vagy annak meghatalmazása alapján önállóan jár el. Feltétele a kliens kérelme az aktív közreműködésre.

Az információs – tanácsadás igénybevétele ingyenes.

Speciális szolgáltatások

Az igényeknek megfelelően speciális szolgáltatásokat biztosítanak az igénylő otthonában és otthonán kívül, a fizikai állapot megtartásához, az erőnlét növeléséhez (mozgásterápia, masszírozás), egyéni és csoportos speciális foglalkoztató és rehabilitációs programokban való részvétel szervezése (kézműves foglalkozás), önszorgató csoportok támogatása. Készség- és képességfejlesztés megszervezése és biztosítása a kiskorú értelmi sérültek számára. Speciális szállítás során a szállított személyek kísérése, szakképzett személlyel.

A biztosított szolgáltatások formái

Fizikai ellátás: célja a létfontosságú személyi szükségletek kielégítése. A fogyatékkal élő emberek saját otthonukban megnyugtató módon egyedül csak akkor maradhatnak, ha biztosítják számukra a megfelelő életfeltételeket, illetve a szükséges felügyeletet (pl. lakás fűtése, takarítása, a fogyatékoság jellegéből adódó szükségletek kielégítése).

Mentális gondozás célja:

- a fogyatékkal élő emberek személyiségének, szokásainak az esetleges lelki sérüléseinek megfelelő lelki gondozása
- segítségnyújtás a környezettel való kapcsolattartásban
- krízishelyzet kialakulásának megelőzése
- az izoláció veszélyének elkerülése
- egyéni fejlesztés (autista, értelmi sérült, beszédzavar)

Egészségügyi ellátás feladata:

- Betegség esetén orvos értesítése, gyógyszerkiváltása, orvos utasítása alapján gyógyszeradagolás.
- Fekvő beteg esetén ápolási – gondozási feladatok ellátása.
- Az ellátott látásának, hallásának, stb. állapotának figyelemmel kísérése, romlásuk esetén a szakorvosi vizsgálatok megszervezése.
- Az ellátottaknak az egészséges életmód felé való irányítása rendszeres tanácsadással.

Foglalkoztatás célja a testi, lelki egészség érdekében a gondozott állapotának megfelelő elfoglaltság biztosítása. Gondoskodni kell az ellátott állapotától függően fizikai, és érdeklődésének megfelelő szellemi tevékenységről is.

Ennek keretében:

- egyéni fejlesztés (autista, értelmi sérült, beszédzavaros személyek fejlesztése, gyógypedagógiai eszközökkel)
- mozgásterápia (gyógypedagógiai eszközökkel)
- segítséggel séta a szabadban
- készségfejlesztés (kézműves foglalkozások szakember vezetésével)
- az ellátottakkal való beszélgetés
- a világ aktuális híreiről szóló újságok felolvasása
- önszorgató csoportok

A speciális szolgáltatások célja a fogyatékkal élők egyéni szükségletének megfelelő, fizikai állapot megőrzés, fejlesztés, a képességek-, készségek fejlesztése (autista, értelmi sérült, beszédzavaros személyek egyéni fejlesztése gyógypedagógiai eszközökkel), az ellátottak otthonában illetve otthonán kívül, speciális képesítéssel rendelkező szakemberek segítségével. Speciális szállítás során a szállított személyek kísérése, szakképzett személlyel történik.

A Támogató szolgálat 2015. évben végzett tevékenységének mutatószámai:

Az ellátásban részesülők fogyatékoság szerinti megoszlása a 2015. évben:

Fogyatékoság típusa	Hajdúhadház		Téglás		Bocskai kert		Összesen
	felölt	kiskorú	felölt	kiskorú	felölt	kiskorú	felölt
siketek és nagyothallók	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő
vakok és gyengén látók	13 fő	0 fő	9 fő	0 fő	0 fő	0 fő	22 fő
értelmi fogyatékosok	7 fő	3 fő	4 fő	0 fő	0 fő	0 fő	11 fő
beszéd fogyatékosok	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő
mozgásszervi fogyatékosok	17 fő	2 fő	15 fő	0 fő	1 fő	0 fő	33 fő
autisták	0 fő	3 fő	2 fő	2 fő	0 fő	0 fő	2 fő
halmozottan fogyatékosok	1 fő	2 fő	1 fő	1 fő	0 fő	0 fő	2 fő
egyéb	1 fő	1 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	1 fő
Összesen	39 fő	11 fő	31 fő	3 fő	0 fő	0 fő	71 fő
Mindösszesen	50 fő		34 fő		1 fő		85 fő

Ellátotti létszám 2015.12.31-én:

Hajdúhadház	39
Téglás	25
Bocskai kert	0
Összesen	64

Az ellátottak nemek szerinti megoszlása a 2015. évben:

Település	férfi	nő
Hajdúhadház	23	27
Téglás	16	18
Bocskai kert	1	0
Összesen	40	45

Az ellátottak életkor szerinti megoszlása 2015. évben:

Korcsoport		Hajdúhadház	Téglás	Bocskai kert
Férfi	0 – 5 éves	1	0	0
	6 – 13 éves	2	2	0
	14 – 17 éves	3	0	0
	18 – 39 éves	2	3	0
	40 – 59 éves	5	4	0
	60 – 64 éves	3	1	1
	65 – 69 éves	2	1	0
	70 – 74 éves	4	2	0
	75 – 79 éves	0	2	0
	80 – 89 éves	1	0	0
	90 – x éves	0	1	0
		23	16	1
Nő	0 – 5 éves	0	0	0
	6 – 13 éves	2	1	0
	14 – 17 éves	2	0	0
	18 – 39 éves	4	4	0
	40 – 59 éves	5	2	0
	60 – 64 éves	3	1	0
	65 – 69 éves	2	1	0
	70 – 74 éves	4	0	0
	75 – 79 éves	4	5	0
	80 – 89 éves	1	4	0
	90 – x éves	0	0	0
Összesen:		27	18	0
Mindösszesen		50	34	1

A fogyatékoság jellegének megfelelően biztosított szolgáltatások paraméterei:

Település	Személyi segítés idő(halmazott)	Személyi segítés idő(egyéb)	Személyi segítés (összesen)	Személyi segítés feladategység
Hajdúhadház	21.030 perc	136.800 perc	157.230 perc	2.805,75 fe
Téglás	0 perc	79.590 perc	79.590 perc	1.326,5 fe
Összesen	21.030 perc	93.270 perc	236.910 perc	4.132,25 fe

Munkaidő kihasználtsági mutató: 76 %

Település	Szállítás km	Szállítás feladategység	Szállított fő	Szállítási alkalom
Hajdúhadház	10.668,6	2.133,72	25	622
Téglás	4.411,4	882,28	18	140
Összesen	15.080,00	3.016,0	43	762

Jármű kihasználtsági mutató: 66%

A gépjármű 2015. évben futott kilométere: 23.006 km

A 2015. évre vállalt feladatmutató (miniszteri döntés alapján) : 4889

Ebből: - személyi segítségre vállalt feladatmutató: 2040
- szállító szolgáltatásra vállalt feladatmutató: 2849

2015. 12.31- ig ténylegesen teljesített feladatmutató: 7148,25

Ebből: - személyi segítséssel teljesített feladatmutató: 4132,25
- szállító szolgáltatással teljesített feladatmutató: 3016,00

e) nappali ellátás (Idősek klubja)

Hajdúhadházon 30 férőhelyes Idősek Klubja áll rendelkezésre mindazok számára, akik ezt a szociális szolgáltatást igénybe kívánják venni és megfelelnek a jogszabályi feltételeknek.

Az idősek nappali ellátásának célja a hasznos és tartalmas időtöltés biztosítása, az aktivitás megtartása képességek és készségek szinten tartása. Társas kapcsolatok ápolásának elősegítése az egyéni és társadalmi hasznosság érzésének megtartása érdekében.

Szolgáltatások:

- idősek személyi higiénié megtartásának segítése,
- szükség esetén az egészségügyi alapellátás megszervezése, szakellátáshoz való hozzájutás segítése,
- kulturális igény kielégítése, szabadidős programok szervezése,
- manuális foglalkoztatások,
- életvitelre vonatkozó tanácsadás,
- életvezetés segítése,
- ügyintézés, információs szolgáltatás,
- társas kapcsolatok megtartásának segítése.
- speciális önszerveződő csoportok támogatása, működésének, szervezésének segítése.

Az ellátottak számának alakulása Hajdúhadházon:

Szakfeladat	2010. fő	2011. fő	2012. fő	2013. fő	2014.	2015.
Idősek nappali ellátása (Idősek klubja)	43	30	33	30	32	29

Megállapodással rendelkező ellátottak száma **29** fő volt 2015. évben:

- ellátottak száma: **6.680** fő /év (csak a klubtagok 251 nap x ellátottak száma)
- klub foglalkozásokat tartottak 175 alkalommal.

Az intézmény hagyományosan évente több nagy városi rendezvény megszervezésével járul hozzá az idős korosztály aktív, magas színvonalú szabadidő eltöltéséhez, a társadalmi kirekesztődés megelőzéséhez, a társadalmi integráció megtartásához, erősítéséhez.

Az ünnepkörökhöz kapcsolódóan kézműves foglalkozások szervezése, lebonyolítása, emlékezés, ünnepi műsorok valósultak meg. (pl.: Márton napi Vigasság 135 fő, Idősek Karácsonya 110 fő, Zenés Télbúcsúztató 210 fő)

Az önszerveződő csoportok támogatása (hely biztosítása), életben tartása fontos feladat, ezzel együtt új csoportok szervezése is hozzátartozik az intézmény feladataihoz. Így szerveződött meg és már 5. éve működik a Hajdúhadházi Őszikék Színjátszókör. A Színjátszókör a rendezvények fontos szereplőjévé vált, így mutatva példát a korosztály többi tagjának az aktív nyugdíjas évek megéléséhez. Nyáron egy hetes integrációs napközis tábor szerveztek gyerekeknek, fiataloknak, felnőtteknek, egészséges családtagjaikkal együtt.

4.2.2. A Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat és a jogutód Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai tevékenysége

1. A Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat

Hajdúhadház Város Önkormányzata és Téglás Város Önkormányzata, mint a **Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás** (4243 Téglás, Kossuth utca 61. szám) **tagjai 2015. december 31. napjáig a Társulás útján közösen látták el** az alábbi szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatásokat:

a.) családsegítés

ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe

b.) gyermekjóléti szolgáltatás

ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe.

A feladatellátás a Társulás által fenntartott Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálaton (4243 Téglás, Liget. u 1.) keresztül történt.

Hajdúhadházon a Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Területi Irodája (4242 Hajdúhadház, Béke utca 54/B. szám) **látta el a családsegítéssel és a gyermekjóléti szolgáltatással kapcsolatos feladatokat.**

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálatot fenntartó **Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás** Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testületének 189/2015. (X.29.) HÖ. számú és Téglás Város Önkormányzata Képviselő-testületének 103/2015. (X.22.) számú minősített többséggel meghozott határozata és a Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás Társulási Tanácsának 11/2015. (X.29.) HMCSGYIT. számú határozata alapján **2015. december 31. napjával jogutód nélkül megszűnt.**

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás Társulási Tanácsa a 12/2015. (X.29.) HMCSGYIT. sz. határozatával **2015. december 31. napjával jogutóddal megszüntette** a fenntartásában működő **Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálatot.**

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat Területi Irodája által ellátott:

a) Családsegítés

Az intézmény 2013. szeptember 01-től határozatlan idejű működési engedéllyel és a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő szakmai létszámmal rendelkezett.

A Családsegítő Szolgálat személyi feltételei

Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Területi Irodájában 2015. május 15-től 2 fő családgondozó látta el a családgondozói feladatokat, vezető családgondozó nem volt a csoport élére kinevezve. A családgondozók munkáját főállású jogász és szolgáltatási szerződés keretében pszichológus segítette.

A családgondozók iskolai végzettsége a jogszabályban előírtaknak megfeleltek, szakirányú egyetemi, illetve főiskolai végzettséggel rendelkeztek.

A Családsegítő Szolgálat munkatársai rendszeresen részt vettek szakmai továbbképzéseken. Az ágazatot irányító minisztérium a személyes gondoskodást végző személyek számára továbbképzési kötelezettséget ír elő a szakmai fejlődés és felkészültség biztosítása érdekében. A továbbképzési kötelezettségüknek folyamatosan eleget tettek a munkatársak.

A családgondozók közül az alábbiak vettek részt továbbképzésen:

Varga Szilvia

- TÁMOP-5.2.5./B-10/2-2010-0062 „Csodabogarak” Komplex Ifjúsági Közösség- és Képességfejlesztő Program – Állskeresési technikák tréning
- ÉLETFA Segítő Szolgálat Egyesület „Közösségi munkás és önkéntes koordinátor képzés I. modul: Közösségi munkás képzés”
- ÉLETFA Segítő Szolgálat Egyesület „Közösségi munkás és önkéntes koordinátor képzés II. modul: Önkéntes koordinátor képzés
- TÁMOP-5.4.10-12/1-2012-0001 A fenntartható fejlődés értelmezése, környezettudatosság a szociális munkában
- Professzorok az Európai Magyarországért Egyesület- „Önismereti- személyiségfejlesztő tréneri munka alapjai” trénerképző tanfolyam

A Családsegítő Szolgálat tárgyi feltételei

A Területi iroda minden szakmai követelménynek maximálisan megfelelt. Biztosította a kliensek számára a segítő beszélgetésekhez szükséges intim környezetet, a várakozást. A Területi Irodában elkülönült egymástól a két szakmai egység.

Az új épület tömegközlekedéssel és egyénileg is jól megközelíthető, bár eléggé kiesik a városközponttól. Akadálymentesítése a törvényi feltételeknek megfelel.

A családsegítő munkatársai összesen 2 irodát használtak és 3 db számítógép állt a rendelkezésükre. Az intézmény egyéb infrastruktúráját (telefon, fax, fénymásoló, kerékpár, stb.) a gyermekjóléti szolgálattal közösen használták.

Az intézmény tárgyi feltételei megfeleltek a jogszabályi és szakmai normáknak.

Sorszám	Helyiség, felszerelés	Kizárólagos használattal (db)	Nem kizárólagos használattal (db)
1.	Interjú szoba	-	1
2.	Közösségi helyiség	-	1
3.	Váróhelység	-	1
4.	Dolgozói szobák	2	-
5.	Raktár	-	1
6.	Irattár	1	-
7.	Telefon	2	1
8.	Fax	-	1
9.	Számítógép	3	-
10.	Internet	3	-
11.	Szolgálati jármű (kerékpár)	-	2
12.	Fénymásoló	-	1

A Családsegítő Szolgálat működésének szakmai feltételei

A Családsegítő Szolgálat családgondozói által vezetett dokumentáció megfelelt az 1/2000. SzCSM. rendelet 7. számú mellékletében felsoroltaknak:

- *Forgalmi napló*, mely a napi ügyfélforgalom dokumentálására szolgál, - ennek alapján készülnek egyes statisztikai kimutatások.
- *Az Esetnapló*, mely a kliensekkel folytatott szakmai esetkezelés formáját, a probléma típusát és a cselekvési tervet is magában foglalja.
- *Együttműködési megállapodás*: a családsegítés a személyes gondoskodást végző és a szolgáltatást igénybe vevő személy együttes munkafolyamata, melynek tartalma és menete írásbeli együttműködési megállapodásban kerül rögzítésre.
- *Adatvédelmi nyilatkozat*: amelyet az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. Törvény, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény rendelkezéseit figyelembe véve a szolgálat a kliens aláírásával ellátott adatvédelmi nyilatkozatot nyilvántartási rendszerében kezel.

- Ezen felül az aktív korú rendszeres szociális segélyezettekkel való együttműködés kapcsán szükségessé vált további dokumentumok vezetése:

- *Első interjú:* a kliens szociális anamnézise,

- *Beilleszkedést segítő program:* a segélyben részesülő személy szociális helyzetéhez és mentális állapotához igazodva tartalmazza az elérendő célokat és megvalósítani kívánt tevékenységeket és szolgáltatásokat,

- Írásos értékelés készítése évente, a beilleszkedést elősegítő program végrehajtásáról.

A jogszabályváltozások miatt 2015. április 01-től az aktív korú rendszeres szociális segélyben részesülőkkel való kapcsolattartás a családsegítő szolgálattal megszűnt.

Az intézmény céljának tekinti a családi problémák komplex módon való kezelését, mely magába foglalja a megelőzést, a probléma feltárását, a problémás családok gondozását. A családgondozás a szolgáltatást igénybe vevő személy otthonában, családi körben tett látogatások, valamint a Családsegítő Szolgálatnál folytatott segítő beszélgetés és szociális esetmunka során valósul meg. A családgondozás folyamán a családgondozó folyamatosan figyelemmel kíséri, hogy a szolgáltatást igénybe vevő személy problémája kezeléséhez igénybe vette-e az elérhető szolgáltatásokat, valamint együttműködik-e a szociális és egyéb szolgáltatást nyújtó szolgáltatókkal, intézményekkel.

A hatékonyság érdekében a Szolgálat figyelemmel kísérte a lakosság szociális és mentálhigiénés helyzetét, feltárta az egyén és a család életében előforduló problémákat, azok okait és jelezte azokat az illetékes hatóság vagy szolgáltatást nyújtó szerv felé.

A hatékony segítségnyújtás érdekében a Szolgálat együttműködött az ellátási területén működő szociális, gyermekjóléti – gyermekvédelmi, egészségügyi, oktatási és munkaügyi szolgáltatókkal.

A Családsegítő Szolgálat szolgáltatásait igénybe vevők adatai

**A szolgáltatást igénybe vevők hozott problémái
a 2014. október 01. - 2015. szeptember 30. közötti időszakban**

Ssz.	A probléma típusa	Esetek száma 2014	Esetek száma 2015
1.	Életviteli	12	85
2.	Családi- kapcsolati	19	12
3.	Családon belüli bántalmazás	-	-
4.	Lelki-mentális	-	-
5.	Gyermeknevelési	-	-
6.	Anyagi	215	187
7.	Foglakoztatással kapcsolatos	529	368
8.	Egészségkárosodás köv.	87	18
9.	Ügyintézéshez segítségkérés	1121	765
10.	Információkérés	248	352
11.	Egyéb	82	-
12.	Összesen	2313	1787
13.	- több probléma együttes előfordulása	217	253
14.	Krízishelyzet	39	

A táblázat adataiból kitűnik, hogy a leggyakoribb probléma 2014-ben és 2015. évben is az ügyintézéshez való segítségkérés volt.

**A szolgáltatást igénybe vevők száma nem és korcsoport szerint
2014. október 01- 2015. szeptember 30 közötti időszakban**

Nem/életkor	6 éves és fiatalabb	7-13	14-17	18-34	35-49	50-61	62 éves és idősebb	Összesen
Férfi	-	-		53	85	77	27	242
Nő	-	-		89	127	108	37	361
Összesen	-	-		142	212	185	64	603

A táblázat adatai alapján megállapítható, hogy a szolgáltatást a nők jóval magasabb arányban vették igénybe, mint a férfiak. Döntően a 35-49. év közötti személyek fordultak a Szolgálatához.

A szolgáltatást igénybe vevők száma gazdasági aktivitás szerint

	Gazdasági aktivitás	2014. év	2015. év
1.	Aktív kereső	101	34
2.	Álláskereső	587	365
3.	Inaktív kereső	257	203
4.	- ebből nyugdíjas	117	66
5.	Eltartott	12	1
6.	- ebből kiskorú	-	-
7.	Összes igénybevevő	974	603

A szolgáltatást igénybe vevők száma a család összetétele szerint

	Családi összetétel	2014. év	2015. év
1.	Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők, gyermek(ek)kel	309	158
2.	Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők gyermek nélkül	197	113
3.	Egy szülő gyermek(ek)kel	206	141
4.	Egyedül élő	215	191
5.	Egyéb	47	
6.	Összesen	974	603

A táblázat adatai alapján megállapítható, hogy míg 2014-ben a legnagyobb számban a házastársi (élettársi) kapcsolatban gyermekekkel együtt élők vették igénybe a családsegítést, addig 2015-ben a legnagyobb számban az egyedül élők vették igénybe a szolgáltatást.

A szolgáltatási igénybe vevők legmagasabb iskolai végzettségük szerint

	Iskolai végzettség	2014. év	2015. év
1.	Tanköteles kornál fiatalabb	-	-
2.	Általános iskola nyolc osztálynál kevesebb	287	202
3.	Általános iskola nyolc ill. tíz osztálya	522	293
4.	Befejezett szakmunkás-képző iskola, szakiskola	139	83
5.	Befejezett szakközépiskola	10	9
6.	Befejezett gimnázium	15	14
7.	Felsőfokú iskola	1	2
8.	Összesen igénybe vevő	974	603

A családsegítő tevékenység adatai

	Forgalmi adatok	Esetek száma 2014. évben	Esetek száma 2015. évben
1.	Forgalom	2313	2212
2.	-ebből a szolgáltatnál megjelent régi kliensek száma	1034	593
3.	A szolgáltatnál megjelent új kliensek száma	625	121

Az esetkezelések jellege

	Esetkezelés jellege	Esetkezelésben érintettek száma /2014/	Esetkezelésben érintettek száma /2015/
1.	Szociális, mentális	1189	287
2.	Pszichológiai esetkezelés	73	76
3.	Jogi esetkezelés	389	351
4.	Egészségügyi, orvosi esetkezelés	-	
5.	Összesen	1659	714
6.	Összesből együttműködési megállapodás alapján végzett tevékenység	974	603

Egyéb szolgáltató tevékenység

	A tevékenység jellege	Egyének száma
1.	Szolgáltatások közvetítése, nyújtása	572
2.	Dologi javak közvetítése és nyújtása	81
3.	Adósságkezelési tanácsadás	-
4.	Aktív korúak rendszeres szociális segélyezettek Beilleszkedési programja	168

A Családsegítő Szolgálat feladatai

1. A rendszeres szociális segélyben részesülők kötelező együttműködésének adatai 2015.03.30-ig

A Szociális törvény 2010. évi módosításával változott a rendszeres szociális segélyezéssel kapcsolatos szabályozás.

Akik rendszeres munkavégzésbe nem voltak bevonhatók, rendszeres szociális segélyre voltak jogosultak:

- egészségkárosodott személyek,
- 57. évet betöltöttek,
- aki 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel – feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül a családjogi törvény szerinti gyermekgondozási támogatásban, gyermekgondozási díjban, terhességi gyermekágyi segélyben - és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben nem tudják biztosítani.

Az együttműködés komplexen valósult meg mind az ügyfél, mind az Önkormányzat és a Családsegítő Szolgálat között.

A törvényi változás hatására a rendszeres szociális segélyben részesülők száma jelentősen csökkent településünkön. Ennek oka, hogy az 57 év alatti aktív korúak *foglalkoztatást helyettesítő támogatásra* lettek jogosultak.

A Családsegítő Szolgálat és a rendszeres szociális segélyben részesülők közötti együttműködés sajátosságai:

- A kliens a rendszeres szociális segélyt megállapító határozat jogerőre emelkedését követő 15 napon belül megjelenik a Családsegítő Szolgálatnál, mint együttműködésre kijelölt szervnél, ahol *nyilvántartásba veteti magát. Esetnapló, első interjú felvételére*, valamint az *együttműködési megállapodás megkötésére kerül sor.*
- A nyilvántartásba vétel után a kliens egyéni élethelyzetéhez igazodva, személyre szabottan kerül kidolgozásra a beilleszkedési program, amelyről írásban megállapodás történik, neve: **Beilleszkedést Segítő Program.**
- Az együttműködés további szakaszaiban a kliens az előre megadott időpontokban megjelenik a Szolgálatnál. Szükség szerint lehetőséget biztosítunk a program időközbeni módosítására is.
- Évente kerül sor a Beilleszkedést segítő program értékelésére.

A Beilleszkedési program elsődleges célja: a rendszeres szociális segélyben részesülő személy általános és egyéni segítése a munka világába való visszajutás érdekében.

Másodlagos cél: a munkaerő-piacon hátrányos helyzetűek pszichés támogatása, az izoláció oldása, az életminőség romlásának megakadályozása, a hátrányos helyzetből adódó nehézségek leküzdése, enyhítése.

A programban személyre szabottan kerültek meghatározásra az együttműködés elemei, a nyújtandó szolgáltatások és a munkavállalással kapcsolatos kötelezettségek. Ezek kidolgozását minden esetben egy feltáró interjú előzte meg, amelyben tisztáztuk az ügyfél jelenlegi helyzetét, jövőbeli céljait, vágyait, valamint azokat az eszközöket, amelyekkel ezeket a célokat elérheti.

Ezekhez igazodva történt a megfelelő szolgáltatás kiválasztása:

- Egyéni tanácsadás: életmódot formáló, életvitelt segítő tanácsadás, képességfejlesztés

- Információnyújtás a szociális ellátórendszeréről: családtámogatási-, nyugdíjazási-, rehabilitációs ügyekben, ügyintézés segítése
- Együttműködés a Hatósági Irodával
- Együttműködés, kapcsolattartás

A Beilleszkedést segítő programban egyértelműen megjelölték a kliens és a családgondozó szerepét és feladatait is a meghatározott célok eléréséért folytatott munkában.

A rendszeres szociális segélyben részesülő személy az együttműködési kötelezettségét megszegte, ha:

- a rendszeres szociális segélyt megállapító határozat jogerőre emelkedését követő 15 napon belül nem jelentkezett, és nem vetette nyilvántartásba magát a szolgálatnál,
- a beilleszkedést, segítő programot nem írta alá,
- nem teljesítette a beilleszkedést segítő programban foglaltakat,
- a szolgálatnál az előírt időpontra szóló megjelenési kötelezettségének önhibából, illetőleg az újbóli felszólítás kézhezvételétől számított 3 napon belül sem tett eleget.

A Családsegítő Szolgálat – írásban – jelezte a jegyzőnek, ha a rendszeres szociális segélyben részesülő személy együttműködési kötelezettségének nem tett eleget.

Az elmúlt évekhez viszonyítva az együttműködésre kötelezettek köre szűkebb lett, emellett változott a rendszeres szociális segélyben részesülő személyek összetétele, aminek következtében a csoportfoglalkozások szervezése és lebonyolítása komoly akadályokba ütközött. Az együttműködésre kötelezettek egy része 57 év feletti, egészségkárosodott, mentális és/vagy alkohol problémákkal küzd. Esetükben a szociális munka eszköztárának alkalmazására, speciális humán szolgáltatásra, egyéni estkezelésre, vagy családgondozásra van szükség.

Családsegítés, családgondozás

A **családsegítés** keretében kell segítséget nyújtani a szociális problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetben lévő személyeknek, családoknak. Feladatunk, hogy a településen élő szociális és mentálhigiénés problémák miatt krízishelyzetbe került személyek, családok életvezetési képességét megőrizzük, az ilyen élethelyzetekhez vezető okokat feltárjuk, megelőzzük, valamint a krízishelyzet megszüntetését elősegítsük. A szolgáltatások igénybevétele önkéntes és térítésmentes.

Az életvezetési képességek megőrzése, valamint az egyén és a család életében jelentkező problémák megszüntetése érdekében a Szolgálat tájékoztatást nyújt a szociális, családtámogatási és társadalombiztosítási ellátások formáiról, a hozzájutás módjáról. Szociális és életvezetési tanácsadást biztosítanak; segítséget nyújtanak az egyéneknek a szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi ügyek vitelében; meghallgatják az egyén panaszát, és lehetőség szerint intézkednek annak megoldása érdekében; családgondozással elősegítik a családban jelentkező krízis, működési zavarok, illetve konfliktusok megoldását.

A problémák típusai megoszlanak, de a legjellemzőbbek az ügyintézéshez segítségkérés, a családi konfliktus, alkoholizmus, lakhatással összefüggő problémák, illetve anyagi gondok.

Pszichológiai tanácsadás

Az elmúlt 1 év folyamán **76 fő** vett részt esetkezelésben. Részükre 182 esetben tanácsadásra, 31 esetben pedig konzultációra került sor.

Jogi tanácsadás

Az elmúlt 1 év folyamán **351 fő** vett részt esetkezelésben. Részükre 194 esetben történt iratszerkesztés és 286 esetben tanácsadás.

Jogi tanácsadás módja

a.) A tanácsadás az esetek 35 %-ában **információnyújtásból** áll

- melyik az illetékes és hatáskörrel rendelkező eljáró szerv az adott ügyben,
- milyen jogi lépés milyen következménnyel jár az ügyfél életében,
- adott eljárás megindításához milyen dokumentumok beszerzésére van szükség.

b) A tanácsadások legnagyobb részében az információnyújtáson túl sor kerül **iratszerkesztésre**. A tanácsadás folyamatos és egy-egy eljárásban több beadvány elkészítésére kerül sor.

Az ügyek nagy részében egy - egy lezárt eljárást követező eljárás követ (legtipikusabb a házasság felbontását gyermektartásdíj végrehajtása követi, vagy a gyermektartásdíj megállapítása után végrehajtási eljárás kezdődik).

A jogi tanácsadás tárgya

a.) A jogi tanácsadás 90 %-a **családjogi tárgyú** és peres eljárás megindításával kezdődik.

Legtipikusabb eljárások:

- Házasság felbontása közös megegyezéssel,
- Tartásdíj megállapítása (felemelése, mérséklése) és végrehajtása,
- Gyermekelhelyezés és kapcsolattartás megállapítása, változtatása,
- Családjogi jogállás rendezése.

b.) Az esetek többi részében különösen az alábbi témák érintettek:

- Személyi állapot rendezése (gondnokság alá helyezés),
- Fizetési meghagyás indítása,
- Végrehajtási eljárás indítása munkavállaló bérére, vagyonára,
- Szerződések.

Szabadidős programok szervezése

Nyári Játsszóház

A Hajdúhadházi Mikrotérsgégi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Területi Irodájának munkatársai 2015. év nyári szünetének ideje alatt tartalmas és gyermekközpontú programot valósítottak meg a településen, mely programban az első héten 47, a második héten 40 gyermek vett

részt. A Nyári Játsszóház helyszínét a Hajdúhadházi Református Óvoda és Általános Iskola Kossuth úti intézményegysége biztosította.

A szolgálat munkatársai kiemelt feladatuknak tekintik a Hajdúhadházon élő dolgozó szülők gyermekei számára a tanítási időn kívüli minőségi gyermek felügyelet biztosítását, a szabadidő hasznos eltöltését szolgáló innovatív módszerek-, alternatívák megismertetését.

A résztvevő 6-12 éves gyerekek a program ideje alatt nem csellengnek, alternatívákat kapnak a szabadidő eltöltésére, amelyet optimális esetben, a jövőben fel is használnak. A kreativitásuk növekszik, és olyan csoport kohézió történhet, amely tartós barátság forrása lehet. A résztvevők a program keretén belül, felnőtt felügyelettel, önállóságuk megőrzése mellett aktív közreműködésükkel, egészségesen tölthetik el szabadidejüket. A két hét alatt minden nap kézműves foglalkozásokkal, közös játékokkal, udvari játékokkal várták a résztvevő gyermekeket. A foglalkozások mellett társasjátékkal, rajzolással, színezéssel, ping-pongozással, csocsózással, az udvaron focival, udvari játékokkal tölthették az időt.

A 12 év feletti gyermekek játékmesterként vehettek részt a napköziben, lehetőséget kaptak arra, hogy kibontakoztassák képességeiket, ismereteket szerezhettek, játékokat, hasznos gyakorlatokat sajátíthattak el a résztvevő felnőttek segítségével a személyiségükre szabott részfeladatok vállalásával. A program megvalósítását megelőzően a Játékmesterek, önkéntesek, részére közösségépítő programot tervezett a Szolgálat, amelynek (ismerkedés, közös játék, motiváció erősítése stb.) célja, a közösségépítés, megerősítés, motiválás, szabályok tisztázása, hogy hatékonyan tudjanak együttműködni. A foglalkozáson játékmesterek és felnőtt csoportvezetők vettek részt, itt került sor a program részletes felosztására. A családgondozók munkáját a korábbi résztvevők közül kikerülő játékmesterek, önkéntesek, és az intézményben dolgozó diákmunkások segítették.

A Nyári Játsszóház közösség-, és értékteremtő, hiánypótló szolgáltatás, melyet a szolgálat munkatársai a jövőben is meg kívánnak valósítani.

Közösségi szociális munka

A **Kézművesek Klubja** minden hónapban egyszer működik, a résztvevők igényei szerint. A klubfoglalkozást egy családgondozó moderálja. Helye a Szolgálat közösségi terme. Átlagos létszám 10 fő.

Hosszú távú cél:

- Foglalkozások, klubok szervezése a korábbi csoportfoglalkozáson részt vettek igényei szerint,
- Erőforrások feltárása, motiválás.

b) Gyermekjóléti szolgáltatás

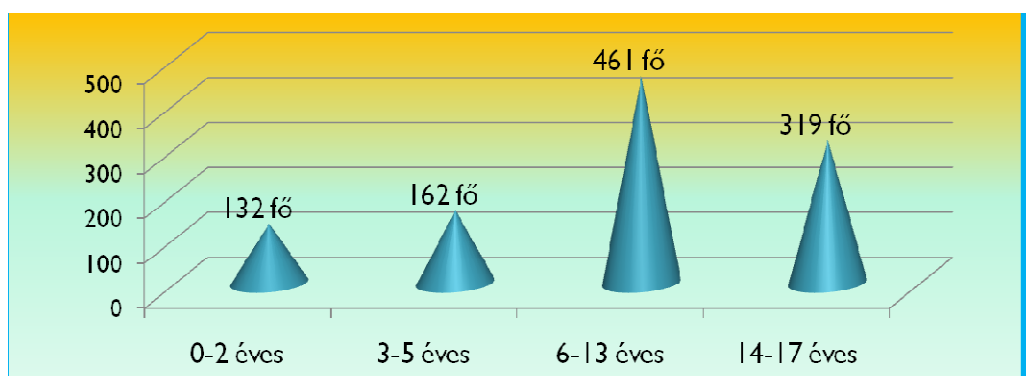
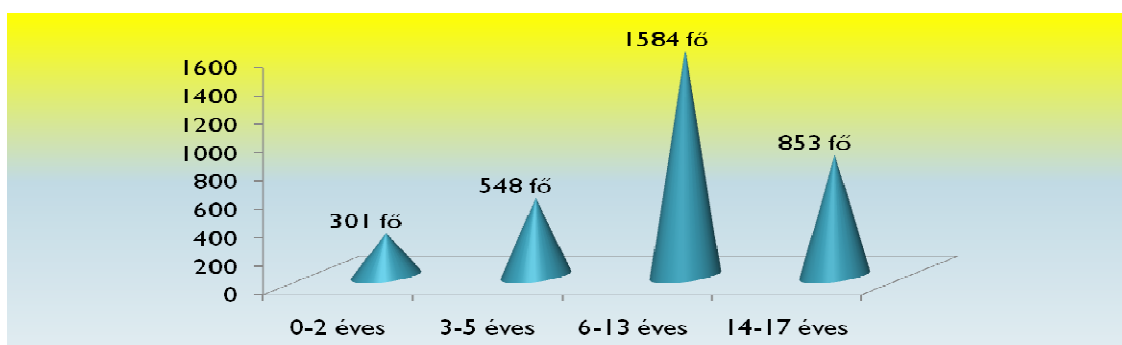
A gyermekjóléti alapellátás a gyermekek jogainak érvényesülése érdekében egyrészt azon családok támogatása és megerősítése, amelyek gyermekeik felnevelésében nélkülözik a szükséges feltételeket, illetve ezeknek megteremtésében támogatásra szorulnak; másrészt a védelem biztosítása a gyermekek számára a fejlődésüket akadályozó vagy hátráltató veszélyek ellen.

A jogszabályban előírt munkakörben foglalkoztatottak száma a 2015. évben:

Munkakör/ Képesítés	Vezető	Családgondozó	Családgondozó asszisztens	Összesen
Szociális munkás		3		3
Szociálpolitikus		4		4
Szociálpedagógus		8		8
Gyógypedagógiai asszisztens			1	1
Összesen		15	1	16

A gyermekjóléti szolgáltatás tapasztalatai

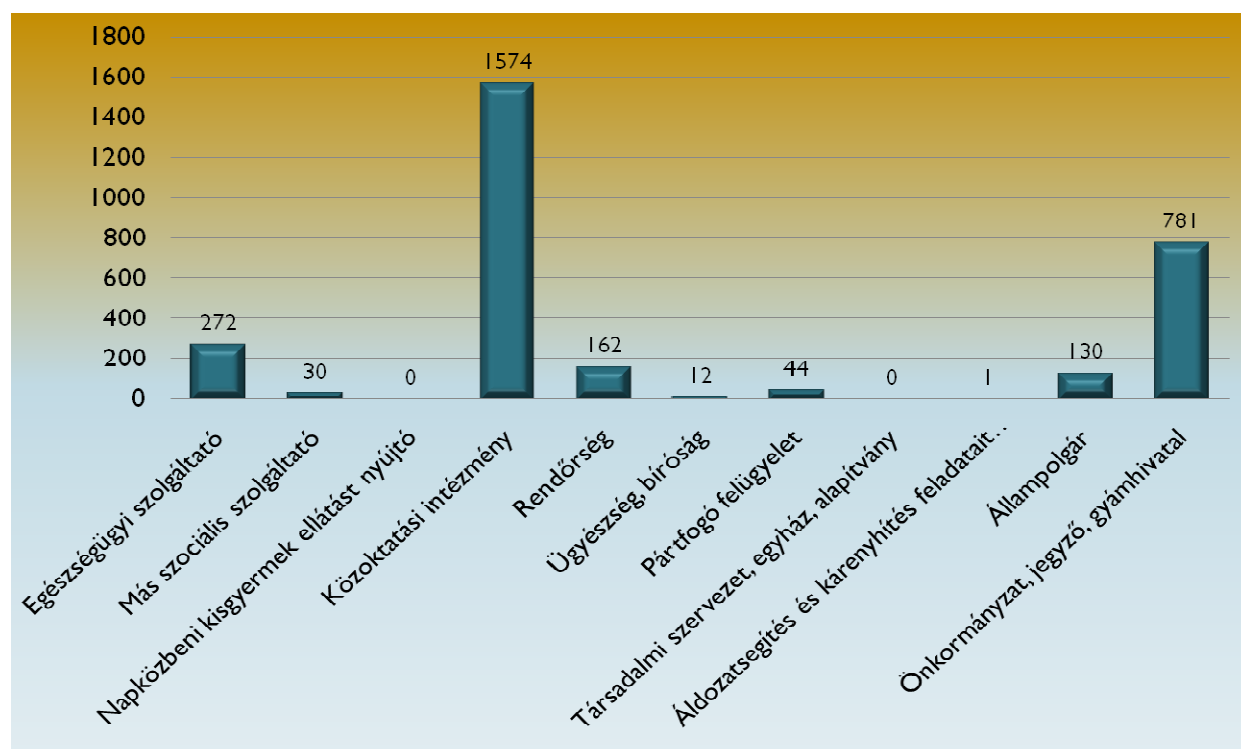
A hajdúhadházi gyermekkorú lakosság száma 2015. december 31. napján összesen 3286 fő. Az alábbi ábra mutatja a gyermeklakosság életkor szerinti megoszlását.

A gyermeklakosság 6,3%-a volt együttműködésre kötelezve veszélyeztetett helyzete miatt, védelembe vétel keretében. Ez kiemelkedően magas számarány. Az okok többnyire a gyermekek 50 tanórát meghaladó iskolai igazolatlan mulasztása, szabálysértés, bűncselekmény elkövetése, a szülők elhanyagoló nevelési tevékenysége, stb.

A gyermekjóléti szolgálat által gondozott gyermekek száma	fő
Alapellátásban gondozott gyermekek száma	733
Védelembe vett gyermekek száma	208
Szakellátásban lévő gyermekek száma	124
Utógondozás- szakellátásból kikerült gyermekek száma	4

A jelzőrendszeri tagok által 2015. évben küldött problémajelzések száma és a jelzett problémák típusai

A gyermekjóléti szolgálat szakmai tevékenysége

Megnevezés	Szakmai tevékenység száma
Információnyújtás	172
Segítő beszélgetés	7038
Hivatalos ügyekben közreműködés	9279
Családlátogatás	6052
Közvetítés más szolgáltatásba	403
Védelembe vételi tárgyaláson részvétel	169
Nevelésbe vételi tárgyaláson való részvétel	64
Pszichológiai tanácsadás	90
Esetkonferencia	76
Adományozás	455
Szociális válsághelyzetben lévő várandós anya segítése	11

A jelzőrendszeri tagok 2014. évben megfogalmazott megállapításainak összegzése

Feltárt probléma	Szükséges beavatkozás
Gyermekvédelmi koncepció hiánya	Kidolgozásra vár a következő években egy olyan gyermekvédelmi koncepció, amely különösen nagy hangsúlyt helyez a krízishelyzetben lévő családok gyermekeinek az ellátására, megjelöli a területen jelentkező hiányosságokat és kitűzi a fejlesztés irányát, valamint a megvalósítás módját, menetét.
A gyermekek veszélyeztetettsége fokához igazodó gyermekvédelmi intézkedések mielőbbi kezdeményezése és elrendelése indokolt, abban az esetben, ha a fennálló intézkedéstől már nem	A család egysége nem élvezhet minden esetben elsőbbséget a gyermekek mindenekfelett álló egészséges testi, lelki, erkölcsi fejlődése rovására, vagyis adott esetben a kiskorú érdekét a családból való kellő időben történő kiemelése szolgálhatja, amellyel, hogy a későbbiekben a gyermek – amennyiben arra a családja

várható kellő eredmény.	felkészült – visszagondozható a családjába.
A szülők nem rendelkeznek kellő ismerettel a gyermekek ellátása terén, és/vagy elhanyagolják gyermekeiket, nem biztonságos a családi lakókörnyezet.	A szülőknek különböző foglalkozások szervezése. Szankciók a szülők irányában, ha tartósan fennáll a probléma, mely családon belül is orvosolható volna, pl.:személyi- és/vagy lakáshigiéné; hiányzás, tanfelszerelés hiánya, stb. A lakóhelyek szigorúbb ellenőrzése, különös tekintettel az illemhelyek meglétére, az udvarok rendezettségére.
Rossz lakáskörülmények, túlzsúfoltság	Anyagi biztonság, munkahely a szülők részére, lakhatás segítése
Iskolai tanítási szünetekben a gyermekek felügyelete, ellátása nem biztosított megfelelően	Szabadidős programok, és preventív programok szervezése az iskolai szünetek teljes idejére mind a dolgozó szülők, mind a hátrányos helyzetű szülők gyermekei számára.
Kiemelkedően magas a gyermekjóléti szolgálathoz érkező jelzések száma, és nem tartalmazzák a közintézményekben addig megtett lépéseket a problémák megoldása érdekében.	A gyermekjóléti szolgálat értesítése előtt a szülők bevonása a problémák megoldásába. Időben megtett problémajelzések, melyek releváns információkat tartalmaznak, és a fokozatosság elvét is figyelembe veszik.
A köznevelési intézmények szakemberei megfogalmazzák, hogy eszköztelennek érzik magukat a gyermekekkel kapcsolatos nehézségek kezelésében, alkalmanként konfliktusos helyzet alakul ki a szülők és a pedagógusok között.	A pedagógusok is vegyenek részt továbbképzéseken, pl.: konfliktuskezelési technikák megismerése, elsajátítása; szerhasználat tünetei; gyermeki szükségletek – gyermeki személyiség, szociokultúrák találkozása, stb.
Veszélyt jelentenek a településen a gazdátlan állatok	Kóbor ebek begyűjtése, a házkörül tartott ebek ellenőrzése (veszettség elleni oltás)
A tudatos gyermekvállalás hiánya, előrehaladott várandós állapotban jelennek meg a szülők a védőnői tanácsadáson.	Ingyenes terhességi tesztek biztosítása, a jelzőrendszeri tagok kommunikációjának hatékonyabbá tétele, felkészítő foglalkozások szervezése.
A településen jelen vannak fertőző bőrbetegségek, egyéb kezeletlen fertőző betegségek.	Az intézmények számára kéz- és légfertőtlenítő szerek biztosítása. Az észlelő- és jelzőrendszeri tagok konstruktívabb együttműködése, konkrét beavatkozási lehetőségek megfogalmazása. Közös megoldáskeresés a folyamatosan a rendszerben lévő veszélyeztetett családokban jelentkező problémák megoldására, pl.: higiénés viszonyok rendezése, gyermekek helyes táplálása, gyógyszerellátás. Tetűirtószer biztosítása a védőnői szolgálat számára, gyors, hatékony beavatkozási lehetőség lenne. Főállású egészségőrök alkalmazása. Ingyenes védőoltások a sokproblémás családokkal és a családok lakókörnyezetével közvetlenül kapcsolatban álló szakemberek részére.
A köznevelési intézményekben nem biztosított főállású	Folyamatosan elérhető iskola pszichológus, családkoordinátorok, asszisztensek, egészségőrök jelenlétének biztosítása.

gyermekvédelmi feladatokat ellátó szakember, illetve kevés az 1 fő szakember jelenléte a problémafeltárásban, problémajelzés, problémakezelés során.	A prevenció elősegítése érdekében szabadidő szervező foglalkoztatása, további szociálpedagógusok alkalmazása/ tagépület
A köznevelési intézményekben a gyermekvédelmi feladatot ellátó kollégák számára nem biztosítottak, vagy nehezen elérhetőek az optimális munkavégzéshez a tárgyi feltételek.	Kerékpárok az iskolákba, saját fénymásoló gép, telefon az irodában elhelyezve a gyermekvédelmi feladatok ellátásához.
Nincs napi kapcsolat a családgondozók és a köznevelési intézmények munkatársai között. Terhet jelent a pedagógusok számára, hogy a köznevelési intézményektől távoli családsegítő és gyermekjóléti szolgálat épületében kerül sor az esetsmegbeszélések lebonyolítására.	A köznevelési intézményben kerüljön sor az esetsmegbeszélések, esetskonferenciák megtartására- pedagógusok is magasabb arányban vennének részt rajta, nem csupán telefonon egyeztetnének, vagy semmilyen formában. Az óvodákban is több alkalommal kerüljön sor személyes megbeszélésekre, esetsmegbeszélésekre, gyorsabb információáramlás elősegítése. Közös programok megvalósítása- akár városi szinten - ahol mind a szülők, mind a családgondozók, mind az óvónők részt vesznek.
	Szankciók alkalmazása és az eljárási határidők gyorsítása a gyermekek érdekében.
Az egészségügyi ellátórendszer egyes tagjai, pl.: házi orvosok, házi gyermekorvosok, iskolaorvosok passzívak a jelzőrendszeri tevékenység ellátásában.	A gyermekorvosok vegyenek részt a szakmai megbeszéléseken.

A 2015. évben elért eredmények

A családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítése céljából Hajdúhadházon számos szabadidős és közösségi, valamint prevenciós program valósult meg. A megvalósítók a településen működő köznevelési intézmények, az iskolavédőnők, civil szervezetek, és maga a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat. Az iskolavédőnők előadásokat tartottak a kamaszkori változásokról gyermekeknek, szülőknek, az egészségtudatos élet fontosságáról, a fertőző betegségek kezeléséről, megelőzéséről szülői értekezleteken.

Az óvodákban pl.: barkácsdélelőtt, nyílt napok, kirándulás, TÖK JÓ NAP, Zöldségnap, Egészségnap, Karácsonyi koncert, családi nap, gyermeknap, játszóházak, templomi családi szolgálatok, stb. valósultak meg, a gyermekek szüleinek bevonásával.

A településen sokszínű, minden korosztály számára elérhető, többségében ingyenes közösségi, szabadidős, prevenciós programok valósultak meg minden köznevelési intézményben. A teljesség igénye nélkül, szakkörök a Református Iskolában: furulya, logika, rajz, stb. Ezen felül: mozilátogatás, színházlátogatás, szánkózás, korcsolya, gyermeknap rendezvények, Szerethíd, farsang; a Földi János Általános Iskolában: szakkörök, sportolási lehetőségek, jeles napokhoz köthető rendezvények, az

óvodákban szintén a jeles napokhoz, ünnepekhez köthető programok, melyek egy része a szülők, családtagok számára is elérhető.

A gimnáziumban az osztályfőnökök szervezik a programokat saját osztályaik számára.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Területi Irodájában a 2015. évben minden csütörtöki napon elérhető volt a Társasjáték klub, valamint 2 hetente a Fiatal anyák klubja, illetve 2 héten keresztül a Nyári Játsszóház.

A településen a civil szervezetek, más intézmények is szerveztek szünidei szabadidős programokat, valamint a Művelődési Házban és a Könyvtárban is elérhetőek színvonalas előadások, foglalkozások, programok.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Területi Irodája 2015. évben egy gyermek, egyén vagy család ügyében az érintetteket és a velük foglalkozó szakembereket is bevonva **70 gyermek vonatkozásában 76 alkalommal szervezett esetkonferenciát.** Kiemelten magas az iskolai igazolatlan mulasztások miatti esetkonferenciák száma.

A gyermekekkel kapcsolatban álló szakemberekkel napi szinten, folyamatosan sor került esetkonzultációra. Telefonos egyeztetésekre került sor a fejtetvességgel kapcsolatban az iskolavédőnők, körzeti védőnők vonatkozásában. Rendszeressé váltak a több szakember közös jelenlétével megvalósuló team családlátogatások, pl.: csecsemőt nevelő szülők látogatása során, vagy a fertőző bőrbetegségek kapcsán.

6 alkalommal rendkívüli osztályfőnöki órák szervezésére és lebonyolítására került sor a Hajdúhadházi Rendőrkapitányság munkatársának és a gyermekjóléti szolgálat szakmai vezetőjének együttműködésében. A rendkívüli osztályfőnöki órákon a sokproblémás gyermekek és szüleik közösen vettek részt. A pedagógusok tapasztalatai és elmondása alapján Kondor István bűnmegelőzési tanácsadó jelenléte és előadása a család- és gyermekjóléti szolgálat munkatársával közösen nagymértékben javította a tanórák megtartásának lehetőségét, csökkentette a tanulók körében jelentkező destruktív magatartást.

A családgondozók a szociális segítőmunka keretében az igénybevevő szükségleteinek kielégítése, problémájának megoldása, céljai elérése érdekében számba vették és mozgósították az igénybevevő saját és környezetében jelentkező erőforrásait, továbbá azokat a szolgáltatásokat, amelyek bevonhatók a célok elérésébe, újabb problémák megelőzésébe. Szorossá vált a kapcsolat a Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltatóval, kiemelten a pszichiátriai beteg, illetve a szenvedélybetegséggel küzdő személyek és családtagjaik problémáinak megoldása érdekében.

A gyermek veszélyeztetettségét, illetve a család, a személy krízishelyzetét észlelő rendszer működtetése körében a Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Területi Irodája a jelzőrendszeri szereplők együttműködésének koordinálása érdekében esetmegbeszéléseket szervezett.

A szakmaközi egyeztetések során sor került az esetkezelésben közreműködő szakemberek, valamint a közvetített ellátásban, szolgáltatásban dolgozók együttműködésének koordinálására, a munka összehangolására. **A szakmaközi együttműködés megerősödése és a közös feladatellátás lehetőségeinek jobb kihasználása jellemezte a 2015. évet.**

A rendőrség munkatársaival sor került szakmaközi egyeztetésre a gyorsabb, hatékonyabb feladatellátás elősegítése érdekében.

A gyámügyi osztály munkatársaival közös egyeztetésre több alkalommal is sor került, pl.: a kapcsolatügyeleti szolgáltatás nyújtása, az észlelő- és jelzőrendszeri jelzések miatt. Az általános iskolák képviselőivel a jelzési kötelezettségről, az együttműködés lehetséges színtereiről két alkalommal egyeztetettek.

A szakmaközi együttműködést erősítette az ÉÁOP- 5.1.1./D-12 Funkcióbővítő integrált települési fejlesztések program keretében megvalósuló két programelem:

A érzékenyítő tréninggel összekötött szakmaközi megbeszélésre összesen 2 alkalommal került sor Szociopoly show keretében az Aranykapu Óvoda munkatársaival, illetve a köznevelési intézmények munkatársaival.

Egy alkalommal Dr. Zacher Gábor toxikológus tartott előadást szakemberek számára az Innovatív lehetőségek, hiteles információk a kontrollálatlan gyógyszerfogyasztással, a különböző ismeretlen eredetű tabletták- dohányárak fogyasztásával és a szerhasználattal kapcsolatban.

Szeptembertől az egészségügyi szolgáltatókkal különösen megerősödött a kapcsolat. A fejtető és fertőző bőrbetegségek miatt, a népegészségügyi szolgálat munkatársai, a körzeti védőnők, az iskolavédőnők, az iskolaorvosok bevonásával rendszeres havonkénti találkozásokra került sor, közösen fogalmaztak meg intézkedési tervet a probléma feltérképezése, majd megszüntetése érdekében.

2. Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás megszűnése és a fenntartott intézmény megszüntetését követően, Hajdúhadház Város Önkormányzata és Téglás Város Önkormányzata a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás feladatokat 2016. január 1. napjától önállóan látja el.

A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás feladatokat **2016. január 1. napjától Hajdúhadházon a Hajdúhadház Város Önkormányzata által alapított Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ** (4242 Hajdúhadház, Béke utca 54/B. szám) **látja el, mely intézmény a Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat jogutód intézménye.**

A Hajdúhadházi Család és Gyermekjóléti Központ illetékessége, működési területe a települési szintű feladatok vonatkozásában Hajdúhadház Város lakosságára, a járási szintű feladatok vonatkozásában a Hajdúhadházi járást alkotó települések lakosságára: Bocskai kert, Hajdúhadház, Téglás terjed ki.

Helyzetelemzés

Hajdúhadház állandó lakosainak a száma 2015. 12.31. napján 13.367 fő volt, melyből 3286 fő kiskorú. A lakosságon belül magas a szociálisan hátrányos helyzetű családok száma, a kiskorú gyermekek több, mint $\frac{3}{4}$ része gyermekvédelmi kedvezményben részesül. A település legsúlyosabb társadalmi problémája a munkanélküliség. Hajdúhadház lakosságának képzettségi színvonala alacsony. A statisztikai adatok alapján a lakosság 32 %-a általános iskolai, vagy annál is alacsonyabb végzettséggel rendelkezik, és nagyon kevesen vannak a felsőfokú végzettséggel rendelkezők.

Az elmúlt évek intézményi/infrastrukturális beruházásai érintették az általános iskolákat, az egészségügyi intézmények bővültek és korszerűsödtek, a szociális és gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmények is megújultak. Az egyházak különböző szociális szolgáltatásokkal bővítették tevékenységüket Hajdúhadházon (pl.: a Református Egyház óvodát és általános iskolát alapított 2008-ban, a Magyarországi Pünkösdi Egyház házi segítségnyújtás szolgáltatást biztosít, stb.). Aktívak a különböző civil szervezetek a kultúra, a sport, a szabadidős programok stb. területén. Megjelentek a település civil szervezetei között a szociális ellátásokat nyújtó szolgáltatók is, akik az idős ellátás, illetve a szenvedélybeteg és a fogyatékkal élők számára biztosítanak szolgáltatásokat.

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ feladatai

1./A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladata:

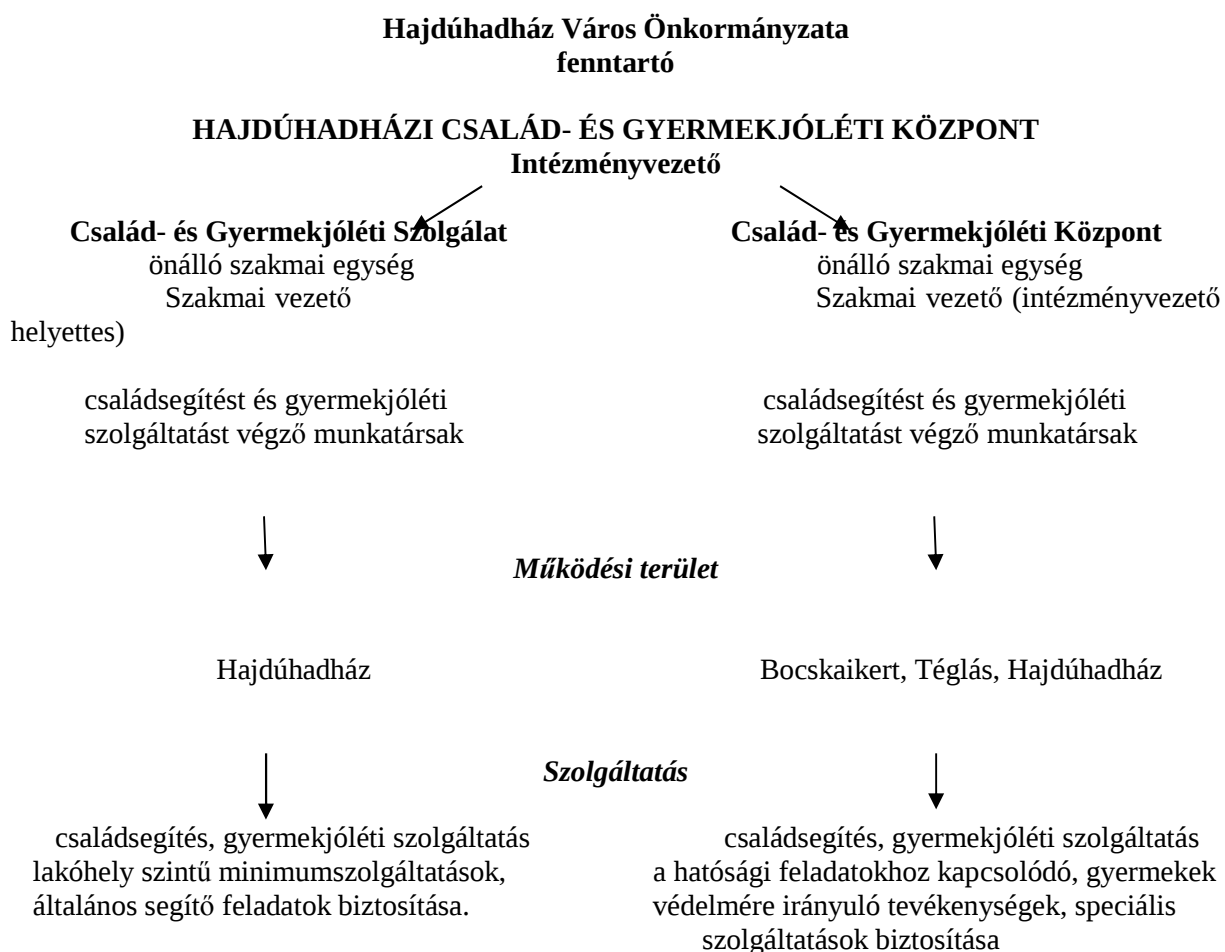
A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ellátja a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szociális törvény) 64.§-a szerinti **családsegítés** feladatait: a szolgáltató működési területén a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás biztosítása.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ellátja továbbá a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyermekevédelmi Törvény) 39. §-a és 40. §-a szerinti **gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat**: a szolgáltató működési területén a gyermek testi és lelki egészségének, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez nyújtott szolgáltatás biztosítása.

2./ A Család- és Gyermekjóléti Központ feladata

A Család- és Gyermekjóléti Központ ellátja egyrészt a fentebb részletezett Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatait, másrészt a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyermekevédelmi Törvény) 39. § (3a) bekezdése és 40/A. §-a szerinti feladatokat.

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ Szervezeti felépítése

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ, mint személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti alapellátást biztosító szolgáltató, 2 szervezeti egységből (Család- és Gyermekjóléti Szolgálat; Család- és Gyermekjóléti Központ) áll.

A Szolgáltatónál működő szervezeti egységek önállóak, egymással mellérendelt viszonyban vannak.

A Szolgáltatónál betöltött munkakörök: Intézményvezető/családsegítő, Szakmai vezető/ családsegítő, családsegítő, esetmenedzser, tanácsadó (jogász), szociális asszisztens. A munkakör betöltéséhez szükséges szakképzettséggel minden munkatárs rendelkezik.

Összesen: 19 fő

A szervezeti egységek létszáma, feladatkörök:

Család és Gyermekjóléti Szolgálat		Család és Gyermekjóléti Központ	
		Intézményvezető/családsegítő	1 fő
Szakmai vezető/családsegítő	1 fő	Szakmai vezető/esetmenedzser/intézményvezető helyettes	1 fő
családsegítő	6 fő	családsegítő	6 fő
		esetmenedzser	2 fő
		szociális asszisztens	1 fő
		tanácsadó	1 fő
összesen:	7 fő		12 fő

Az intézmény által nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek bemutatása

1. Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

A család- és gyermekjóléti szolgálat ellátja a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény 1993. évi III. törvény (Szociális törvény) 64.§-a szerinti családsegítés feladatait, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyermekevédelmi Törvény) 39. §-a és 40. §-a szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat.

1.1. A létrejövő kapacitások

A Szolgáltató szolgáltatásaival Hajdúhadház város lakosságát szolgálja meg. A család és gyermekjóléti szolgálat családsegítői feladatait 7 fő családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást végző munkatárs látja el.

A szakma szabályait - 1/2000 (I.7.) SZCSM rendelet 2 számú melléklete, valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendeletet - figyelembe véve a település számára biztosítottá válik a megfelelő minőségű ellátás.

1.2. A feladatellátás szakmai tartalma módja, a biztosított szolgáltatások formái, körei, rendszeressége

1.2.1. A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszert működtet, melynek tagjai a jegyző, a járási hivatal, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat. Az egyesületek, az alapítványok, a vallási közösségek és a magánszemélyek jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatónak, intézménynek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást.

A kapott jelzés alapján a családsegítést nyújtó szolgáltató, intézmény feltérképezi az ellátási területen élő szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő családok, személyek körét, és személyesen felkeresve tájékoztatja őket a családsegítés céljáról, tartalmáról.

A Gyvt. 17. §-a és az Szt. 64. § (2) bekezdése szerinti, a gyermek veszélyeztetettségét, illetve a család, a személy krízishelyzetét észlelő rendszer (a továbbiakban: jelzőrendszer) működtetése körében a család- és gyermekjóléti szolgálat

- a) figyelemmel kíséri a településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét, gyermekjóléti és szociális ellátások, szolgáltatások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét,
- b) a jelzésre köteles szervezeteket felhívja jelzési kötelezettségük írásban – krízishelyzet esetén utólagosan – történő teljesítésére, veszélyeztetettség, illetve krízishelyzet észlelése esetén az arról való tájékoztatásra,
- c) tájékoztatja a jelzőrendszerben részt vevő további szervezeteket és az ellátási területén élő személyeket a veszélyeztetettség jelzésének lehetőségéről,
- d) fogadja a beérkezett jelzéseket, felkeresi az érintett személyt, illetve családot, és a szolgáltatásairól tájékoztatást ad,
- e) a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a gyermek, az egyén, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében,
- f) az intézkedések tényéről tájékoztatja a jelzést tevőt, feltéve, hogy annak személye ismert, és ezzel nem sérti meg a Gyvt. 17. § (2a) bekezdése szerinti zárt adatkezelés kötelezettségét,
- g) a beérkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a család- és gyermekjóléti központnak,
- h) a jelzőrendszeri szereplők együttműködésének koordinálása érdekében esetmegbeszélést szervez, az elhangzottakról feljegyzést készít,
- i) éves szakmai tanácskozást tart és éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít,
- j) a kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében folyamatos kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal.

1.2.2. Éves szakmai tanácskozást szervez minden év január 31-éig melyre meghívja

- a) a települési önkormányzat polgármesterét, illetve a képviselő-testület tagját (tagjait) és a jegyzőt,
- b) a gyermekjóléti alapellátást és a szociális alapszolgáltatást nyújtó szolgáltatások fenntartóit,
- c) a településen szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátást biztosító intézmények képviselőit,
- d) a jelzőrendszer tagjainak képviselőit,
- e) a gyámhatóság munkatársait,
- f) a fiatalkorúak pártfogó felügyelőjét, megelőző pártfogó felügyelőjét,
- g) a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalban működő gyermek- és ifjúságvédelmi koordinátort.

1.2.3. Éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít az éves szakmai tanácskozást követően minden év február 28-áig.

Az intézkedési terv tartalmazza

- a) a jelzőrendszeri tagok írásos beszámolójának tanulságait,
- b) az előző évi intézkedési tervből megvalósult elemeket,
- c) az éves célkitűzéseket,
- d) a településre vonatkozó célok elérése és a jelzőrendszeri működés hatékonyságának javítása érdekében tervezett lépéseket.

A család- és gyermekjóléti szolgálat a 7 fő családsegítő közül települési jelzőrendszeri felelőst jelöl ki a jelzőrendszer működtetésével kapcsolatos feladatokra, illetve azok koordinálására.

Ha a család- és gyermekjóléti szolgálat a jelzőrendszer működtetése körében a család- és gyermekjóléti központ feladatkörébe tartozó vagy szakmai támogatását igénylő esetről szerez tudomást, haladéktalanul megkeresi a család- és gyermekjóléti központot.

A családsegítés keretében biztosítja:

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,

- a családgondozást, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adóssághalmozással és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékosokkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
- a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat,
- a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter által kijelölt településen és fővárosi kerületben működő családsegítést ellátó szolgáltatónak a menedékjogról szóló törvényben meghatározott integrációs szerződésbe foglalt társadalmi beilleszkedés elősegítését,
- a járásszékhely településen működő családsegítést ellátó szolgáltatónak a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján igénybe venni javasolt szociális szolgáltatásokat meghatározó, a szolgáltatást nyújtó szolgáltatóra - a jogosultsági feltételek fennállása esetén - kötelező szociális diagnózis készítését azzal, hogy a feladat ellátásába bevonhatja a nem járásszékhely településen működő családsegítést ellátó szolgáltatót.

A gyermekjóléti szolgáltatás - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. Tevékenysége körében a 39. §-ban és az Szt. 64. § (4) bekezdésében foglaltakon túl

- folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,
- meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,
- szervezi a - legalább három helyettes szülőt foglalkoztató - helyettes szülői hálózatot, illetve működtetheti azt, vagy önálló helyettes szülőket foglalkoztathat,
- segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,
- felkérésre környezettanulmányt készít,
- kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,
- biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,
- részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában,
- nyilvántartást vezet a helyettes szülői férőhelyekről.

Módszerek:

- Információ nyújtás

A szolgáltatás célja: az ellátási területen élők tájékoztatása, részükre naprakész információ nyújtása.

A feladathoz kapcsolódó tevékenység, szolgáltatás:

- Szociális és egyéb információs adatbázis működtetése és folyamatos frissítése az ellátást igénybe vevők megfelelő tájékoztatása érdekében.

A szociális biztonság megteremtése érdekében az igénybe vevők részletes tájékoztatása az ellátások hozzáférhetőségéről és az igénybevitelükre vonatkozó szabályokról.

Az információnyújtás elemei:

- szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást nyújtása
- jogi tanácsadást biztosítása a különböző jogi ügyek intézéshez (házasságfelbontás, gyermekelhelyezés, gyermektartásdíj, hátralékok rendezése, stb.)

Amennyiben az információt kérő személy által igényelt szolgáltatás helyben nem érhető el, a szociális információs szolgáltatást nyújtó intézkedik az ellátási lehetőségek felkutatása érdekében, valamint segítséget nyújt az ellátást nyújtóval való kapcsolatfelvételben és az ügyintézésben is.

Információs források: közlönyök, újság, szakirodalom, személyes kapcsolat, telefon, szóróanyagok, internet

Rendszeresség: A feladatellátás ügyfélfogadási időben folyamatos.

- Ügyintézésben közreműködés

Kérelmek, beadványok, fellebbezések megírása, nyomtatványok kitöltése, stb.

A feladathoz kapcsolódó tevékenységek, szolgáltatások:

- Önkormányzattól Járási Hivataltól igényelhető pénzbeli és természetbeni ellátások, (aktív korúak ellátása, közgyógyellátás, települési támogatás stb.)
- Családtámogatási ellátások (GYES, GYET, Családi pótlék, stb.)
- Nyugdíjazás (szolgálati idő elismerési kérelem, öregségi nyugdíjigénylés, nők kedvezményes nyugdíj igénylése, özvegyi nyugdíj stb.)
- Megváltozott munkaképességű személyek ellátása (rehabilitációs ellátás rokkantsági ellátás)
- Személyes okmányok beszerzése, pótlása (TAJ kártya, adókártya, stb.)

Rendszeressége: A feladatellátás az ügyfélfogadási időben folyamatosan történik

- Szabadidős programok szervezése

Közösségfejlesztő, egyéni és csoportos terápiás programok szervezése.

A feladathoz kapcsolódó tevékenységek, szolgáltatások:

- A működési területén élő lakosok civil kezdeményezéseinek támogatása, civil pályázati forrásokról tájékoztatás nyújtása.
- A feladat ellátásához más szolgáltatókat is bevonása /szenvedélybetegek közösségi ellátása, támogató szolgálat, civil szervezetek/. A célcsoport felkutatásának segítése.
- nyári szünetben Nyári Játsszóház biztosítása dolgozó szülők 6-13 év közötti életkorú gyermekei részére
- Karácsonyi játsszóház szervezése, lebonyolítása a településen mély szegénységben élő nagycsaládok számára

- Adományozás

Adományok gyűjtése egész évben, a rászoruló családok számára.

1.3. Az ellátottak jellemzői

Családsegítés alapszolgáltatás: A felnőtt lakosság kb. 16-17 %-a veszi igénybe a szolgáltatást.

Állandó ügyfelek:

- Alacsony jövedelmű, mély szegénységben élő személyek, családok,
- Iskolából kimaradó fiatalok
- Álláskereső, alkalmi munkavállalók
- Szenvedélybetegséggel, pszichiátriai problémákkal küzdő személyek és/vagy családtagjaik
- Aktív korúak ellátásában részesülő személyek,
- Párkapcsolati problémákkal küzdők
- Személyes segítő kapcsolatot igénylő egyének.

A szolgáltatást **igénybe vevők hozott problémái** leginkább információkérés, ügyintézéshez segítség kérése, foglalkoztatással kapcsolatos vagy családi-életviteli.

Gyermekjóléti alapellátás:

Alapellátásban gondozott családok száma 2015. október 31-én: 126 család/ 310 gyerek (Hajdúhadház)

Hajdúhadházon megnövekedett a tartósan szegény családok száma, ezzel párhuzamosan nő a veszélyeztetett gyermekek száma, csökken a szülők motiválhatósága, érdektelenné, apatikusává váltak. A településen élő, szolgálatunkkal kapcsolatba kerülő családok jelentős része rendkívül alacsony

jövedelemből és egyre rosszabb lakás - és szociális körülmények között él. Az esetek jelentős részében egyik, illetve gyakran mindkét szülő álláskereső, az ezzel járó anyagi nehézségek a legtöbb családnál konfliktusokat idéztek elő, melyek kezelése több esetben igényelt segítséget. A higiénés és egészségi állapotok is romlást mutatnak, így a gyermekek fejlődési feltételei is rosszabbak, melyek iskolai sikertelenségekhez, lelki betegségekhez és devianciákhoz vezetnek.

A gyermeknevelés terén főleg az jelenti a problémát, hogy a szülők következtelen, ráhagyó nevelési módszereket alkalmaznak, nem fordítanak kellő odafigyelést gyermekeik tanulmányi munkájára, szabadidejének eltöltésére, illetve az életkorukból adódó problémáikra. Növekvő tendenciát mutat a magatartás és teljesítményzavaros gyermekek száma, mely kiugróan magas értéket jelez az iskolába lépéskor.

Kiugróan magas az igazolatlanul mulasztó kiskorúak száma, az iskoláztatási támogatás szüneteltetése sem hozta a várt eredményt, újabb és újabb eljárások indulnak a tankötelezettség nem teljesítése miatt.

2. Család- és Gyermekjóléti Központ

A Család- és Gyermekjóléti Központ ellátja

- A család- és gyermekjóléti szolgálat feladatait,
- a Gyvt. 39. § (3a) bekezdése alapján a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében iskolai szociális munkát biztosít és ellátja a Gyvt. 40/A. §-a szerinti feladatokat.

2.1. A létrejövő kapacitások

A Szolgáltató szolgáltatásaival Bocskai kert, Téglás és Hajdúhadház város lakosságát 22.322 főt szólítja meg. A család és gyermekjóléti központ családsegítői feladatait 7 fő családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást végző munkatárs, 3 fő eszmenedzser, 1 fő tanácsadó. 1 fő szociális asszisztens látja el.

A szakma szabályait - 1/2000 (I.7.) SZCSM rendelet 2. számú melléklete, valamint a a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendeletet - figyelembe véve a települések számára biztosítottá válik a megfelelő minőségű ellátás.

2.2. A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái, körei, rendszeressége

A Család- és Gyermekjóléti Központ a család- és gyermekjóléti szolgálatnak az általános szolgáltatási feladatain túl

2.2.1. a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében

- kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
- javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
- együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében családgondozást végez - az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve - a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,
- utógondozást végez - az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve - a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,

- védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, családgondozást végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet (a továbbiakban: pénzfelhasználási terv) készít;

2.2.2. szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő a család- és gyermekjóléti szolgálatok számára

A család- és gyermekjóléti központ a járás területén működő család- és gyermekjóléti szolgálat feladatainak szakmai támogatása érdekében

- a) kétheti rendszerességgel esetmegbeszélést tart a szolgálatok számára és szükség szerint konzultációt biztosít,
- b) tájékoztatja a szolgálatokat az általa nyújtott szolgáltatásokról, az azt érintő változásokról, illetve a járás területén elérhető, más személy, illetve szervezet által nyújtott, közvetíthető szolgáltatásokról, ellátásokról.

Ha a család- és gyermekjóléti központ a család- és gyermekjóléti szolgálat feladatkörébe tartozó szolgáltatás szükségességét észleli, a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységekbe bevonja a család- és gyermekjóléti szolgálatot a szolgáltatás nyújtásába, egyéb esetben felhívja a család- és gyermekjóléti szolgálatot a szolgáltatás nyújtására.

2.2.3. A Család- és Gyermekjóléti Központ a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében

- kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítői eljárást,
- jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást,
- családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát biztosít.

A Hajdúhadházi járás két - Bocskai kert és Téglás - településén a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó és a gyermekek védelmére irányuló tevékenységeket a család- és gyermekjóléti központ esetenként végzi. Hajdúhadház járásközpont területén ezeket a feladatokat a családsegítő munkatársak végzik.

2.2.4. A család- és gyermekjóléti központ javaslatot tesz a gyámhivatal részére a gyermek

- védelembe vételére,
- megelőző pártfogására,
- ideiglenes hatályú elhelyezésére,
- nevelésbe vételére,
- családba fogadására,
- harmadik személynél történő elhelyezésének kezdeményezésére,
- családba fogadó gyám kirendelésére,
- tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására,
- leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására,
- után járó családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására.

A javaslattevés során a gyermek bántalmazástól, elhanyagolástól való védelemhez való jogát, a saját családjában történő nevelkedéshez és családi kapcsolatainak megtartásához, ápolásához való jogát, valamint a gyermek véleményét kell elsősorban figyelembe venni. A javaslat a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapjain ismerteti a gyermek helyzetét.

✓ Gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés alatt álló gyermek védelme

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés alatt álló gyermek esetében a család- és gyermekjóléti központ szolgáltatásait a gyámhivatal, illetve a bíróság határozata alapján kell biztosítani.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés alatt álló gyermek esetében az esetmenedzser együttműködik a megelőző pártfogó felügyelővel, tájékoztatja a gyámhivatalt a gyermek veszélyeztetettségére vonatkozó körülményekről, elkészíti az egyéni gondozási-nevelési tervet, szervezi a megvalósítását, közreműködik a családból kiemelt gyermek visszahelyezésében, utógondozásában. Az esetmenedzser a védelemben vétel felülvizsgálata során tájékoztatja a gyámhivatalt a védelemben vétel körében végzett tevékenységről, az eset előrehaladásáról, a gyermek veszélyeztetettségének alakulásáról és szakmai érvekkel alátámasztott javaslatot tesz.

✓ Egyéni gondozási-nevelési terv

- A gyermekre vonatkozó egyéni gondozási-nevelési terv tartalmazza a veszélyeztető körülmények megjelölését, a védelemben vétel megszüntetéséhez, családból kiemelt gyermek esetében a visszahelyezéséhez szükséges változásokat, valamint ennek elérése érdekében az esetmenedzser, a szülő és a gyermek feladatait, határidők megállapításával, a szükségesnek tartott hatósági, illetve bírósági eljárások kezdeményezésének megjelölését, az egyéni gondozási-nevelési terv megvalósításába bevont család- és gyermekjóléti szolgálat, valamint egyéb intézmények, szolgáltatók, személyek megjelölését, feladataik és a felelősségük meghatározásával együtt, a szakmailag szükségesnek tartott egyéb rendelkezéseket, megelőző pártfogás alatt álló gyermek esetén az esetmenedzser, a megelőző pártfogó felügyelő, a szülő és a gyermek közötti együttműködés részletes szabályait, megjelölve a megelőző pártfogó felügyelővel való együttműködés módját, gyakoriságát, az esetmenedzser és a megelőző pártfogó felügyelő közötti munkamegosztás szempontjait.
- Az egyéni gondozási-nevelési terv elkészítésébe az esetmenedzser bevonja a család- és gyermekjóléti szolgálatot, megelőző pártfogás alatt álló gyermek esetében a megelőző pártfogót.
- Az esetmenedzser az egyéni gondozási-nevelési terv megvalósítása érdekében bevonja a gyermekkel és családjával kapcsolatos szociális segítőmunkába a család- és gyermekjóléti szolgálatot, a szükséges szolgáltatásokat nyújtó intézményeket, szolgáltatókat, személyeket, az egyéb közvetített ellátásban, szolgáltatásban dolgozókat, valamint tevékenységüket koordinálja.
- Az egyéni gondozási-nevelési terv megvalósítását az esetmenedzser értékeli.

✓ a Család- és Gyermekjóléti Központ családgyondozója kezdeményezi a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését:

A gyermek olyan bántalmazása, elhanyagolása esetén, amely életét közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésében jelentős és helyrehozhatatlan károsodást okozhat. Továbbá ha a gyermek felügyelet nélkül marad vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti, és emiatt azonnali elhelyezése szükséges. Lehetőség szerint javaslatot tesz a gyermek nevelésére alkalmas, azt vállaló különélő szülőnél, más hozzátartozónál, illetve személynél, vagy ha erre nincs lehetőség, nevelőszülőnél, gyermekotthonba történő elhelyezésére.

✓ Családból kiemelt gyermek visszahelyezésének, családba fogadásának elősegítése

- A családból kiemelt gyermek visszahelyezését, és – amennyiben a családjába történő visszahelyezés nem lehetséges – családbafogadását (a továbbiakban együtt: visszahelyezés) a gyámhivatal által elfogadott egyéni elhelyezési terv alapján kell elősegíteni.
- A gyermek visszahelyezése érdekében az esetmenedzser együttműködik a gyermekvédelmi gyámmal, ennek körében támogatja a szülőket, a családbafogadó személyt a nevelésbe vétel megszüntetéséhez szükséges feltételek megvalósításában, a gyermekkel való kapcsolattartásban.
- A nevelésbe vételt követően és annak minden felülvizsgálata előtt az esetmenedzser a gyermeket gondozási helyén felkeresi, és tájékozódik beilleszkedéséről, valamint a gyermek látogatásának lehetőségeiről kivéve, ha a gyermek örökbefogadható. A nevelésbe vétel időtartama alatt az

esetmenedzser folyamatosan kapcsolatot tart a gyermek gondozási helyével, a területi gyermekvédelmi szakszolgálattal (a továbbiakban: szakszolgálat) és a gyermekvédelmi gyámmal, ha a gyermek és a szülő, vagy a kapcsolattartásra jogosult más személy kapcsolattartásának, a gyermek visszahelyezésének elősegítése a gyermek érdekében áll.

✓ Utógondozó szociális munka biztosítása - az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgálatot végző intézménnyel együttműködve - a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez. A Központ a családjába visszahelyezett gyermek utógondozását a gyámhivatal határozata alapján látja el. Az utógondozás célja a gyermek családjába történő visszailleszkedésének, lakókörnyezetébe történő beilleszkedésének, tanulmányai folytatásának vagy az iskolai végzettségének, szakképzettségének megfelelő munkahely-felkutatás segítése.

A családsegítő/esetmenedzser a személyes segítő kapcsolat keretében támogatja a gyermeket az őt veszélyeztető körülmények elhárításában, személyisége kedvező irányú fejlődésében, segíti a szülőket a gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában, illetve kezdeményezi és a gyermeknek nyújtott gyermekjóléti ellátásokkal összehangolja a szülők és más hozzátartozók részére a szociális alapszolgáltatásokat.

✓ Örökbefogadhatóvá nyilvánítással kapcsolatos ügyek

A gyámügyi osztály kérésére az örökbefogadhatónak nyilvánítás előtt véleményezi a gyermek szüleinek életkörülményeit, tájékoztatást nyújt a családgondozás tapasztalatairól, a szülő-gyermek kapcsolat alakulásáról, a szülő számára a kapcsolattartással összefüggésben nyújtott önkormányzati támogatásokról.

✓ A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapításhoz a települési önkormányzat jegyzőjének felkérésére környezettanulmányt készít.

✓ Speciális szolgáltatások biztosítása

- kapcsolattartási ügyelet, ennek keretében közvetítői eljárás,
- jogi tájékoztatásnyújtás és pszichológiai tanácsadás,
- családkonzultáció, családterápia, családi döntéshozó konferencia;
- gyakorlóhely biztosítása a közép és felsőfokú szociális képzésben résztvevő hallgatók számára
- közérdekű önkéntesek fogadása
- közösségi szolgálat programban való részvétel

Rendszeressége: A feladatellátás nyitvatartási időben folyamatosan és alkalmanként, vagy előre egyeztetett időpontban történik.

2.3. Az ellátottak jellemzői

A Család- és Gyermekjóléti Központ szolgáltatásai a Bocskai kert, Hajdúhadház és Téglás települések hatósági gyermekvédelmi intézkedéssel érintett családjaira irányul. Ez 2015. október 31-i adat szerint: 191 család (Hajdúhadház és Téglás).

Állandó ügyfeleink:

- Rendszeres szociális körülmények között élő gyermekes családok, ahol a gyermekek veszélyeztetett helyzetűek
- Krízishelyzetben lévő várandós anyák
- Átmeneti nevelésből kikerülő fiatalok
- Hatóság által együttműködésre kötelezett fiatalok

A Központ gondozási eseteiben hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekekkel találkozunk. A gyermekek veszélyeztetettségének okai egyrészt a családok anyagi helyzetére, lakhatási problémáikra vezethetők vissza. Sokan küzdenek anyagi problémákkal, melyhez gyakran életviteli probléma is társul. Évről évre visszatérő gondot okoz a tankötelezettség elmulasztása. A családgondozás hatására némi javulás mutatkozik az iskolába járási morál területén, de még mindig előfordulnak olyan tanulók,

akik kötelezettségeiket időnként megszegik. Egyre inkább jelen vannak a deviáns viselkedésű gyermekek, melynek hátterében gyakran a szülők elhanyagoló attitűdje, agresszivitása, italozó életmódja áll. A gondozás alatt álló gyermekek estében elmondható, hogy általában sokproblémás családokban nevelkednek, így a felsorolt fő problémákhoz mindig társul valamilyen más probléma is.

4.2.3. Feladat-ellátási szerződés útján biztosított szociális szolgáltatások – a Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ szakmai tevékenysége

A Hajdú Gondoskodó Szervező, Ellátó Nonprofit Kft. (4242 Hajdúhadház, Széchenyi utca 18/B, szám) nem állami fenntartóként rendelkezik Hajdúhadház város közigazgatási területére működési engedéllyel szociális alapszolgáltatások végzésére. A Hajdúhadházi Többcélú Kistérségi Társulás (4242 Hajdúhadház, Bocskai tér 1. szám) megszűnéséig (2012. december 31. napjáig) a Társulással kötött feladat-ellátási szerződés alapján végezte tevékenységét a Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft. az általa fenntartott Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ keretein belül a kistérség 11 településén: Hajdúhadház, Bocskai kert, Téglás, Hajdúsámson, Nyíradony, Nyírábrány, Nyírac nád, Nyírmártonfalva, Újléta, Fülöp, Vámospércs.

A Kistérségi Társulás megszűnését követően Hajdúhadház Város Önkormányzata feladat-ellátási szerződést kötött a Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft.-vel az általa működtetett szociális alapszolgáltatások végzésére.

Hajdúhadház Város Önkormányzata a **Hajdú Gondoskodó Szervező, Ellátó Nonprofit Kft.** (4242 Hajdúhadház, Széchenyi utca 18/B. szám), **mint szociális szolgáltató útján, feladat-ellátási szerződés alapján biztosítja** a szociálisan rászorulóknak részére a személyes gondoskodás keretébe tartozó

- a) szenvedélybetegek közösségi ellátását,
- b) szenvedélybetegek nappali ellátását,
- c) utcai szociális munkát,
- d) fogyatékosok nappali ellátását,
- e) pszichiátriai betegek nappali ellátását,
- f) közösségi pszichiátriai ellátást.

A feladatellátás a Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft. fenntartásában működő **Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ** (4242 Hajdúhadház, Széchenyi utca 18/B.) útján történik.

Az intézmény működési, ellátási területe a volt Hajdúhadházi Kistérségi közigazgatási területe (Hajdúhadház, Bocskai kert, Téglás, Hajdúsámson, Nyíradony, Nyírábrány, Nyírac nád, Nyírmártonfalva, Újléta, Fülöp, Vámospércs).

A **Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ székhelye** Hajdúhadházon, a Széchenyi utca 18/B alatt működik.

A **Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ Petőfi utcai telephelye** Hajdúhadházon, a Petőfi utca 13. szám alatt működik.

Az intézmény ellátottak számára nyitva álló egyéb helyiségei:

- 4251 Hajdúsámson, Árpád utca 22.
- 4241 Bocskai kert, Vincellér út 20.
- 4254 Nyíradony, Árpád tér 1.
- 4262 Nyírac nád, Petőfi tér 4.

A Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ **székhelyén nyújtott szolgáltatások:**

- utcai szociális munka
- fogyatékos személyek nappali ellátása
- pszichiátriai betegek nappali ellátása
- pszichiátriai betegek közösségi ellátása

A Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ **Petőfi utcai telephelyén nyújtott szolgáltatások:**

- szenvedélybetegek közösségi ellátása
- szenvedélybetegek nappali ellátása

A Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ **ellátottak számára nyitva álló helyiségei** az utcai szociális munka, a pszichiátriai betegek közösségi ellátása és a szenvedélybetegek közösségi ellátása keretén belül ellátott kliensek számára biztosítanak lehetőséget az ügyfélfogadásra.

1. A Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ tárgyi feltételei

A Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ Hajdúhadház, Széchenyi utca 18/B. sz. alatti **székhelyéül szolgáló épület** a lakosság részére jól megközelíthető helyen, Hajdúhadház központi részén található. Az épületbe jutás és az épületen belüli közlekedés teljesen akadálymentes. Az ellátást 3 foglalkoztató, illetve közösségi helyiség szolgálja, amelyek összenyithatóak, és az így nyert közösségi térben 80-100 fő is elfér.

A Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ **Hajdúhadház, Petőfi utca 13. sz. alatti telephelyéül szolgáló épület** a lakosság részére jól megközelíthető helyen, Hajdúhadház központi részén található. Az épületbe jutás és az épületen belüli közlekedés teljesen akadálymentes. Az épület egy nagyobb, elhúzható ajtóval két kisebb részre leválasztható közösségi helyiséggel, társalgóval, megfelelő számú mosdóval, pihenő szobával, kisebb konyhával és étkezővel, irodával rendelkezik.

A kliensek felkereséséhez a munkatársak szolgálati személygépkocsit, illetve szolgálati kerékpárt használnak.

2. A Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ szakmai munkájának bemutatása

a) Szenvédélybetegek közösségi ellátása

A szenvedélybetegek közösségi ellátása szociális alapszolgáltatást 2007. január 01-től Hajdúhadházon, illetve a volt Hajdúhadházi Kistérség további tíz településén a Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft. látja el. Hajdúhadház Város Önkormányzata 2014. július 17-én feladat-ellátási szerződést kötött a szenvedélybetegek közösségi ellátására a nem állami fenntartóval. A befogadott feladatmutató: 44.

A szenvedélybetegek közösségi ellátása a Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ Hajdúhadház, Petőfi utca 13. sz. alatti telephelyén működik.

A személyi feltételek a Szakmai rendelet 2. számú melléklete alapján biztosítottak. A feladatokat 2 fő közösségi gondozó és 1 fő közösségi koordinátor látja el.

A közösségi ellátás a szenvedélybetegség különböző szakaszában lévő, más-más motiváltságú, személyes bevonódás mértékét tekintve eltérő helyzetben lévő szenvedélybetegek, addiktív problémával küzdők megsegítésére irányul. Elsősorban azok a személyek

- akiket szenvedélybetegségük miatt korábban fekvőbeteg-gyógyintézetben kezeltek, illetve rehabilitációs intézményben gondoztak,
- akik az absztinencia fenntartásában kérnek segítséget,
- akiknél már az addiktív probléma megjelent, de még nem kerestek fel egészségügyi szakellátást,
- még aktív szerhasználók, viselkedési addikcióban szenvedők.

A közösségi szenvedélybeteg ellátás olyan önkéntesen igénybe vehető, hosszú távú, közösségi alapú gondozás, amelynek során a gondozás és a pszicho-szociális rehabilitáció a szenvedélybeteg otthonában, illetve lakóközösségében történik. A közösségi ellátást végző szociális szakemberek a szenvedélybetegek felépülését igyekeznek elősegíteni az érintettek megküzdési képességének erősítésével, önszorgító aktivitásuk ösztönzésével, felelősségérzetük ébrentartásával, készségfejlesztéssel, erőforrások felkutatásával. A közösségi ellátás hosszú távú segítséget nyújt a szenvedélybetegek szociális kompetenciájának javításával, a stigmatizáció csökkentésében, az egészségügyi ellátás igénybevételeiben, a foglalkozási rehabilitációban, a társadalmi szerepvállalásban, ezáltal az ellátottakat képessé teszi személyes céljaik elérésére. A szolgáltatás az ellátott személyes életterében történik, azokon a színtereken, ahol igény mutatkozik a szolgáltatásra.

A szenvedélybetegek részére a közösségi alapellátás keretében biztosítani kell:

- a lakóközösségben történő segítségnyújtást az önálló életvitel fenntartásában,
- a meglevő képességek megtartását, illetve fejlesztését,
- a háziorvossal és a kezelőorvossal való kapcsolattartás révén a szolgáltatást igénybe vevő állapotának folyamatos figyelemmel kísérését,
- a pszichoszociális rehabilitációt, a szociális és mentális gondozást,
- az orvosi vagy egyéb terápiás kezelésen, szolgáltatásban, szűrővizsgálaton való részvétel ösztönzését és figyelemmel kísérését,
- megkereső programok szervezését az ellátásra szoruló személyek elérése érdekében.

2015. évben 82 szenvedélybeteget látott el az intézmény. Az igénybe vevők többsége (70%) férfi. Az életkori megoszlásra jellemző, hogy a szolgáltatást igénybe vevők többsége 40-59 éves korosztályba tartozik (68%), az ellátottak 14%-a 18-39 éves, 60 éves kor feletti a kliensek 10%-a. A gondozott szenvedélybetegek többsége alkoholfüggő, ezen kívül dohányzás és gyógyszerfüggőség szerepel a diagnózisok között. A szolgáltatást igénybevevő ellátottak iskolai végzettségét tekintve 96%-uk legalább 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezik, valamint a kliensek több mint 78%-a szerzett valamilyen középfokú szakképesítést, ugyanakkor felsőfokú végzettséggel egyik kliens sem rendelkezett.

A szolgáltatást igénybevevők családi állapotát tekintve 22%-uk él házastársi vagy élettársi kapcsolatban, a többségük egyedül él, vagy egyedülállóként a szülőkkel. Közülük legtöbbször elváltak. A kliensek 18%-a aktív gazdasági szempontból. Legtöbbször alkalmi munkát végeznek, illetve 2-3 hónapig tartó közfoglalkoztatásban vesznek részt. A gazdaságilag inaktív kliensek (82%) valamilyen pénzbeli szociális ellátásban részesülnek.

Az ellátottak egészségi állapotára a hanyatlás jellemző, ugyanis a szenvedélybetegség által okozott szervi elváltozások az ellátottak többségénél szív-érrendszeri, emésztőrendszeri károsodásokban mutatkoznak meg, de gyakori a különböző neurológiai, pszichiátriai kórképek együttes előfordulása is. A kliensek többsége lakhatásra alkalmas, legtöbbször saját tulajdonú lakásban él, vagy szülői házában szülőkkel és egyéb hozzátartozókkal közösen, vagy teljesen egyedül.

A szolgáltatás szakmai mutatóit tekintve 2015. évben az ellátásban részesülő szenvedélybetegek több mint 50%-át sikerült a munkaügyi központban álláskeresőként regisztráltatni a gondozásuk ideje alatt. A gondozás alatt minden ellátott kapcsolatba került valamilyen szociális, egészségügyi, foglalkoztatási szolgáltatás valamelyikével és igénybe vette azt. Az intézményi jogviszony időtartama alatt a kliensek 57%-ánál javult az önellátási képesség, és a kapcsolatrendszer. Az intézmény speciális szolgáltatásokat is szervezett a közösségi ellátásban résztvevők számára, amelyek igénybevétele

önkéntes és ingyenes volt. Ilyen szolgáltatások pl. a pszichológiai tanácsadás, önismereti csoport, képzések (pl. rongyszőnyegkészítés elsajátítása elméleti és gyakorlati órákon keresztül), kommunikációs tréning, munkaerő-piaci ismeretek (önéletrajz, motivációs levél) átadása, felhasználó szintű számítógép ismeret oktatása. Ezen kívül lehetőséget biztosítottak az AA (Anonim Alkoholisták) és a Hogy vagy? önségítő csoportokban való részvételre. Elmondható, hogy a gondozási időszakban nőtt a munkajövedelemmel rendelkező napok száma az ellátottak életében. A kliensek többségét sikerült valamilyen képzésbe, tréningbe, közfoglalkoztatási programba bevonni. Néhány ellátottat sikerült az addiktológiai problémája miatt fekvőbeteg gyógykezelésben való részvételhez segíteni. A kliensek hozzátartozói számára önségítő hozzátartozói csoportot szervezett az intézmény, valamint igénybe vehették az intézmény pszichológiai tanácsadás szolgáltatását is. 2015. évben nem volt ellátásra várakozó, a szolgáltatást kérelmezők részére a kérelem érkezését követően általában 1 héten belül tudta az intézmény biztosítani az ellátást.

b) szenvedélybetegek nappali ellátása

A Hajdú Gondoskodó Szervező, Ellátó Nonprofit Kft. 2010. január 01-től nyújtja a szenvedélybetegek nappali ellátását 50 férőhelyen a Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ Hajdúhadház Petőfi utca 13. sz. alatti telephelyén. Hajdúhadház Város Önkormányzata 2014. július 17-én feladat-ellátási szerződést kötött a szenvedélybetegek nappali ellátására a nem állami fenntartóval.

A személyi feltételek a Szakmai rendelet 2. számú melléklete alapján biztosítottak. A feladatokat 2 fő terápiás segítő és 1 fő intézményvezető látja el.

A szenvedélybetegség olyan viselkedésforma, amelyet az ember nem képes kontrollálni, kényszeresen újra és újra ismétli, olyan tevékenység, amely önmagára – és környezetére is – káros. A függés létrejöhet kémiai anyag hatására, de viselkedési formák is uralhatják a személyiséget. Ez utóbbi csoportba tartoznak a játékszenvedélyek, a mániák, a táplálkozási zavarok, a társ- és internetfüggőség, a kényszeres vásárlás és a szexuális élet különböző zavarai. A leggyakoribb viselkedési függőségek alapvető biológiai szükséglethez (táplálkozás, szexualitás) kötődnek.

Magyarországon a legális és illegális szerek fogyasztása az úgynevezett elkerülhető halálozás több mint nyolc tizedét, az összhalálozás több mint harmadát okozza. Évente több mint 35 ezer ember hal meg – általában lassan, nagy szenvedések között és rendkívül költséges kezelési epizódok során – szerhasználat következtében kialakult betegségben.

Magyarországon az alkoholfogyasztás mértéke és mintázata is a legrosszabb szerkezetű az egész Európai Unióban. A magyar lakosság, különösen a férfiak csaknem 20 százaléka nagyivónak tekinthető, és nyolc százalékra tehető a 15 év fölötti lakosság körében az alkoholfüggők számaránya (700 ezer ember). Az alkoholos eredetű halálozás Magyarországon kétszer akkora, mint az unió átlagában. A WHO adatai alapján a férfiak között a dohányzás és az alkohol jelenti az egészségkockázatok 48 százalékát, míg a harmadik helyen a magas vérnyomás messze lemaradva, 12,6 százalékkal következik. Több mint kétmillió ember tekinthető rendszeres vagy függő nikotínistának. A viselkedéssel kapcsolatos függőségek (evés, szex, szekták, játék, bevásárlás, internet stb.) nagyságrendjét, egyéni és társadalmi kárait megbecsülni egyelőre lehetetlen, viszont látjuk, hogy folyamatosan és bővítetten termelődnek újjá. Tömegesnek nevezhető a kábítószeres kipróbálása, és jelentős számú az aktuális használat is. A függő (elsősorban intravénás heroin- és amfetamin-) használók száma a becslések szerint 5000 körül lehet, a drogfogyasztással összefüggő halálozás az adatszolgáltatás alapján nagyjából 50 eset évente. (Nemzeti Drogmegelőzési Intézet).

A nappali ellátás a 18. életévüket betöltött, a szenvedélybetegség különböző szakaszában lévő, más-más motiváltságú, személyes bevonódás mértékét tekintve eltérő helyzetben lévő szenvedélybetegek, addiktív problémával küzdők megsegítésére irányul Elsősorban azokra a személyekre

- akiket szenvedélybetegségük miatt korábban fekvőbeteg-gyógyintézetben kezeltek, illetve rehabilitációs intézményben gondoztak,
- akik az absztinencia fenntartásában kérnek segítséget,

- akiknél már az addiktív probléma megjelent, de még nem kerestek fel egészségügyi szakellátást,
- még aktív szerhasználók, viselkedési addikcióban szenvedők.

A szenvedélybetegek nappali ellátása a szenvedélybeteg számára lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését.

A nappali ellátás keretén belül nyújtott szolgáltatások:

- a) Információszerzés, hivatalos ügyek intézésének segítése
- b) Munkavégzés lehetőségének szervezése
- c) Szabadidős, kulturális programok szervezése
- d) Speciális, önszorgó csoportok szervezése
- e) Életvitelre vonatkozó tanácsadás, életvezetés segítése
- f) Egészségügyi alapellátás, szakellátások igénybevételeinek szervezése
- g) Személyi tisztálkodás, személyes ruházat tisztítása Személyi tisztálkodás, személyes ruházat tisztítása
- h) Egyéni gondozási tervre épülő rehabilitációs foglalkozások pl.:

Szocioterápiás foglalkozások:

- munkaterápia
- foglalkozásterápiák (kreatív és művészeti terápiák, képzőművészeti terápiák, zeneterápia, biblioterápia, mozgásterápiák, színjátszástérápia, játékterápia, kombinált foglalkozásterápiák)
- szociális készségek tréningje (asszertív tréning, mindennapi élettevékenységek programjai)

Konzultáció, terápia:

- Konzultáció, egyéni, párterápia, családterápia
- Addiktológiai konzultáció
- Pszichoterápia
- Lelki beszélgetések (pasztorális munka)

Önszerveződő és terápiás csoportok:

- Szendélybetegek önszorgó csoportjai
- „Hogy vagy?” csoport
- „Game over” csoport
- spirituális csoport (lelki szükségletek kielégítése, lelkeszi munka)

i) Igény szerinti meleg étkeztetés biztosítása

Az intézmény az 50 férőhelyhez képest a magas ellátási igény miatt minden évben 50-nél több szenvedélybeteget lát el. Jelenleg várólistát vezetnek. A várakozók száma 22 fő.

A 2015. év folyamán 64 szenvedélybeteget látott el az intézmény. A gondozott szenvedélybetegek 60%-a férfi, 40%-a nő volt. A kliensek 62%-a 40-59 éves korosztályba tartozott, 32%-a a 18-39 éves korcsoportba. A 60 év felettiek korosztályából mindössze 6% vette igénybe a tavalyi évben a szolgáltatást. Az ellátásban részesülők döntő többsége alkoholproblémával küzd, valamint nagyobb számban fordul elő a dohányzás és a gyógyszer okozta mentális-és viselkedészavarok.

A szolgáltatást igénybevevő ellátottak iskolai végzettség szerinti megoszlása változatos képet mutat. Többségük rendelkezett legalább 8 általános iskolai végzettséggel. A kliensek több mint fele szerzett valamilyen középfokú szakképesítést, azonban felsőfokú végzettséggel egyikük sem rendelkezett. A szolgáltatást igénybevevők 28%-a él házastársi vagy élettársi kapcsolatban, döntő többségük (72%) azonban egyedülálló. Közülük legtöbben elváltak, vagy házastársuktól külön élnek, 4 fő özvegyen maradt. A kliensek 80%-a gazdaságilag inaktív. A fennmaradó 20% közül többen alkalmi munkát végeznek. Rendes munkaviszonnyal 1 fő rendelkezik. Egyidejűleg általában 6-8 fő dolgozik közfoglalkoztatásban. Gyermek ellátásához és gondozásához kapcsolódó támogatásban 7 fő részesül. A fennmaradó kliensek valamilyen, az önkormányzat által folyósított rendszeres pénzbeli ellátást

kapnak.

Az ellátottak egészségi állapotára a hanyatlás jellemző, ugyanis a szenvedélybetegség által okozott szervi elváltozások az ellátottak többségénél szív-érrendszeri, emésztőrendszeri károsodásokban mutatkoznak meg, de gyakori a különböző neurológiai, pszichiátriai kórképek együttes előfordulása is. A kliensek többsége lakhatásra alkalmas, legtöbbször saját tulajdonú lakásban él, családtagokkal, gyermekeikkel együtt, vagy szülői házban szülőkkel és egyéb hozzátartozókkal közösen, vagy teljesen egyedül. A kliensek közül 3 fő szívességi lakáshasználó, ápolási vagy gazdasági munkáért biztosítanak részükre lakhatást.

c) utcai szociális munka

A Hajdú Gondoskodó Szervező, Ellátó Nonprofit Kft. 2007. január 01-től nyújtja az utcai szociális munkát a volt Hajdúhadházi Kistérség 11 településén. Hajdúhadház Város Önkormányzata 2014. július 17-én feladat-ellátási szerződést kötött az utcai szolgálat biztosítására a nem állami fenntartóval.

A szolgáltatás keretében biztosított az utcán tartózkodó hajléktalan személy helyzetének, életkörülményeinek figyelemmel kísérése, szükség esetén ellátásának kezdeményezése, illetve az ellátás biztosításához kapcsolódó intézkedés megtétele.

A szolgáltatást 10 éve nyújtja a szervezet, így sikerült feltérképezniük a hajléktalan célcsoport előfordulási helyeit, szükségleteit, demográfiai adatait. Az ellátási területükön az utcai szociális munka, hiánypótló szolgáltatásként jelent meg. **A Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központon kívül jelenleg sincs másik hajléktalanokat ellátó intézmény, szolgáltatás a Hajdúhadházi Kistérségben** (Bocskai kert, Fülöp, Hajdúhadház, Hajdúsámson, Nyíradony, Nyíracsad, Nyírábrány, Nyírmártonfalva, Téglás, Újléta, Vámospércs.).

A vidéki hajléktalanság speciális terület. Teljesen más jellemzőkkel, problémákkal jelentkezik és ebből adódóan más eszközöket, módszereket igényel a kezelése. Néhány specialitás:

- Az ügyfelek elsősorban a külterületeken, az **elhagyott tanyavilágban, a városok peremterületein**, ill. a központok parkjában találhatók.
- Az **ügyfelek egymástól elszigetelten élnek, a leggyakrabban egyedül**, ritkán párban. Hajléktalan csoportos együttélés nincs a területünkön. Jellemző, hogy a családi háttér rendezetlen, nincsenek kapcsolataik.
- Az ellátási területen a Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft. utcai szolgálatán kívül **nincs másik hajléktalanokat ellátó szolgálat** vagy intézmény.
- Az ügyfelek 90 %-a szenvedélybeteg. Egészségi állapotukra jellemző, hogy többségüknek van valamilyen krónikus betegsége, ugyanakkor nem veszik igénybe az egészségügyi ellátást.
- A vidéken élő hajléktalanok bizalmatlanok a megyeszékhelyen lévő intézményi ellátásokkal szemben.

Jellemző, hogy a kistépüléseken sokáig működnek a szívességi viszonyok, de egy idő után ezek is elhalnak. Egy ideig tartja a közösség a hajléktalant, de ha már túl sok idő telt el, akkor inkább elmegy a településről. Ilyenkor már nincs alternatívája többé a közösségben. A kapcsolati tőke kihasználásával már nem marad más, csak az utca. A hajléktalanság nagyon sok olvasatban a mindennek az elvesztéséről szól. A kapcsolatok elvesztéséről, hogy elveszíti a barátait, ismerőseit. Nem tud sehová sem fordulni. Ez olyan lelki folyamat, ami önmagát erősíti. Gyakran a szegény elviselése, a szívességek kérése helyett már maga a hajléktalan választja az egyedüllétet, az utcát, a magányt. Ezután már rendszerint csak a küzdelem feladása marad. A hajléktalanság első időszakában jellemző, hogy elbújnak, mert szégyellik a helyzetüket. Amikor már utcára kerülnek, az már általában a mélypont. Minél gyorsabban tudunk segíteni, annál nagyobb az esélye, hogy reintegrálni tudjuk a társadalomba, illetve a munka világába.

Az ellátási területen lévő településekre jellemző, hogy gazdagok tanyákban, külterületekben. Elsősorban ezeken a részekén keresnek menedéket a vidéken élő hajléktalanok. Gyakran szerszámtartó fészerekben, melléképületekben, gazdasági helyiségekben, nyílászáró nélküli, romos építményekben húzzák meg magukat. Az építmények többsége az időjárás viszontagságai (szél, csapadék) ellen védelmet nyújtanak, de fűtésre alkalmatlanok. A kistérség nagyobb településein az is jellemző, hogy rövid időre befogadják a hajléktalan személyeket (szívésségi befogadott) és munkájukért cserébe szállást és ételt kapnak. A szállás általában komfort nélküli, a legtöbb esetben valamilyen melléképület (tároló, kazánház, pince, garázs). Sokszor a végzett munka értéke nincs arányban a kapott „juttatással”.

A célcsoport általános meghatározása:

- hajléktalanok, akik az éjszakáikat közterületen, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiségben töltik,
- hajléktalanság veszélyében élők, (már van hajléktalan karrierjük, jelenlegi szállás lehetőségük ideiglenes, esetleg albérletben lakók, szívésségi befogadottak, lakásfoglalók).

A hajléktalanok szociális jellemzői:

- Mentális és fizikai teljesítő képessége csökken, korábbi életmódja megváltozik, magát elhanyagolja, csak a hozzá hasonló helyzetben lévőkkel érzi jól magát.
- Nehezen tud koncentrálni, felelőtlenül gondolkodik, megszűnik a felelősségtudata.
- Döntésképtelenné, határozatlanná, meggondolatlaná válik.
- Nem képes elhárítani a rossz környezeti hatásokat, befolyásokat.
- Konfliktusait nem tudja megoldani.
- Indulatait nem tudja kontroll alatt tartani. Érzelmileg megterhelő helyzetet nem tudja józanul elviselni. A felmerülő nehéz problémákat nem tudja tárgyilagosan értelmezni, kezelni.
- Érzelmi élete elsivárosodik.
- Teljesen lepusztul egzisztenciálisan. Elveszti anyagi javait, munkaképességét, egészségét, fontos kapcsolatait, belső erejét, reményét, hogy saját sorsát alakítani tudja, hogy felelősséget tudjon vállalni magáért és a rábízottakért.
- Az egzisztenciális lepusztulás, az önsors rontó életmód a teljesítőképeség csökkenése miatti munkanélküliséget, sokféle betegséget, leszázalékolást, éhezést, a nyomort, az utcai életet, lakhatási problémákat, teljes elszegényedést jelent.
- Szűkebb és tágabb környezetében súlyos kapcsolati zavar alakul ki, melynek következménye az elszigetelődés.
- A hajléktalanok egy része (többsége) szenvedélybetegséggel küzd. A fogyasztó figyelme, tudata erősen beszűkül az anyag megszerzésére, alkalmazására, a hatás észlelésére és a fogyasztás miatt felmerülő problémák elhárítására.

A társadalmi-demográfiai adatok közül a következő karakterisztikus jellemzőket emelhetjük ki:

- A hajléktalanok többsége férfi.
- A hajléktalanok többsége a középkorosztályba tartozik.
- Jellemző az alacsony iskolai végzettség, esetleg piacképtelen szakképzettség.
- Jellemző a párkapcsolat hiánya. Döntő többségben családi állapotuk elvált vagy egyedül élő státuszú.
- A természetes támasz hiányzik, sérült.
- A szociális kapcsolatok beszűkülnek, megszűnnek.
- Érdekérvényesítési lehetőségek leépülnek.
- Megélhetési problémákkal küzdenek, kevés a jövedelmük.
- Döntő többségüknek nincs munkahelye.
- Egzisztenciavesztés, szegénység.
- Egészségi állapotukra jellemző a krónikus betegségek korai és súlyosabb megjelenése, illetve a gyakori alkoholprobléma és a társult pszichiátriai kórkép.

- Munkaképesség csökkenése.

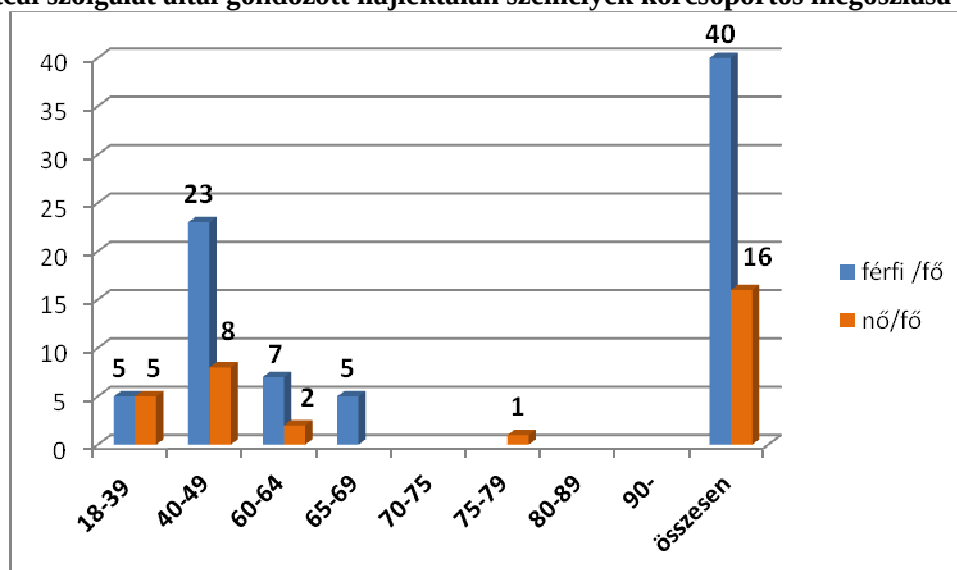
A fent említett tényezőkön kívül fontos szem előtt tartanunk azokat a lelki-pszichés tényezőket, amelyeken keresztül megy a hajléktalanná váló személy. A hajléktalanság a társadalomból való kiilleszkedési folyamat eredménye, amely elég hosszú és fájdalmas folyamat. A folyamat általában a munkahely elvesztésével kezdődik. A munkanélkülivé válás és a sikertelen munkahely keresési próbálkozások súlyos stresszt jelentenek, melyek megterhelik a kapcsolati hálót is. A környezet nem képes tartós támaszt nyújtani. A stressz szorongást kelt, amit mindenképpen csökkenteni kell. A különböző stressz-oldási mechanizmusok (alkohol, agresszió kiélése) újabb problémákat jelentenek. Képtelenek eddigi családi és más szerepeiket ellátni, erősen megterhelődik a családtagok teherbíró képessége, amely a család felbomlásához vezet. A személy magányossá válik. Átmenetileg segíthetnek a barátok és ismerősök. Ennek a helyzetnek a legjellemzőbb vonása a szélsőséges bizonytalanság. A túlélés jelenti a központi kérdést, amely sajátos életformát diktál. Gátlás alá helyeződnek az érett felnőtt életformát megalapozó személyiségvonások és készségek. Leépül az önérték, ugyanis a túlélés érdekében olyan tevékenységet is el kell végezni, mint például a kukázás, koldulás. A folyamat végpontja, amikor a magára maradt ember megjelenik a hajléktalan ellátó rendszer valamelyik szolgáltatásánál.

A hajléktalan pszichés státuszára személyekre jellemző:

- Csökkent önbecsülés, önértékelés, én – vesztes
- Bizalomvesztés, biztonságérzet elvesztése.
- Krónikus stressz.
- Izoláció.
- Inger depriváció.
- Teljesen új viselkedési stratégia, konfliktuskezelési mód alakul ki.
- Leépülnek a készségek, képességek.
- Kirekesztődés, kiszolgáltatottság, peremhelyzet megélése.
- Deviancia, anómiás állapot.
- Visszahúzódo viselkedés, eltávolodás a társadalmi értékektől és normáktól.
- Előítéletek, negatív attitűdök, elítélő vélemények, önhibás szemlélet, stigmatizáció megélése.

A Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ az utcai szolgálat által jelenleg 56 hajléktalan személyt gondoz, ebből 23 fő Hajdúhadházon él. Az ellátottak döntő többsége 40 fő (71%) férfi, 16 fő (29%) nő.

Az utcai szolgálat által gondozott hajléktalan személyek korcsoportos megoszlása (2016.)

Az életkori megoszlást tekintve a hajléktalanok többsége (55%) 40-59 éves, 16%-uk 60-64 éves, 18 %-uk 18-39 éves és 11%-uk 65 év feletti. Iskolai végzettség tekintetében a befejezett 8 általános iskola a jellemző, de néhányan az általános iskolai tanulmányokat sem fejezték be. Az ellátottak 19,6%-a rendelkezik valamilyen szakképzettséggel (szakmunkásképző), viszont a szakképzettségükre jellemző, hogy nem piacképes.

A legtöbb ellátott egyedül él (elvált, özvegy, nőtlen). A kliensek 10%-a aktív gazdaságilag, főként alkalmi és idénymunkákból élnek. Többen semmilyen jövedelemmel nem rendelkeznek.

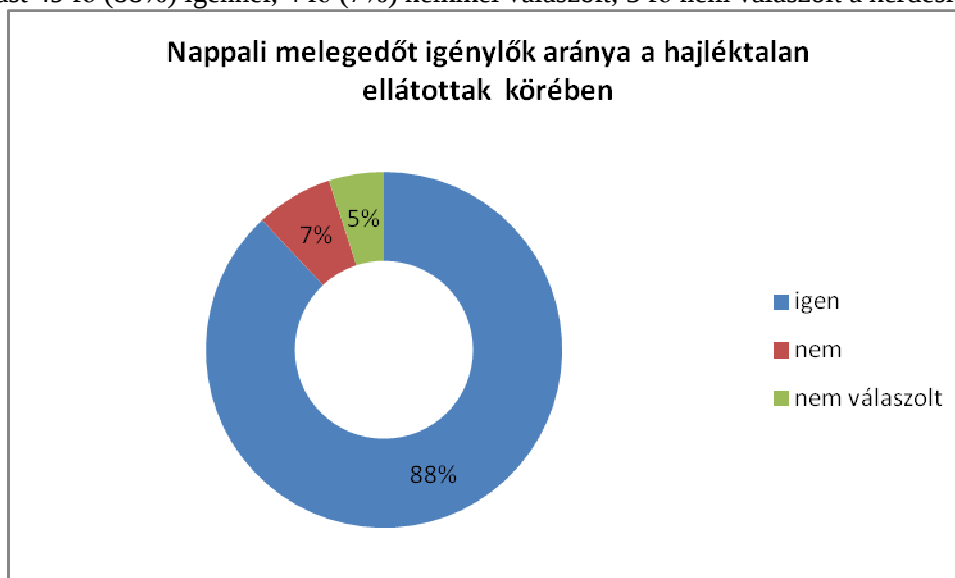
Az ellátottak többsége rendkívül rossz egészségi állapotban van. Gyakoriak a daganatos megbetegedések, szív-érrendszeri, belgyógyászati, mozgásszervi elváltozások, illetve ezek halmozott megjelenése. A kliensek többsége alkoholfüggő.

A gondozott hajléktalan személyek többsége szívességi befogadott, többségük a külterületeken szerszámtartó bódékban, fatárolókban, elhagyott tanyák romos istállóiban, a települések peremterületén nyílászáró nélküli épületekben, összetákolt viskókban, bódékban, kiégett épületekben tartózkodik.

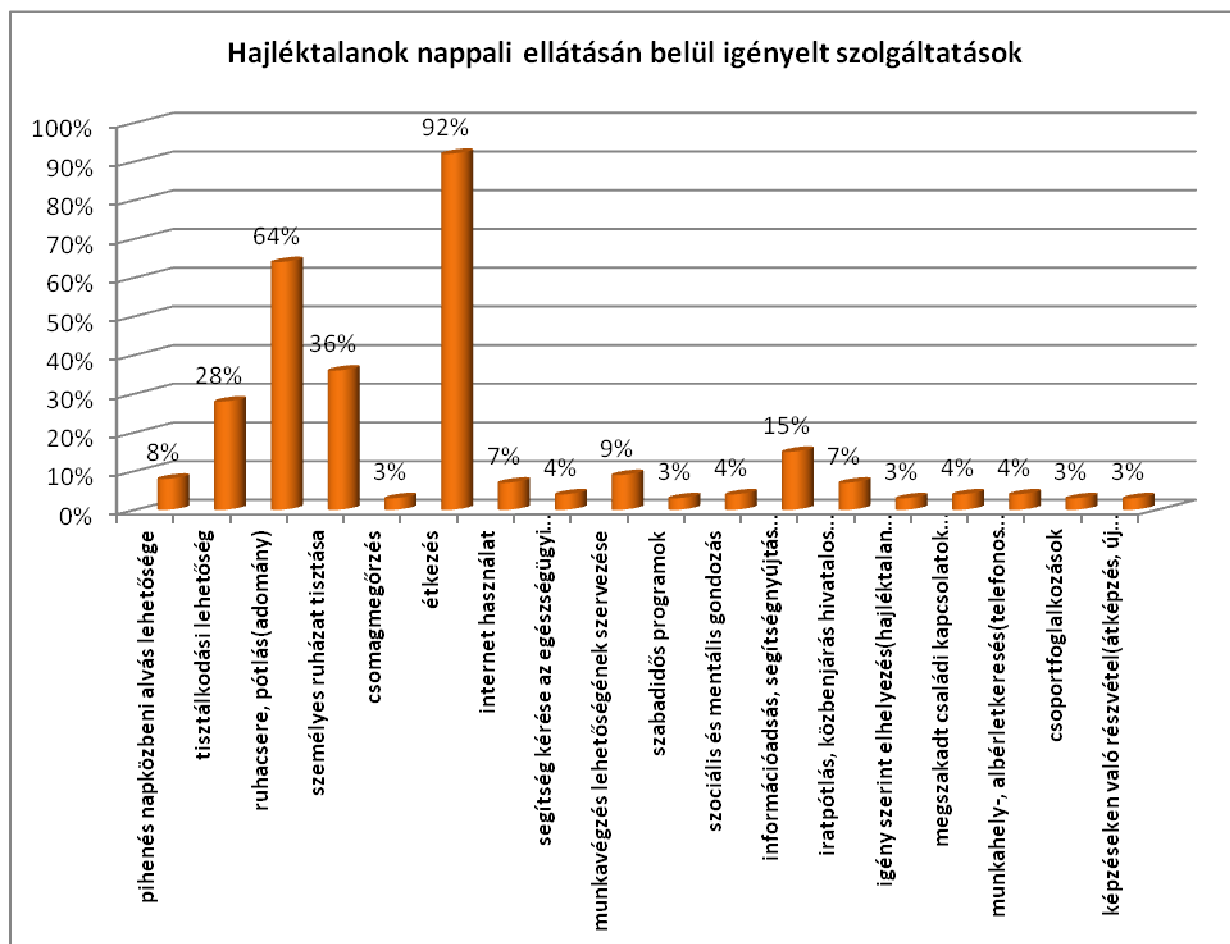
Az utcai szolgálat tevékenységét szoros együttműködésben végzi a regionális diszpécsterszolgálattal. A régiós diszpécsterszolgálati feladatokat Nyíregyházán a Periféria Egyesület látja el. Az utcai szolgálat 2010-ben együttműködési megállapodást kötött velük.

A Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft. 2016. január és február hónapban szükségletfelmérést végzett az általa ellátott hajléktalan személyek körében. A felmérés elsősorban a hajléktalanok igényeit, szükségleteit kívánta felmérni. A 16 kérdésből álló kérdőívet az 56 hajléktalan személy közül 3 fő nem kívánta kitölteni. A kitöltött 53 kérdőív közül 3-t a kérdező szakember töltött ki a hajléktalan személyek válasza alapján, mivel ők írástudatlanok.

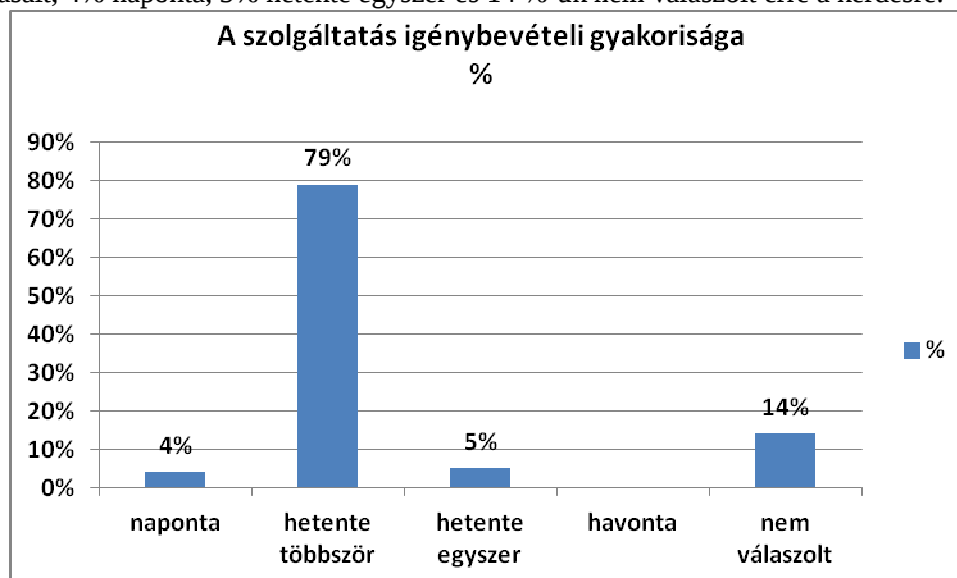
Arra a kérdésre, hogy ha lenne nappali melegedő (hajléktalanok nappali ellátása) igénybe venné-e a szolgáltatást 49 fő (88%) igennel, 4 fő (7%) nemmel válaszolt, 3 fő nem válaszolt a kérdésre.

A hajléktalanok nappali ellátásán belül nyújtott szolgáltatások közül a legnagyobb arányban az étkeztetést (92%); a ruhacserét, pótlást (64%); személyes ruházat tisztítása (36%) vennék igénybe a megkérdezett hajléktalan személyek.

A szolgáltatás igénybevételi gyakoriságára vonatkozó kérdésre a válaszadó hajléktalanok 79%-a válaszolta azt, hogy hetente többször venné igénybe a hajléktalanok nappali ellátásának a szolgáltatásait, 4% naponta, 5% hetente egyszer és 14 %-uk nem válaszolt erre a kérdésre.

A fentiekből látható, hogy szükséges kiépíteni az utcai szolgálat háttérintézményeként a hajléktalanok nappali ellátását, amely szolgáltatásai útján, ki tudná elégíteni a hajléktalan személyek magasabb szükségleteit is.

d) fogyatékos személyek nappali ellátása

A fogyatékos személyek nappali ellátását 2011. február 01-től Hajdúhadházon a Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft. látja el. Működési területük kiterjed a volt Hajdúhadházi Kistérség 11 településére. Hajdúhadház Város Önkormányzata 2014. július 17-én feladat-ellátási szerződést kötött a fogyatékos személyek nappali ellátására a nem állami fenntartóval. A férőhelyek száma 24.

A szolgáltatás a 18. életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését. Az intézmény az ellátotti kör speciális szükségleteihez igazodó, a szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő, napi életritmust biztosító szolgáltatást nyújt. A programjai során törekednek a fogyatékos személy esélyegyenlőségének biztosítására, a társadalmi életben való aktív részvételhez szükséges képességeik fejlesztésére.

A nappali ellátás keretén belül nyújtott szolgáltatások:

- a) Információszerzés, hivatalos ügyek intézésének segítése
- b) Munkavégzés lehetőségének szervezése
- c) Szabadidős, kulturális programok szervezése
- d) Speciális, önszervező csoportok szervezése
- e) Életvitelre vonatkozó tanácsadás, életvezetés segítése
- f) Egészségügyi alapellátás, szakellátások igénybevételeinek szervezése
- g) Személyi tisztálkodás, személyes ruházat tisztítása Személyi tisztálkodás, személyes ruházat tisztítása
- h) Egyéni gondozási tervre épülő gyógypedagógiai foglalkozások
- i) Rehabilitációs foglalkozások pl.:

Szocioterápiás foglalkozások:

- munkaterápia
- foglalkozásterápiák (kreatív és művészeti terápiák, képzőművészeti terápiák, zeneterápia, biblioterápia, mozgásterápiák, színjátszástérápia, játékkerápia, kombinált foglalkozásterápiák)
- szociális készségek tréningje (asszertív tréning, mindennapi élettevékenységek programjai)

j) gyógytorna

k) Igény szerinti meleg étkeztetés biztosítása

2015. évben 37 fogyatékos személyt látott el az intézmény. Az ellátást igénybevevők 64%-a nő, 36%-a férfi volt. Az életkori megoszlásra jellemző, hogy a szolgáltatást igénybe vevők 21%-a a 18-39 éves korosztályba tartozik, az ellátottak 25%-a 40-59 éves, 60 éves kor feletti a kliensek 54%-a. Az iskolai végzettséget tekintve a szolgáltatást igénybevevők mintegy fele 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezik, többen „kisebítő”, illetve eltérő tantervű speciális iskolában fejezték be az általános iskolai tanulmányokat. A kliensek másik fele rendelkezik valamilyen középfokú szakképesítéssel, illetve 1 főnek főiskolai végzettsége van.

A szolgáltatást igénybevevők 61%-a házas társi vagy élettársi kapcsolatban él, 7%-a elvált, 3,5 %-a özvegy, 28,5 %-a pedig hajadon/nőtlen.

A kliensek 90%-a gazdaságilag inaktív, a fogyatékoságnak megfelelően valamilyen pénzbeli szociális vagy nyugdíjszerű ellátásban részesülnek. A fennmaradó 10% időnként alkalmi munkát, megváltozott munkaképességű foglalkoztatás keretében végzett munkát vállal.

Az ellátottak többségének egészségi állapotára leginkább a mozgásszervi eredetű megbetegedések és elváltozások okozta panaszok fordulnak elő. Ezen kívül előfordul a mentális sérülés, a látás és hallás szerveinek megbetegedése. Gyakoriak a klienseknél a társult kardiovaszkuláris betegségek is.

A szolgáltatást igénybevevők fogyatékoság jellege szerinti megoszlását tekintve 11%-uk látássérült, 4%-uk hallássérült, 32%-uk mentálisan retardált és 75%-uk mozgássérült. A kliensek közel egyharmadánál halmozottan fordul elő fogyatékoság.

A kliensek mindegyike saját tulajdonú lakásban él legtöbbször a szülői házban szülőkkel és egyéb hozzátartozókkal közösen.

2015. évben nem volt ellátásra várakozó, a szolgáltatást kérelmezők részére a kérelem érkezését követően általában 1 héten belül tudta az intézmény biztosítani az ellátást.

e) pszichiátriai betegek nappali ellátása

A pszichiátriai betegek nappali ellátását Hajdúhadházon 2012. január 01-től a Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft. látja el. Működési területük kiterjed a volt Hajdúhadházi Kistérség településeire. Hajdúhadház Város Önkormányzata 2014. július 17-én feladat-ellátási szerződést kötött a pszichiátriai betegek nappali ellátására a nem állami fenntartóval. A férőhelyek száma 50.

A pszichiátriai betegek nappali ellátása a tizennyolcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegeknek, a saját otthonukban élő pszichés problémákkal küzdőknek, valamint hozzátartozóiknak, illetve krízisben lévő személyeknek biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését.

A nappali intézményben biztosítottak a személyi és tárgyi feltételek ahhoz, hogy az igénybevevők számára a koruk és egészségi állapotuknak megfelelő szolgáltatásban részesüljenek. A rendszeres találkozások, a szervezett programokon való részvétel erősíti a társas kapcsolatokat. Fontos cél, hogy az ellátásban részesülő pszichiátriai betegek integrált és teljes jogú tagjai maradjanak a társadalomnak, illetve reintegrálódjanak a közösségbe.

A nappali ellátás keretén belül nyújtott szolgáltatások:

- i) Információs szolgáltatás, hivatalos ügyek intézésének segítése
- j) Munkavégzés lehetőségének szervezése
- k) Szabadidős, kulturális programok szervezése
- l) Speciális, önszorgató csoportok szervezése
- m) Életvitelre vonatkozó tanácsadás, életvezetés segítése
- n) Egészségügyi alapellátás, szakellátások igénybevételeinek szervezése
- o) Személyi tisztálkodás, személyes ruházat tisztítása Személyi tisztálkodás, személyes ruházat tisztítása
- p) Egyéni gondozási tervre épülő rehabilitációs foglalkozások pl.:

Szocioterápiás foglalkozások:

- munkaterápia
- foglalkozásterápiák (kreatív és művészeti terápiák, képzőművészeti terápiák, zeneterápia, biblioterápia, mozgásterápiák, színjátszástérápia, játéktérápia, kombinált foglalkozásterápiák)
- szociális készségek tréningje (asszertív tréning, mindennapi élettevékenységek programjai)

Konzultáció, terápia:

- Konzultáció, egyéni, párterápia, családterápia
- Pszichoterápia
- Lelki beszélgetések (pasztorális munka)

Önszerveződő és terápiás csoportok:

- „Hogy vagy?” csoport
- „spirituális csoport (lelki szükségletek kielégítése, lelkesítő munka)

- i) Igény szerinti meleg étkeztetés biztosítása

2015. évben 74 pszichiátriai beteget látott el az intézmény. Az igénybe vevők döntő többsége (82%) nő. Az életkori megoszlásra jellemző, hogy a szolgáltatást igénybe vevők 36%-a a 40-59 éves

korosztályba tartozik, az ellátottak 22%-a 18-39 éves, 60 éves kor feletti a kliensek 42%-a. A szolgáltatást igénybevevő ellátottak iskolai végzettség szerinti megoszlását tekintve elmondható, hogy legalább 8 általános iskolai végzettséggel mindegyikük rendelkezik. A kliensek 78%-a rendelkezik valamilyen középfokú szakképesítéssel, és 8%-uk felsőfokú végzettséget is szerzett. A szolgáltatást igénybevevők családi állapotát tekintve 40%-a házastársi kapcsolatban él, a fennmaradó 60% egyedülálló. Közülük legtöbben elváltak, vagy házastársuktól külön élnek, 10 fő özvegy.

A kliensek 30%-a aktív gazdasági szempontból. Legtöbben alkalmi munkát végeznek, két fő gazdálkodó, hivatalos munkaviszonnyal öten rendelkeznek, megváltozott munkaképességű foglalkoztatásban ketten vesznek részt, illetve többen időszakosan közfoglalkoztatásban dolgoznak. A gazdaságilag inaktív kliensek (70%) közül gyermek ellátásához és gondozásához kapcsolódó támogatásban 8 fő részesül. Nyugdíjban vagy nyugdíjszerű ellátásban a kliensek mintegy fele részesül, a fennmaradó kliensek önkormányzat által folyósított rendszeres pénzbeli ellátást kap.

Az ellátottak többségének egészségi állapota a pszichiátriai kórkép súlyosságától függ. A leggyakoribb pszichiátriai betegségek az ellátotti körben többen a depresszió, az alkalmazkodási zavarok, a hangulatzavarok, a bipoláris zavar és a skizofrénia. Előfordul, több kórkép együttes megjelenése is. A pszichiátriai megbetegedéssel együtt járó általános gyenge egészségi állapot mellett a kliensek többségénél megjelenik valamilyen szerv betegsége is, ilyenek például a mozgásszervi, ízületi megbetegedés, a látásromlás, különböző neurológiai elváltozások, szív-érrendszeri megbetegedés.

A kliensek mindegyike lakhatásra alkalmas, legtöbbször saját tulajdonú lakásban él, családtagokkal, gyermekeikkel együtt, vagy szülői házban szülőkkel és egyéb hozzátartozókkal közösen. 1 fő szívességi lakáshasználó.

A pszichiátriai megbetegedéssel együtt járó általános gyenge egészségi állapot mellett a kliensek többségénél megjelenik valamilyen szervi károsodás hazánk népegészségügyi mutatóit alátámasztva. Gyakoriak a mozgásszervi és ízületi megbetegedések, a cukorbetegség, a szív-érrendszeri megbetegedések és a neurológiai elváltozások.

2015. évben nem volt ellátásra várakozó, a szolgáltatást kérelmezők részére a kérelem érkezését követően általában 1 héten belül tudta az intézmény biztosítani az ellátást.

f) közösségi pszichiátriai ellátás

A pszichiátriai betegek közösségi ellátását 2012. január 01-től Hajdúhadházon, illetve a volt Hajdúhadházi Kistérség további tíz településén a Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft. látja el. Hajdúhadház Város Önkormányzata 2014. július 17-én feladat-ellátási szerződést kötött a pszichiátriai betegek közösségi ellátására a Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft.-vel.

A befogadott feladatmutató: 50.

A közösségi ellátás a Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ Hajdúhadház, Széchenyi utca 18/B. sz. alatti székhelyén működik. A személyi feltételek a Szakmai rendelet 2. számú melléklete alapján biztosítottak. A feladatokat 2 fő közösségi gondozó és 1 fő közösségi koordinátor látja el.

Az intézményi tapasztalatok azt mutatták, hogy a kórházi kezelés után a pszichiátriai betegek visszailleszkedése a környezetükbe korábban nem volt megoldott. A pszichiátriai betegségek krónikusak, ezért a felépülés belőlük illetve az állapot stabilizálása hosszú időt vesz igénybe, amelyhez a család nem, vagy csak kevés segítséget tud adni. A pszichiátriai kórházak akut ellátást nyújtanak, amelyek a személyi és tárgyi feltételek hiánya és a túlsúlyfokosságuk miatt nem alkalmasak közösségi ellátás megvalósítására. Ezért vált fontos feladattá, hogy a betegek otthonukban kapjanak pszichoszociális ellátást speciálisan képzett szociális szakemberek közreműködésével. A Nyugat-Európai és amerikai közösségi pszichiátriai ellátási modellek tapasztalatai kiemelik a valódi életközösségek szervezésének szükségességét a betegek számára, ahol korlátaikkal és

fogyatékoságaikkal együtt aktív részt vevőkké tudnak válni saját életvezetésükben. Ez lenne a valódi közösségi pszichiátria.

A közösségi pszichiátriai ellátás célcsoportja elsősorban az otthonukban élő, intenzív támogatást igénylő, nem veszélyeztető állapotú, pszichiátriai betegek, akik pszichiátriai kezelésben részesülnek, betegségük ambuláns szakorvosi ellátás mellett egyensúlyban tartható és az alábbi BNO kód valamelyikével rendelkeznek:

BNO 10 kódkönyv F 00-09 vagy 20-99 diagnóziskódba tartozó ellátott, valamint a BNO 10 kódkönyv F 20-29 vagy 31-33 diagnóziskódba tartozó pszichiátriai betegek, akik életvitelükben valamint szociális helyzetük javításában igényelnek segítséget és a szükségleteiknek megfelelő életvitelük, rehabilitációjuk és szociális biztonságuk csak intenzív közösségi ellátással optimalizálható.

A közösségi ellátás célja a pszichiátriai beteg családban, lakókörnyezetben való megtartása, valamint a betegségből adódó károsodás, pszicho-szociális fogyatékoságok okozta hátrányok leküzdése annak érdekében, hogy a pszichiátriai betegek a számukra lehetséges legteljesebb mértékben részt vehessenek a közösség életében. A közösségi ellátásban dolgozó szakemberek a felépülést igyekeznek elősegíteni a pszicho-szociális rehabilitáció eszköztárával: az érintettek megküzdési képességének erősítésével, önszorgító aktivitásuk ösztönzésével, felelősség érzetük ébrentartásával, készségfejlesztéssel, személyes szabadságuk tiszteletben tartásával, az erőforrások felkutatásával, a segítő intézmények közötti együttműködés serkentésével.

A pszichiátriai betegek részére a közösségi alapellátás keretében biztosítani kell:

- a) a lakókörnyezetben történő segítségnyújtást az önálló életvitel fenntartásában,
- b) a meglévő képességek megtartását, illetve fejlesztését,
- c) a háziorvossal és a kezelőorvossal való kapcsolattartás révén a szolgáltatást igénybe vevő állapotának folyamatos figyelemmel kísérését,
- d) a pszichoszociális rehabilitációt, a szociális és mentális gondozást,
- e) az orvosi vagy egyéb terápiás kezelésen, szolgáltatásban, szűrővizsgálaton való részvétel ösztönzését és figyelemmel kísérését,
- f) megkereső programok szervezését az ellátásra szoruló személyek elérése érdekében.

2015. évben 74 pszichiátriai beteget látott el az intézmény. Az igénybe vevők többsége (68%) nő. Az életkori megoszlásra jellemző, hogy a szolgáltatást igénybe vevők többsége 40-59 éves korosztályba tartozik (56%), az ellátottak 8%-a 18-39 éves, 60 éves kor feletti a kliensek 36%-a.

A szolgáltatást igénybevevő ellátottak iskolai végzettség szerinti megoszlása változatos képet mutat. Legalább 8 általános iskolai végzettséggel mindegyikük rendelkezik. A kliensek 83%-a rendelkezik valamilyen középfokú szakképesítéssel, és néhányan felsőfokú végzettséget is szereztek.

A szolgáltatást igénybevevők családi állapotát tekintve közel fele él házastársi vagy élettársi kapcsolatban, a többiek egyedül élnek, vagy egyedülállóként a szülőkkel. Közülük legtöbben elváltak.

A kliensek 27%-a aktív gazdasági szempontból. Legtöbben alkalmi munkát végeznek, illetve 2-3 hónapig tartó közfoglalkoztatásban vesznek részt. A gazdaságilag inaktív kliensek (73%) Az inaktív kliensek közül nyugdíjban vagy nyugdíjszerű ellátásban a kliensek majdnem fele részesül, a fennmaradó kliensek az önkormányzat által folyósított rendszeres pénzbeli ellátást kapnak.

Az ellátottak többségének egészségi állapota a pszichiátriai kórkép súlyosságától függ. A leggyakoribb pszichiátriai betegségek az ellátotti körben többen a skizofrénia, a depresszió, az alkalmazkodási zavarok, a hangulatzavarok, a bipoláris zavar. Gyakori a több kórkép együttes megjelenése is. A pszichiátriai megbetegedéssel együtt járó általános gyenge egészségi állapot mellett a kliensek többségénél megjelenik valamilyen szerv betegsége is, ilyenek például a mozgásszervi, ízületi megbetegedés, a látásromlás, különböző neurológiai elváltozások, szív-érrendszeri megbetegedés.

A kliensek mindegyike lakhatásra alkalmas, legtöbbször saját tulajdonú lakásban él, családtagokkal, gyermekeikkel együtt, vagy szülői házban szülőkkel és egyéb hozzátartozókkal közösen.

A szolgáltatás szakmai mutatóit tekintve 2015. évben az ellátásban részesülő pszichiátriai betegek 23%-át sikerült a munkaügyi központban álláskeresőként regisztráltatni a gondozásuk ideje alatt. A gondozás alatt minden ellátott kapcsolatba került valamilyen szociális, egészségügyi, foglalkoztatási szolgáltatás valamelyikével és igénybe vette azt. Az intézményi jogviszony időtartama alatt a kliensek 88%-ánál javult az önellátási képesség, és a kapcsolatrendszer.

Az intézmény speciális szolgáltatásokat is szervezett a közösségi ellátásban résztvevők számára, amelyek igénybevétele önkéntes és ingyenes volt. Ilyen szolgáltatások pl. önismereti csoport, képzések (pl. rongyszőnyegkészítés elsajátítása elméleti és gyakorlati órákon keresztül), kommunikációs tréning, munkaerő-piaci ismeretek (önéletrajz, motivációs levél) átadása, felhasználó szintű számítógép ismeret oktatása. Elmondható, hogy a gondozási időszakban nőtt a munkajövedelemmel rendelkező napok száma az ellátottak életében. A kliensek többségét sikerült valamilyen képzésbe, tréningbe, közfoglalkoztatási programba bevonni. A kliensek hozzátartozói számára önsegítő hozzátartozói csoportot szervezett az intézmény, valamint igénybe vehették az intézmény pszichológiai tanácsadás szolgáltatását is.

2015. évben nem volt ellátásra várakozó, a szolgáltatást kérelmezők részére a kérelem érkezését követően általában 1 héten belül tudta az intézmény biztosítani az ellátást.

V. A szolgáltatások működtetésének finanszírozása

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban Szocvtv.) 125. §-a alapján a települési önkormányzat által megállapított és folyósított pénzbeli és természetben nyújtott ellátások kiadásaihoz, továbbá a közcélú foglalkoztatás költségeihez, valamint a helyi önkormányzatok, illetve társulásaik által fenntartott szociális szolgáltatók és intézmények működési költségeihez az állam - a központi költségvetési törvényben foglaltak szerint a központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatással és kötött felhasználású foglalkoztatási támogatással járul hozzá.

A Szocvtv. 126. §-a alapján az állandó lakosok után járó központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatás tartalmazza a települési önkormányzatok által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások kiadásaihoz, valamint az éves költségvetési törvényben meghatározott szociális szolgáltatások működtetési költségeihez történő állami hozzájárulást.

A Szocvtv. 127. § (1) bekezdése alapján a szociális szolgáltatások után járó központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatások tartalmazzák az egyes szociális szolgáltatások működtetési költségeihez történő állami hozzájárulást.

5.1. Pénzbeli és természetbeni ellátások fedezete

Hajdúhadház Város Önkormányzata által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások kiadásaihoz az állam 2015. évben 206.475.834,- Ft összegű támogatást biztosított. A pénzbeli és természetbeni ellátásokhoz 2015. évben 206.475.834,- Ft összegű kiadás kapcsolódott.

Hajdúhadház Város Önkormányzata által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások kiadásaihoz az állam 2016. évben 88.110.000,- Ft összegű támogatást biztosít. Hajdúhadház Város Önkormányzata elfogadott 2016. évi költségvetése alapján a pénzbeli és természetbeni ellátásokhoz 2016. évben 88.110.000,- Ft összegű kiadás kapcsolódik.

5.2. Személyes gondoskodást nyújtó ellátások fedezete

Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ (Hajdúhadházi székhely)

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Intézményfenntartó Társulás fenntartásában működő Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ Hajdúhadházi székhelyén nyújtott ellátások pénzügyi fedezetét 2015. évben 82.291.000,- Ft összegű bevétel biztosította. A bevétel 49.708.840,- Ft összegű állami támogatásból, 15.732.160,- Ft összegű önkormányzati kiegészítésből és 16.850.000,- Ft összegű térítési díj befizetésekből tevődött össze. A bevételhez 2015. évben 82.291.000,- Ft összegű kiadás tartozott.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ Hajdúhadházi székhelyén nyújtott ellátások pénzügyi fedezetét a 2016. évi költségvetés alapján 85.037.000,- Ft összegű bevétel biztosítja. A bevétel 59.840.280,- Ft összegű állami támogatásból, 1.429.720,- Ft összegű önkormányzati kiegészítésből, 23.083.000,- Ft összegű térítési díj befizetésekből és 684.000, Ft összegű költségvetési maradványból tevődik össze.

A bevételhez az elfogadott 2016. évi költségvetés alapján 85.037.000,- Ft összegű kiadás kapcsolódik.

Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Területi Irodája és a Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás fenntartásában működtetett **Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Területi Irodája** által nyújtott szolgáltatások pénzügyi fedezetét 2015. évben 65.348.090,- Ft összegű bevétel biztosította, melyből 18.946.090,- Ft állami támogatás és 46.402.000,- Ft volt az önkormányzati kiegészítés.

A bevételhez 2015. évben 65.348.090,- Ft összegű kiadás kapcsolódott.

A Hajdúhadház Város Önkormányzata fenntartásában működő **Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ** bevétele az elfogadott 2016. évi költségvetés alapján összesen 56.180.000,- Ft, melyből 17.100.000,- Ft az állami támogatás és 39.080.000,- Ft az önkormányzati kiegészítés.

A bevételhez az elfogadott 2016. évi költségvetés alapján 56.180.000,- Ft összegű kiadás kapcsolódik.

VI. A korábbi koncepció megalkotása óta elért eredmények

Az elmúlt évek intézményi/infrastrukturális beruházásai érintették az általános iskolákat, az egészségügyi intézmények bővültek és korszerűsödtek, a szociális és gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmények is megújultak.

Hajdúhadház Város Önkormányzata az „ÉAOP-5.1.1/D-12-2013-0017. számú” projekt keretében **Szociális Irodát hozott létre**, mely akadálymentesített és az ügyfelek számára könnyen megközelíthető épületben 2014. október 1-je óta biztosított a feladatellátás.

A **Hajdúhadházi Mikrotérsegi Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat Területi Irodája** 2012. első félévben a Hajdúhadház, Kazinczy utca 8. szám alatti épületben működött. Nagy változás volt és új lendületet adott valamennyi szakember számára, amikor a Területi Iroda a Hajdúhadház, Béke u. 54/b. szám alatti felújított és átalakított, akadálymentesített épületben folytathatta a feladatellátást.

A **Hajdúhadházi Mikrotérsegi Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat** a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala a 2013. június 18. napján kelt és 2013. június 26-án jogerőre emelkedett HBC/01/01190-2/2013. számú határozata alapján a gyermekjóléti szolgáltatásra ideiglenes hatályú működési engedéllyel rendelkezett, mely 2013. augusztus 31. napjáig volt érvényes. Az intézmény a határozatlan idejű működési engedély kiadásához szükséges feltételeket teljesítette, ezért 2013. szeptember 1. napjától határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkezett.

A családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítése céljából Hajdúhadházon számos szabadidős és közösségi, valamint prevenciós program valósult meg. A megvalósítók a településen működő köznevelési intézmények, az iskolavédőnők, civil szervezetek, és maga a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat.

A településen a civil szervezetek, más intézmények is szerveznek szünidei szabadidős programokat, valamint a Művelődési Házban és a Könyvtárban is elérhetőek színvonalas előadások, foglalkozások, programok.

A **jogutód Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ** 2016. január 1. napjától kezdte meg a működését és a szolgáltatói nyilvántartásba határozatlan ideig érvényes bejegyzéssel rendelkezik.

A korábbi Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció megalkotásakor Hajdúhadházon nem volt elérhető a fogyatékos személyek nappali ellátása, a szenvedélybetegek nappali ellátása, a pszichiátriai betegek nappali ellátása és a nappali melegedő. Hajdúhadház Város Önkormányzata a Hajdú Gondoskodó Szervező, Ellátó Nonprofit Kft., mint szociális szolgáltatóval 2014. július 17. napján kötött **feladat-ellátási szerződés alapján biztosítottá vált** a szociálisan rászorulóknak részére a személyes gondoskodás keretébe tartozó **fogyatékos személyek nappali ellátása, a szenvedélybetegek nappali ellátása és a pszichiátriai betegek nappali ellátása.**

Hajdúhadházon a nappali melegedő jelenleg nem biztosított, de Hajdúhadház Város Önkormányzata a feladat ellátást - a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal befogadását követően – a Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft.-vel kötendő feladat-ellátási szerződést útján kívánja biztosítani.

Az intézmények közötti együttműködés megerősödött, szorosabbá vált és a feladatellátás lehetőségeinek jobb kihasználása jellemző.

VII. Hajdúhadház Város szociális ellátórendszerének fejlesztési feladatai

7.1. SWOT analízis

A SWOT analízissel feltérképezhetjük a jelenlegi szolgáltatási struktúra életképességét, illetve megismerhetjük, hogy stratégiaiilag mely feladatok a legfontosabbak. A SWOT analízis az adott terület erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit és a veszélyeztető tényezőket veszi száma, és fontos, hogy a szolgáltatás szempontjából felismerjük ezeket a tényezőket. Fontos továbbá, hogy a SWOT-listát kiértékelve megállapítsuk, hogy annak milyen következményei vannak a koncepcióra nézve, és a koncepció elkészítésekor milyen területeket kell még feltárni.

Az alábbi táblázat az önkormányzat és az intézmények szociális tevékenységére meghatározott SWOT analízist tartalmazza, amely a szociális ellátásban az önkormányzat és a város részéről megjelenő erősségeket, gyengeségeket, lehetőségeket és a veszélyeket foglalja magában.

Erősségek	Gyengeségek
• az önkormányzat érzékenysége a szociális problémák iránt • helyismerettel, szociális érzékenységgel és szakmai elhivatottsággal rendelkező szociális szakemberek • probléma felismerés képesség, megoldási szándék • sokszínű ellátórendszer • jó szakmai kapcsolat a szolgáltatók és az Önkormányzat között • a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya a szociális szféra partnere	• a szociális ellátórendszer finanszírozási elégtelensége • Támogató Szolgálat által használt gépjármű magas futott km-e, műszaki állapota • egyes ellátásoknál az előírt létszámnormákhoz képest kevesebb szakember (házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés)
Lehetőségek	Veszélyek
• az ellátórendszer tudatos fejlesztése • folyamatos szakmai képzés és szupervízió lehetőségének biztosítása • más szolgáltatók bevonása a szociális szolgáltatásokba – feladatellátási szerződés kötése (Hajdú Gondoskodó Szervező, Ellátó Nonprofit Kft.) • az előírt szakmai létszám biztosítása munkahelyteremtést jelentene • a szolgáltatások fejlesztéséhez pályázati források igénybevétele	• saját források elégtelensége • a folyamatosan változó jogszabályi, pénzügyi környezet veszélyezteti a szolgáltatások stabilitását, a tervezést és a fejlesztést • a szociális intézmények kapacitásának kimerülése • dolgozói fluktuáció • pályázati források szűkösen állnak rendelkezésre

7. 2. Ellátórendszerrel kapcsolatos célok, fejlesztési irányok

A szociális ellátórendszerrel kapcsolatos célok:

- A Hajdúhadházon élők szociális biztonságának megteremtése.
- Helyi közösség fejlesztése, a lakosság öngondoskodásának megerősítése.
- Az intézményi szolgáltatások szintjének fenntartása, fejlesztése, az intézmények tárgyi és személyi feltételeinek javítása.
- Hiányzó ellátási formák kialakítása (nappali melegedő, demensek nappali ellátása)
- Pályázati lehetőségek kihasználása
- A dolgozók továbbképzése, dolgozói fluktuáció csökkentése.

A fenti célok megvalósítása érdekében az önkormányzatnak az alábbi feladatokat és programokat kell megvalósítania:

- A hátrányos helyzetűek munkaerőpiacra való beilleszkedésének támogatása, az elmúlt években már jól működő közfoglalkoztatás további erősítése. A hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztatási lehetőségeinek feltárása, koordinálása.
- A szociális ellátórendszer intézményeinek és ellátásoknak a fejlesztése, a meglévő intézmények tárgyi és személyi feltételeinek javítása.
- Hiányzó ellátások megszervezésének megoldása érdekében más szolgáltatók bevonása
- Pályázatok figyelése, pályázati lehetőségek kihasználása.
- Dolgozók továbbképzésének biztosítása.

Az elkövetkezendő időszak célkitűzései

A Hajdúhadházi Mikrotérsvégi Szociális Gondozási Központ

A Hajdúhadházi Mikrotérsvégi Szociális Gondozási Központnál szükséges a személyi és tárgyi feltételek javítása, különös tekintettel a házi segítségnyújtás és a szociális étkeztetés személyi feltételeire és a Támogató Szolgálat által használt gépjárműre.

A Támogató Szolgálat által használt gépjármű 2015. december 31. napjáig 282.772 km futott összesen. A biztonságos, megbízható szállító szolgáltatás üzemeltetése érdekében szükséges lenne a gépjármű cseréje, ennek érdekében pályázat került beadásra.

Továbbra is megoldásra váró probléma, hogy a házi segítségnyújtás szolgáltatást hétfőn és ünnepnapokon anyagi feltételek hiányában nem tudják biztosítani. Szükségessé vált, hogy az indokolt esetekben ellássák a jelzett napokon egyedül élő időseket.

Az elkövetkezendő időszak feladatai között szerepel a prevenciós tevékenységek támogatása, az egészségvédelem, a deviáns magatartási formák kialakulásának megelőzése.

Fel kell készülni a magasabb életkorral egyre gyakrabban előforduló demens betegek ellátására a nappali ellátás területén.

A célok elérése érdekében szükséges a pályázati lehetőségek felkutatása.

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ

Családsegítés

Az elkövetkezendő időszakban a feladatokhoz igazodó tárgyi és személyi feltételek további javítása, csoportfoglalkozások indítása szükséges. Szükséges a szolgáltatást igénybe vevő kliensek szükségleteihez igazodva, projektek kidolgozása, a pályázati lehetőségek felkutatása.

Gyermekjóléti szolgáltatás

Az észlelő- és jelzőrendszeri tagok beszámolóit, a problémajelzések tartalmi elemei és a szociális segítő munka végzése közben szerzett családgondozói tapasztalatok alapján elmondható, hogy a gyermekjóléti szolgáltatás nyújtása során tapasztalt problémák hasonlóak az előző években jelzettekhez.

Feltárt probléma	Elérendő cél	Beavatkozások
Iskolai /óvodai mulasztások	Mulasztások számának csökkenése	Információnyújtás; motiválás; mentorok bevonása; csoportfoglalkozások szervezése; rendkívüli szülői értekezletek lebonyolítása; kortárs segítő csoportok kialakítása; prevenció – korrekciós programok szervezése tanulók és családtagjaik számára;
Fertőző betegségek jelenléte	Betegek számának csökkenése;	Gyermekorvos, iskolaorvos, körzeti orvosok motiválása a jelzési kötelezettségükre; szorosabb szakmaközi együttműködés segítése; adományszervezés; hatósági intézkedések kezdeményezése;
	Prevenció	Tájékoztatás a személyi higiéniáról szülők, gyermekek számára; szülői csoportok szervezése; jelzési kötelezettség gyakorlása; adományosztás;
Agresszív viselkedésmód jelenléte	Támadó jellegű cselekvések csökkenése;	Rendkívüli tanórák, szülői értekezletek, szülő csoportok szervezése, információnyújtás-előadások szervezése;
	Erőszakos hatások csökkentése a családban, a környezetben	A feszültség levezetésének biztosítása- prevenció , sport, kézműves programok szervezése; helyes magatartás tanítása; a gyermeknek, szülőknek; élménypedagógia programok szervezése
	Feszültségcsökkenés pozitív módjainak megismertetése; informálás az életkori sajátosságokról és az átlagtól eltérő viselkedésmódokról	szociálisan, gazdaságilag hátrányos családi háttér kompenzálása (szegénység, munkanélküliség, válás, a család támogatásának elvesztése, egyedülálló szülő, negatív családi minta, stb.) háztartásgazdálkodási- gyermeknevelési tréningek tartása
	Korai kezelés;	minél korábbi beavatkozás a tünetek észlelésekor; szakemberek továbbképzése, szupervíziója
Agresszív	Azonnali	Folyamatos kapcsolattartás az Országos Kríziskezelő és

viselkedésmód jelenléte	beavatkozás	Információs telefonszolgálattal
A mentális problémákkal küzdő gyermekek, személyek száma növekszik	Korai kezelés; jelzési kötelezettség teljesítése	minél korábbi beavatkozás a tünetek észlelésekor; szakemberek továbbképzése, felkészítése; szorosabb szakmaközi együttműködés kialakítása
Szülői együttműködés hiánya, negatív attitűd, érdektelenség	Érdeklődő szeretetteljes odafigyelés, szülői kötelezettségek teljesítése;	A gyermeki szükséglet hierarchia megtanítása; tudatos gyermekvállalás segítése, gyermeknevelési módszerek tanítása; foglalkozások szervezése
	Szociokulturális másság megismerése, elfogadása; szemléletmód váltás	Érzékenyítő tréning tartása; szakmaközi megbeszélések szervezése; képzés- továbbképzés;

Hajdú Gondoskodó Szervező, Ellátó Nonprofit Kft. fejlesztési irányai

A Hajdú Gondoskodó Szervező, Ellátó Nonprofit Kft. a településen jelentkező szükségletek – a megnövekvő alkohol- és drogfogyasztási problémák – alapján szükségesnek tartja a szenvedélybetegek nappali ellátásának a férőhelybővítését.

A megnövekedett szükségletek kielégítését a jelenleg használt épület kapacitása, infrastrukturális háttere nem teszi lehetővé, ezért pályázatot kívánnak beadni a TOP-4.2.1-15. kódszámú, „Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése” című felhívás keretében. A pályázat során megvalósuló infrastrukturális fejlesztés lehetővé tenné a Hajdúhadház Széchenyi utca 35. szám alatt, az ott lévő épület átalakításával és bővítésével egy új telephely létrehozását. A beadni kívánt pályázat célja, hogy kielégítsék a megnövekedett igényeket, valamint a szenvedélybetegek számára komplex, minőségi szolgáltatást tudjanak nyújtani és új, speciális szolgáltatáselemek bevezetésével bővítsék a szenvedélybetegek rehabilitációját segítő folyamatot.

A fejlesztés megvalósulásával a meglévő Hajdúhadház, Petőfi utca 13. szám alatti telephelyükön a szenvedélybetegek közösségi ellátását továbbra is működtetni kívánják. A pályázati fejlesztés a közösségi ellátást is pozitívan befolyásolná, hiszen a nappali ellátás új épületbe kerülésével megszűnne a jelenlegi telephely épület zsúfoltsága, így lehetővé válna, hogy a közösségi ellátás is új, speciális szolgáltatási formákat nyújtson az általa gondozott szenvedélybetegek és családtagjaik részére (terápiás programok, képzések, tréningek, közösségépítő programok), valamint prevenció programok lebonyolítására is lenne megfelelő hely.

Hajdúhadházon jelenleg nem biztosított a nappali melegedő, melyet Hajdúhadház Város Önkormányzata a Hajdú Gondoskodó Szervező, Ellátó Nonprofit Kft.-vel kötendő feladat-ellátási szerződés útján kíván biztosítani.

A fenti célok megvalósításához az intézmények fejlesztési elképzeléseit és az önkormányzat által már kidolgozott intézkedési tervekben foglaltakat végre kell hajtani, ezek pénzügyi fedezetét meg kell találni, illetve a végrehajtást megfelelően ütemezni kell. Mindezekhez figyelembe kell venni a szociális és gyermekvédelmi törvényben, valamint a működést engedélyező szerv által meghatározott teljesítési határidőket, a szakmai rendeletekben foglalt előírásokat.

7. 3. Jövőbeli pályázati célok

TOP-5.2.1-15 kódszámú, A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex program

Hajdúhadház Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 66/2016.(III.18.) HÖ. számú határozatában úgy határozott, hogy a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében kiírásra kerülő **TOP-5.2.1-15 kódszámú, A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex program című kiírás keretein belül pályázatot nyújt be.**

Azon támogatási kérelem, **amely előzetesen nem nyer támogatást a jelen TOP-5.2.1 konstrukcióban, az a TOP-4.3.1-15 kódszámú, Leromlott városi területek rehabilitációja című kiírás Hajdú-Bihar megyében 2017-ben megjelenő felhívásában nem jogosult támogatásra.**

Akkor jogosult egy akcióterület támogatásra, amennyiben területén az elérhető legfrissebb adatszolgáltatás alapján (KSH által szolgáltatott 2011-es népszámlálási adatok) a fejlesztés középpontjában álló szegregátum/veszélyeztetett terület található és annak teljes területét magában foglalja az akcióterület.

A TOP-5.2.1-15 kódszámú, A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex program című kiírás célja elsősorban az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés uniós stratégiával és „Magyarország Partnerségi Megállapodása a 2014–2020-as fejlesztési időszakra” c. dokumentummal és a TOP 4.3 intézkedésével (Leromlott városi területek rehabilitációja) összhangban, azt kiegészítve a leszakadó és leszakadással veszélyeztetett városi területeken élők közösségi és egyéni szintű társadalmi integrációja. A tevékenységek eredményeként a hátrányos helyzetű emberek életlehetőségei javulnak, elérhetővé válnak a foglalkoztatást, társadalmi integrációt, közösségfejlesztést, oktatást, iskolai felzárkózást, családsegítést, gyermekjóléti szolgáltatást, életvezetési tanácsadást, egyéni fejlesztést és szociális munkát biztosító programok.

A programok az alábbi területeken valósulhatnak meg:

- **szegregációval veszélyeztetett területek,**
- **szegregált területek,**
- **a 2007-2013-as időszakban** a ROP-ok keretében szociális célú városrehabilitációra támogatást nyert projektek akcióterületei, valamint a TÁMOP-5.3.6 Komplex telep-program felhívásain támogatást nyert városi projektek akcióterületei.

Jelen felhívás keretében a támogatási kérelem benyújtására önállóan nem, kizárólag konzorciumi formában van lehetőség.

Hajdúhadház Város Önkormányzata a TOP-5.2.1-15 kódszámú, A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex program című kiírás keretein belül a pályázatot az alábbi **konzorciumi tagokkal kívánja megvalósítani:**

- Fiatalok Képzését Szervező, Polgári Nevelését Támogató Egyesület
- Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ
- Hajdúhadházi Roma Nemzetiségi Önkormányzat.

A pályázat benyújtásra került. A pályázat benyújtásával egy időben szükséges volt nyilatkozni, hogy a TOP-4.3.1-15. (Leromlott városi területek rehabilitációja) pályázat benyújtásra kerül.

TOP-4.3.1-15. - Leromlott városi területek rehabilitációja

A pályázati felhívás célja az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés uniós stratégiával és „Magyarország Partnerségi Megállapodása a 2014–2020-as fejlesztési időszakra” c. dokumentummal összhangban **a leszakadó vagy leszakadással veszélyeztetett városrészekben koncentráltan megnyilvánuló társadalmi-fizikai-gazdasági problémák komplex módon való kezelése a területen élők társadalmi integrációjának elősegítése érdekében.**

A beavatkozások alapját az érintett városrészek lakófunkciójának erősítése, meglévő funkcióinak bővítése, fejlesztése, szociális, közösségi és közterületi funkciók kialakítása képezi.

Integrált szociális jellegű rehabilitációt azokban a városrészekben kell megvalósítani, ahol a kedvezőtlen demográfiai helyzet, az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküliség magas szintje, az alacsony társadalmi státusz és az erősen leromlott környezet ezt indokolja.

A szociális városrehabilitációs programok alapvetően két típusú akcióterületre fókuszálhatnak:

- Szegregációval veszélyeztetett területek,
- Szegregált területek.

Azon települések esetében, amelyek területén szegregációval veszélyeztetett és szegregált terület is található, először a szegregált terület/területek rehabilitációját szükséges biztosítani. Ezt követően valósulhat meg a szegregációval veszélyeztetett területek rehabilitációja.

Az infrastrukturális beavatkozásokat a társadalmi hátrányok kompenzálását célzó szociális, oktatási, foglalkoztatási, egészségügyi, közösségfejlesztési, antidiszkriminációs és közbiztonsági programok egészítik ki, amelyeket a TOP-5.2.1 intézkedés (ESZA) finanszíroz.

Azon támogatási kérelem, amely előzetesen nem nyert támogatást a TOP-5.2.1. konstrukcióban, a TOP-4.3-15. felhívásban nem jogosult támogatásra.

A pályázat keretében lehetőség nyílna az Irinyi utcai bérlakások felújítására, valamint a bérlakásokat érintő közutak aszfaltozására.

A pályázat keretében önállóan támogatható tevékenységek:

I. Minden jogosult akcióterület esetében:

A) Lakófunkciót erősítő tevékenységek

a) Társasházi, lakásszövetkezeti tulajdonban lévő lakóépületek korszerűsítése, felújítása az alábbi tevékenységeken keresztül:

- homlokzati nyílászárók energiahatékonyság-javulást eredményező cseréje;
- az alapító okiratban/alapszabályban nem külön tulajdonként definiált elemek energiahatékonyság javításával egybekötött felújítása a következő tevékenységeken keresztül:
- tartószerkezeti elemek, tető, homlokzat, födémek felújítása, szigetelése;
- lépcsőház, külső és belső folyosók, bejáratok felújítása;
- épület gépészeti berendezések kialakítása, felújítása, cseréje (fővezetékek, lift, termofor gyűjtőkémények, stb.);
- telken belüli hiányzó közművek kiépítése.

b) A modern szociális bérlakások kialakítása, komfortosítása érdekében önkormányzati (ide értve a 100%-os tulajdonú önkormányzati gazdasági társaságot is) vagy nonprofit szolgáltató kizárólagos tulajdonában álló, vagy a fejlesztés eredményeként kizárólagos

tulajdonába kerülő szociális bérlakások korszerűsítése céljából energiahatékonyság javítással egybekötve támogathatóak az alábbi tevékenységek:

- homlokzati nyílászárók energiahatékonyság-javulást eredményező cseréje;
 - tartószerkezeti elemek, tető, homlokzat, födémek felújítása, szigetelése;
 - fűtési rendszerek felújítása, kialakítása a belső vezetékrendszerek (víz, csatorna, elektromos, gáz) kiépítése és/vagy cseréje;
 - komfortosítás;
 - belső falak bontása, áthelyezése, festése, burkolása;
 - burkolatok cseréje;
 - beépíthető fürdőszobai szaniterek, konyhai mosogató és szerelvények beszerzése;
 - bútortartat beszerzése az alábbi funkciók biztosításához: alvás, tárolás, tanulás, étkezés, valamint műszaki cikkek esetében élelmiszerek főzésére, sütésére, hűtésére és ruhatisztításra alkalmas berendezés.- melléképületek felújítása, amennyiben a lakófunkcióhoz kapcsolódó hasznosítása bemutatott;
 - telken belüli hiányzó közművek kiépítése;
 - kártyás közüzemi mérőórák felszerelése, amennyiben azok az önkormányzat (ide értve a 100%-os tulajdonú önkormányzati gazdasági társaságot is) vagy nonprofit szolgáltató kizárólagos tulajdonába kerülnek.
- c) **Önkormányzati (ide értve a 100%-os tulajdonú önkormányzati gazdasági társaságot is) vagy nonprofit szolgáltató kizárólagos tulajdonában álló, vagy a fejlesztés eredményeként kizárólagos tulajdonába kerülő lakóépületek, lakások és melléképületeik megszüntetése:**
- bontás (a lakófunkció teljes megszüntetése);
 - összenyitás (a lakófunkcióra használt lakóegységek számszerű csökkentése).

II. Amennyiben a kiválasztott akcióterület szegregált terület, a fentiekben felsorolt tevékenységek mellett az alábbiak is támogathatóak:

1) Az akcióterületen:

a) Maximum 1 db önkormányzati bérlakás biztosítása szolgálati lakásként (vásárlás, felújítás, komfortosítás, átalakítás, korszerűsítés, bútor beszerzés), amennyiben a folyamatos segítő munkát az erre szerződött szakember életvitelszerű ott tartózkodással tudja biztosítani a program időtartamára és fenntartási időszakára. Új építés nem támogatható.

2) A beavatkozási helyszín(ek)en:

a) Önkormányzati (ide értve a 100%-os tulajdonú önkormányzati gazdasági társaságot is) vagy nonprofit szolgáltató kizárólagos tulajdonába kerülő, a fejlesztés eredményeként szociális bérlakásként funkcionáló lakások és ahhoz tartozó melléképületek:

- vásárlása,
- építése,
- komfortosítása, felújítása,
- bútortartat beszerzése az alábbi funkciók biztosításához: alvás, tárolás, tanulás, étkezés, valamint műszaki cikkek esetében élelmiszerek főzésére, sütésére, hűtésére és ruhatisztításra alkalmas berendezése.

Fentiek alapján Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 98/2016. (IV.28.) HÖ. számú határozatában úgy határozott, hogy a TOP-4.3.1-15. pályázat keretében pályázatot nyújt be szociális bérlakások felújítására.

A TOP-4.3.1-es konstrukció keretében pályázatot kíván benyújtani, melyhez kapcsolódóan a TOP-5.2.1-15. kódszámú felhívás keretében valósítja meg a fejlesztéshez kapcsolódó soft elemeket.

VIII. További várható eredmények és a megvalósítás nehézségei

A szolgáltatástervezési koncepció gyakorlati megvalósítása a szociális szolgáltatások mennyiségének és minőségének, a szolgáltatások sokszínűségének fejlődését eredményezi. A koncepció célja hozzásegíteni az embereket az egészséges, értékes minőségi élethez, a jóléthez.

A különböző gondozási formák egymásra épülése, a szervezeti struktúrák összehangolása az erőforrások optimális kihasználását és a hiányok pótlását teszik lehetővé.

A szolgáltatástervezési koncepció megalkotása és felülvizsgálata fontos annak érdekében is, hogy a különböző szolgáltatások fejlesztése, a legjobb szolgáltatás nyújtása az ellátást igénylők megelégedésére, a magas színvonalú szakmai munka végzése pedig átgondolt és megalapozott költségvetés tervezésére épüljön.

A koncepció végrehajtása olyan mértékű finanszírozást igényel, melyet sem a szolgáltatást nyújtó intézmények, sem a fenntartó önrőből nem képes biztosítani, ezért szükség van az összes lehetséges pályázati erőforrás kihasználására, a feladatok ésszerű gazdálkodás mellett történő elvégzésére, és a társadalmi szervezetek támogatására az ellátásban.

A szolgáltatástervezési koncepció végrehajtása – a költségvetési lehetőségek függvényében – tovább folytatódik, de a szociális szolgáltatást nyújtó intézményeknek, a fenntartóknak, valamint az önkormányzat által létrehozott Helyi Szociálpolitikai Kerekasztalnak lehetősége és egyben kötelessége a végrehajtás folyamatát értékelni, annak érdekében, hogy a megvalósítás mindig a változó szociális szükségletekhez igazodjon.

IX. Összegzés

A szolgáltatástervezési koncepció legutóbbi felülvizsgálatát követően az ellátórendszerben igen jelentős változások következtek be. A szociális ellátórendszer átalakítása, szociális és gyermekvédelmi tárgyú jogszabályok módosítása napjainkban is folytatódik. A szociális jogszabályok változásai új kihívásokat jelentenek a fenntartók és az intézmények számára.

Összegezve a fentieket megállapítható, hogy az Szt-ben előírt kötelezettség teljesítését kell a fejlesztés prioritásként kezelni, olyan megoldással, mely az Önkormányzat gazdasági lehetőségéhez a leginkább közel áll és a legkevesebb saját erőt igényli. A fejlesztés megvalósításának összehangolása szükséges ahhoz, hogy az egyes ellátási formák ne egymástól függetlenül jöjjenek létre, hanem az egyes ellátotti csoportokhoz igazodóan, rendszerjellegű struktúra épüljön ki.

A fejlesztés következő lépése a feltárt igények és lehetőségek összhangjának megteremtése, a szolgáltatások körének szélesítése. A szolgáltatások minőségi fejlesztését folyamatosan alkalmazni kell ahhoz, hogy az ellátások színvonala az egyes fejlesztések megvalósulásával párhuzamosan emelkedjék.

Szükséges a rendelkezésre álló ellátási formák minél szélesebb körű megismertetése a lakossággal, az igények felmérése. Fontos, hogy az érintettek korrekt információval rendelkezzenek a szociális szolgáltatásokról, azok tartalmáról, a jogosultsági feltételekről és a hozzáférési lehetőségekről.

A jogszabályi változásokat és pályázati lehetőségeket kihasználva élni kell minden olyan lehetőséggel, mely a szociális ellátások és szolgáltatások alanyainak életminőségét javítja.

A fentiek megvalósulása növelné a településen élők szociális biztonságát.

Hajdúhadház, 2016. május

Csáfordi Dénes
polgármester